

Vlaams
Parlement

ingediend op **477** (2014-2015) – Nr. 1
24 september 2015 (2014-2015)

Ontwerp van decreet

houdende diverse maatregelen
inzake de herstructurering
van het beleidsdomein
Economie, Wetenschap en Innovatie

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet van 8 mei 2015	31
Advies van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie.	51
Advies van de Vlaamse Onderwijsraad.....	57
Advies van het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen	67
Advies van de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie.....	79
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	97
Voorontwerp van decreet van 10 juli 2015	125
Advies van de Raad van State	149
Ontwerp van decreet.....	157

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

1. In haar regeerakkoord van 2014-2019 heeft de Vlaamse Regering het beleidsvoornemen afgekondigd om over te gaan tot de fusie van twee van de agentschappen van de Vlaamse overheid, met name, enerzijds, het 'Agentschap Ondernemen' en, anderzijds, het 'Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie' (afgekort: het Agentschap IWT).

Het betreft agentschappen met een verschillende rechtsvorm. Met name is het Agentschap Ondernemen een zogenaamd 'intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid' als bedoeld in artikel 6 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003 en is het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie een zogenaamd 'publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap' (derhalve per definitie met rechtspersoonlijkheid) als bedoeld in het artikel 13 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003.

Het is de beleidsmatige intentie van de Vlaamse Regering dat de entiteit die na de fusieoperatie zal over blijven een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid zal zijn, met als nieuw voorgestelde benaming het 'Agentschap Innoveren en Ondernemen' (AIO).

2. De oprichting en de werking van het Agentschap Ondernemen steunen op het besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2005 aangaande het Agentschap Ondernemen.

De voornaamste kenmerken van een dergelijk intern verzelfstandigd agentschap (IVA) zonder rechtspersoonlijkheid liggen vervat in de artikelen 6 tot 10 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003.

3. De oprichting en de werking van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie, gebruikelijk afgekort als 'het Agentschap IWT', steunen op het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschap- en innovatiebeleid (en zijn uitvoeringsbesluiten).

De voornaamste kenmerken van een dergelijk publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap (EVA) met rechtspersoonlijkheid liggen vervat in de artikelen 13 tot 28 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003.

4. Het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003, noch het voormelde besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2005, noch het voormelde decreet van 30 april 2009, voorziet in specifieke regels om een 'fusieoperatie' tussen twee agentschappen van de Vlaamse overheid tot stand te brengen.

Hieruit kan nochtans niet afgeleid worden dat een fusie van twee Vlaamse overheidsagentschappen niet mogelijk zou zijn, vermits uit geen der bepalingen van de voormelde regelgevende teksten een dergelijke onmogelijkheid kan worden afgeleid en er daarenboven kan worden aangenomen dat, in de mate dat het Vlaamse Gewest (de Vlaamse Gemeenschap) bevoegd is (zijn) om over te gaan tot de oprichting van agentschappen met of zonder rechtspersoonlijkheid, het (zij) tevens bevoegd is (zijn) om de gebruikelijke werking ervan te regelen.

Een fusieoperatie kan worden aanzien als een dergelijke niet-ongebruikelijke operatie die om diverse beleidsdoelstellingen aangewezen kan zijn.

Bijgevolg kan er worden aangenomen dat, indien de beleidsmatige noodzaak daartoe rijst, er tot een dergelijke fusieoperatie kan worden overgegaan, waarbij dan, vermits er in de Vlaamse regelgeving geen specifieke fusievoorschriften voorhanden zijn, er toepassing moet gemaakt worden van de fusievoorschriften van 'gemeen recht'.

Overigens is van een dergelijke fusieoperatie tussen twee Vlaamse overheidsagentschappen ook een precedent terug te vinden in de fusieoperatie die in 2008-2009 heeft plaats gevonden tussen het voormalige 'Agentschap Economie' (een IVA zonder rechtspersoonlijkheid) en het voormalige 'Vlaams Agentschap Ondernemen' (een IVA met rechtspersoonlijkheid) tot het huidige 'Agentschap Ondernemen' (een IVA zonder rechtspersoonlijkheid).

Deze vorige fusieoperatie werd zelf mogelijk gemaakt door het decreet van 19 december 2008 houdende diverse maatregelen inzake de ontbinding van het Vlaams Agentschap Ondernemen en houdende de inrichting van een Comité voor Preventief Bedrijfsbeleid (Belgisch Staatsblad van 6 maart 2009) en verder uitgevoerd door het besluit van de Vlaamse Regering van 30 januari 2009 tot in werking stelling van de ontbinding zonder vereffening van het Vlaams Agentschap Ondernemen en tot regeling van de overdracht van zijn activiteiten en vermogen aan het Agentschap Ondernemen (Belgisch Staatsblad van 20 maart 2009).

Deze vorige fusieoperatie is zeer gelijkaardig aan de thans voorgenomen fusieoperatie tussen het Agentschap Ondernemen en het Agentschap IWT. Ook de actueel voorgenomen fusieoperatie zal zich immers voltrekken tussen een IVA zonder rechtspersoonlijkheid (het Agentschap Ondernemen) en een publiekrechtelijk vormgegeven EVA met rechtspersoonlijkheid (het Agentschap IWT), terwijl de overblijvende entiteit een IVA zonder rechtspersoonlijkheid zal zijn (het Agentschap Innoveren en Ondernemen).

5. Het 'gemeen recht' inzake fusies van entiteiten is niet uitdrukkelijk in een wetgevend of decretaal kader vastgesteld.

In de praktijk kan er worden vastgesteld dat de voorschriften van het boek XI van het Wetboek van vennootschappen die – mede in omzetting van een aantal Europese richtlijnen – fusies en soortgelijke operaties van vennootschappen met rechtspersoonlijkheid aan een gedetailleerd regelgevend kader onderwerpen, de inspiratie vormen voor fusieoperaties tussen entiteiten waarvan aangenomen wordt dat ook zij kunnen fusioneren, maar waarvoor het erop toepassing vindend specifiek regelgevend apparaat niet voorziet in specifieke fusieregels (zo bijvoorbeeld verenigingen zonder winstoogmerk als bedoeld in de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen, Belgisch Staatsblad van 1 juli 1921) (zie K. Byttebier, Handboek fusies en overnames in Vakgroep Economisch Recht VUB, Antwerpen, Intersentia, 2012, 44, nr. 40).

Aldus kan worden vastgesteld dat inzake fusies van dergelijke entiteiten waarvoor geen specifieke fusieregels zijn voorzien, een distilleren van 'gemeenrechtelijke fusieregels' uit de regels van vennootschapsrecht plaatsvindt.

6. Gezien de voormelde rechtspraktijk wordt hierna voorgesteld om ook de voorgenomen fusieoperatie tussen de twee overheidsagentschappen het Agentschap Ondernemen en het Agentschap IWT volgens een gelijkaardig procedé van fusieregels steunend op de aangehaalde vennootschapsrechtelijke regels, aangevuld met een aantal regels van gemeen recht inzake de overdracht van bepaalde goederen, te doen plaatsvinden.

Hierbij dient er vanzelfsprekend ook rekening gehouden te worden met het geëigen-de publiekrechtelijk karakter van de beide te fusioneren entiteiten.

Alhoewel de voormelde 'fusieregels van gemeen recht' in wezen regels zijn die gelden voor fusieoperaties tussen private entiteiten (rechtspersonen), kan er des-alniettemin worden vastgesteld dat de overheid kan gebruik maken van privaatrechtelijke (in casu: vennootschapsrechtelijke) procedés wanneer dit nodig of aangewezen is om een gewenste herstructurering door te voeren.

Ook de (Vlaamse) overheid heeft in het verleden, in het kader van soortgelijke 'herstructureringsoperaties', gesteund op dit soort van privaatrechtelijke procedés die, mutatis mutandis, werden toegepast binnen een overheidsomgeving.

Een schoolvoorbeeld van deze werkmethode vormde de herstructurering van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) die plaats-vond in 2002 en die heeft geleid tot de afsplitsing van zekere activiteiten (die zich leenden tot een commerciële exploitatie) van de VDAB en het onderbrengen ervan in een nieuw opgerichte entiteit, te weten de (destijds nieuw opgerichte) (naamloze) vennootschap T-Groep, zulks in uitvoering van een aantal decretale machtigingen die werden verleend in het decreet van 28 juni 2002 betreffende de oprichting van de vennootschappen T-Groep en Werkholding (Belgisch Staatsblad van 11 juli 2002).

Een ander dergelijk treffend voorbeeld waarbij een herstructureringsoperatie bin-nen de Vlaamse overheidsstructuur werd gesteund op procedés die, mutatis mu-tandis, werden ontleend aan het private vennootschapsrecht, vormde de voor-melde fusieoperatie tussen het voormalige 'Agentschap Economie' (een IVA zonder rechtspersoonlijkheid) en het voormalige 'Vlaams Agentschap Ondernemen' (een IVA met rechtspersoonlijkheid) tot het huidige 'Agentschap Ondernemen' (een IVA zonder rechtspersoonlijkheid).

7. Gelet op de voorgaande overwegingen wordt in het voorliggende ontwerp van decreet voorgesteld om de in casu voorgenomen fusieoperatie tussen het Agentschap Ondernemen en het Agentschap IWT te doen verlopen middels een dergelijke mutatis-mutandistoepassing van het vennootschapsrechtelijk procedé van de fusieoperatie.

Hierbij geldt als verdere vaststelling dat er in het vennootschapsrecht twee grote fusiemodellen ter beschikking zijn, met name: de zogeheten 'fusie door overne-ming' (zie artikel 671 van het Wetboek van vennootschappen) en de 'fusie door op-richting van een nieuwe vennootschap' (zie artikel 672 van het Wetboek van ven-nootschappen) (hierover K. Byttebier, Handboek fusies en overnames in Vakgroep Economisch Recht VUB, Antwerpen, Intersentia, 2012, 46, nr. 44).

Voor de keuze tussen één van deze twee procedés, is in het voorliggende ontwerp van decreet een determinerende betekenis gegeven aan de beleidsdoelstelling die aan de voorgenomen fusieoperatie tussen het Agentschap Ondernemen en het Agentschap IWT ten grondslag ligt, met name dat er overgegaan zou worden tot een fusie tussen agentschappen van een verschillend type – namelijk een IVA zonder rechtspersoonlijkheid, het Agentschap Ondernemen en een publiekrechtelijk vormgegeven EVA met rechtspersoonlijkheid, het Agentschap IWT – waarbij het de verdere bedoeling is dat de entiteit die na de fusieoperatie overblijft, een IVA zonder rechtspersoonlijkheid zal zijn, genaamd het 'Agentschap Innoveren en Ondernemen'.

De combinatie van deze beleidsdoelstellingen leidt tot de conclusie dat het fusie-procedé van de 'fusie door overneming' (althans de mutatis-mutandistoepassing ervan in een overheidsomgeving) in casu het meest aangewezen is.

8. Verder dient er vanzelfsprekend tevens rekening te worden gehouden met het juridische gegeven dat een entiteit zonder rechtspersoonlijkheid in principe geen afzonderlijk juridisch bestaan kent.

Dit is niet anders voor IVA's zonder rechtspersoonlijkheid, waarvan alle juridische posities en verrichtingen (rechten, verbintenissen enzovoort) aangeknoopt dienen te worden bij de Vlaamse Gemeenschap (ook wat betreft IVA's zonder rechtspersoonlijkheid actief in gewestaangelegenheden).

Dit kan afgeleid worden uit een passus uit de artikelsgewijze commentaar bij het artikel 6 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid, als volgt luidend:

"Deze IVA hebben geen rechtspersoonlijkheid. Zij ressorteren onder de rechtspersoonlijkheid van de Vlaamse Gemeenschap. Dit geldt ook voor de IVA die belast zijn met taken van beleidsuitvoering in gewestaangelegenheden. De rechtspersoon Vlaamse Gewest beschikt immers niet over eigen organen. Overeenkomstig artikel 1, §1, en artikel 3 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 oefenen de organen van de Vlaamse Gemeenschap immers de bevoegdheden en attributen van de rechtspersoonlijkheid van het Vlaamse Gewest uit.

Door het ontbreken van een eigen rechtspersoonlijkheid onderscheiden deze IVA zich van de IVA met rechtspersoonlijkheid. Deze IVA onderscheiden zich van de extern verzelfstandigde agentschappen door het behoud van de hiërarchische band met de Vlaamse Regering."

Concreet heeft deze vaststelling tot gevolg dat alle in het kader van de voorgenomen fusieoperatie ten behoeve van het Agentschap Ondernemen te stellen rechtshandelingen en alle daaruit voortvloeiende rechtsgevolgen zullen gelden als rechtshandelingen van en rechtsgevolgen voor (in casu) de Vlaamse Gemeenschap.

9. In casu wordt bijgevolg de toepassing van een fusieprocedé voorgesteld waarbij het Agentschap Ondernemen zal blijven voortbestaan en het Agentschap IWT het voorwerp zou komen uit te maken van een ontbinding zonder vereffening in het kader waarvan het geheel van zijn activiteiten, activa en passiva, rechten en verplichtingen, zal overgaan in handen van het Agentschap Innoveren en Ondernemen, derhalve, aangezien dit agentschap zelf (als IVA zonder rechtspersoonlijkheid) geen rechtspersoonlijkheid heeft, in handen van de Vlaamse Gemeenschap zelf.

Aangezien krachtens het artikel 41, §1, tweede lid, van het decreet van 21 december 2001 bij het Agentschap Ondernemen het Hermesfonds als financieringsvehikel van dat agentschap werd opgericht, geldt evenwel als beleidsmatige doelstelling om op het principe van de integrale overgang van het gehele vermogen van het Agentschap IWT in handen van het Agentschap Ondernemen een mogelijke uitzondering toe te passen.

Het is immers de beleidsmatige bedoeling dat, in het kader van de voorgenomen fusieoperatie, zekere daartoe aan te wijzen vermogensbestanddelen, rechten en verplichtingen, van het te ontbinden Agentschap IWT rechtstreeks zouden worden ingebracht in het Fonds voor het Flankerend Economisch Beleid bedoeld in artikel 41, §1, van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002 (Belgisch Staatsblad van 29 december 2001) (hierna te noemen 'het Hermesfonds').

Het gevolg hiervan zal dan zijn dat wanneer het Agentschap IWT zal ophouden te bestaan, zijn vermogensbestanddelen, zullen overgaan in handen van het Agentschap Ondernemen (= juridische toerekening aan de Vlaamse Gemeenschap) met uitzondering evenwel van de vermogensbestanddelen die zullen worden ingebracht het Hermesfonds.

Dit heeft dan tot verder gevolg dat de fusie op dat moment bewerkstelligd zal zijn, waarbij het agentschap zonder rechtspersoonlijkheid (juridisch: de Vlaamse Gemeenschap) de overblijvende entiteit is, hetgeen overeenstemt met de voormelde beleidsdoelstelling.

Hierbij zal er parallel een naamswijziging van het Agentschap Ondernemen kunnen worden doorgevoerd, dat in de toekomst als nieuwe naam zal krijgen het agentschap – IVA zonder rechtspersoonlijkheid – ‘Innoveren en Ondernemen’. Voor deze wijziging van de naam van het Agentschap Ondernemen in ‘Agentschap Innoveren en Ondernemen’ zal de Vlaamse Regering de nodige maatregelen dienen te nemen op de datum vastgesteld ter uitvoering van de overdracht van de vermogensbestanddelen van het Agentschap IWT, waarvoor in het onderhavige voorstel van decreet zelf, met name in de hierna voorgestelde artikelen 4 en volgende, de nodige basis wordt gelegd.

10. In haar regeerakkoord 2014-2019 heeft de Vlaamse Regering ook aangegeven dat zij in het kader van de voorgenomen fusieoperatie zal nagaan welke taken van het Agentschap IWT beter geïntegreerd kunnen worden in het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek, bedoeld in artikel 15 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschap- en innovatiebeleid.

Overeenkomstig het artikel 17 van het voormelde decreet van 30 april 2009 financiert het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek fundamenteel wetenschappelijk onderzoek in alle wetenschappelijke disciplines in de Vlaamse universiteiten, met inbegrip van samenwerkingsverbanden tussen universiteiten en andere onderzoeksinstellingen, in het bijzonder door financiële steun te verlenen aan onderzoekers en onderzoeksprojecten op basis van wetenschappelijke competitie en rekening houdend met internationale kwaliteitsmaatstaven.

Overeenkomstig het artikel 4 van het voormelde decreet van 30 april 2009 bestaat de missie van het Agentschap IWT in het verlenen van steun aan activiteiten die gericht zijn op innovatie in Vlaanderen, waarbij door kennisontwikkeling of verspreiding van nieuw ontwikkelde kennis, nieuwe producten, productieprocessen, wijzen van arbeidsorganisatie of diensten tot stand dienen te worden gebracht met het oog op een valorisatie ervan ter ondersteuning van economische of maatschappelijke behoeften.

Op die manier volgt uit hun hierboven aangehaalde missies dat het Agentschap IWT en het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek allebei uitvoering geven aan het Vlaamse wetenschaps- en innovatiebeleid.

Nu het regeerakkoord 2014-2019 van de Vlaamse Regering er voor heeft gekozen om van het Agentschap voor Innoveren en Ondernemen het uniek ondernemingsloket te maken, is het beleidsmatig coherenter om de IWT-instrumenten waarvan de klanten in de eerste plaats de kennisinstellingen zijn onder te brengen bij het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek.

Het gevolg hiervan zal dan zijn dat wanneer het Agentschap IWT zal ophouden te bestaan, zijn activiteiten zullen worden uitgeoefend door het Agentschap Ondernemen, met uitzondering evenwel van de activiteiten die zullen worden overgedragen aan het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek.

11. Gelet op de voorgaande overwegingen, wordt in het voorliggende ontwerp van decreet in hoofdstuk 3 conceptueel voorgesteld om het fusieprocedé van de voorgenomen fusie door opslorping tussen het IVA zonder rechtspersoonlijkheid Agentschap Ondernemen en het publiekrechtelijk vormgegeven EVA met rechts-

persoonlijkheid Agentschap IWT, rekening houdend met de toewijzing van zekere vermogensbestanddelen aan het Hermesfonds, te steunen op de volgende pijlers: 1° het Agentschap Ondernemen blijft 'bestaan' (abstractie makend van het gegeven, als voormeld, dat er van een werkelijk afzonderlijk 'juridisch' bestaan geen sprake is, gezien het ontbreken van de rechtspersoonlijkheid) en wordt de 'opslorpende entiteit' in de voormelde fusieoperatie.

Juridisch zal het met andere woorden de Vlaamse Gemeenschap zijn die de 'opslorpende' entiteit is;

2° het Agentschap IWT zal het voorwerp uitmaken van een zogenaamde 'ontbinding zonder vereffening';

3° het gehele vermogen (activa en passiva) van het Agentschap IWT zal (steunend op het onderhavige ontwerp van decreet zelf en de in uitvoering daarvan te nemen uitvoeringsmaatregelen) in beginsel overgaan in handen van het Agentschap Ondernemen (derhalve: van de Vlaamse Gemeenschap), met uitzondering van de vermogensbestanddelen, rechten en verplichtingen, die zullen worden toegewezen aan het Hermesfonds.

Ook na de fusieoperatie, zal aan het Agentschap Innoveren en Ondernemen geen aparte rechtspersoonlijkheid toekomen, weze het dat er wel de voormelde naamswijziging zal worden doorgevoerd in het 'Agentschap Innoveren en Ondernemen'.

Hierbij geldt evenwel als nuance dat het de beleidsmatige bedoeling is om, parallel aan de voorgenomen fusieoperatie, over te gaan tot het verlenen van een aantal nieuwe bevoegdheden aan het Hermesfonds, waaraan als voormeld bepaalde vermogensbestanddelen van het Agentschap IWT zullen kunnen worden overgedragen.

Verder zullen met het oog op een coherente werkverdeling tussen de agentenschappen van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie, zekere activiteiten van het Agentschap IWT worden overgedragen aan het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek bedoeld in artikel 15 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschap- en innovatiebeleid;

4° de naam van het Agentschap Ondernemen zal worden gewijzigd in het 'Agentschap Innoveren en Ondernemen' of in een later door de Vlaamse Regering te bepalen naam;

5° tevens zullen in het regelgevende kader, met name in onder meer het besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2005 aangaande het Agentschap Ondernemen de nodige aanpassingen doorgevoerd worden met het oog op de voltooiing van de omvorming van het 'Agentschap Ondernemen' tot het 'Agentschap Innoveren en Ondernemen' (onder meer: wijziging missie; wijziging delegatieopdracht van het hoofd van het agentschap enzovoort).

12. Het voorgaande impliceert dat er in eerste instantie moet worden overgegaan tot de ontbinding, zonder vereffening, van het Agentschap IWT als entiteit die in het kader van de fusieoperatie zal komen te verdwijnen.

Een dergelijke ontbinding vergt een zogenaamde 'decretale tussenkomst' (met andere woorden een door de Vlaamse decreetgever te verlenen machtiging aan de Vlaamse Regering om over te gaan tot de ontbinding zonder vereffening van het Agentschap IWT).

Deze decretale tussenkomst of machtiging is nodig, vermits het Agentschap IWT zelf, als voormeld, zijn bestaan dankt aan een oprichtingsdecreet, te weten het eerder vermelde het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschap- en innovatiebeleid.

Het is, onder meer, het opzet van het voorliggende ontwerp van decreet om deze decretale machtiging te bekomen.

De uit te vaardigen decreetsbepalingen zullen tevens de verdere basis vormen voor de uitvaardiging van een besluit van de Vlaamse Regering waarin het in het onderhavige ontwerp van decreet vervat liggende algemeen kader van de fusieoperatie tussen het Agentschap IWT en het Agentschap Ondernemen nader zal worden uitgewerkt.

13. Na de implementatie van de voormelde fusieoperatie zal een IVA zonder rechtspersoonlijkheid, het 'Agentschap Innoveren en Ondernemen' blijven voortbestaan.

De missie en taken van dit nieuwe agentschap zullen in detail opgenomen worden in het oprichtingsbesluit. De missie zal luiden: "Gedreven door de noden van de ondernemingen en de economische en maatschappelijke uitdagingen staat het Agentschap ten dienste van ondernemingen, ondernemers en kandidaat-ondernemers en heeft het als missie om, namens de Vlaamse overheid, bij te dragen tot een versterkt klimaat van duurzame economische groei en jobcreatie op het grondgebied van het Vlaamse Gewest door middel van:

1° het stimuleren van alle vormen van ondernemerschap;

2° het verhogen van het innoverend vermogen van de Vlaamse ondernemingen;

3° het creëren van stimulerende omgevingsfactoren voor het ondernemen.

In het kader van de vervulling van de missie vervult het Agentschap essentieel een regisseursrol en treedt het slechts op als actor in complementariteit met de activiteiten van de private sector en intermediaire organisaties."

Het gebrek van de rechtspersoonlijkheid heeft een aantal nadelige gevolgen op operationeel vlak, vooral voor wat betreft het activiteitengamma dat tot dusver door het Agentschap IWT, dat immers als zogenaamd publiekrechtelijk vormgegeven EVA actueel wel over rechtspersoonlijkheid beschikt, wordt uitgeoefend.

Om hieraan te verhelpen wordt in het voorliggende ontwerp van decreet voorgesteld om een aantal nieuwe bevoegdheden aan het Hermesfonds toe te kennen.

14. Het zogenaamde 'Hermesfonds' is zelf ingericht bij decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002 (zie artikel 41, §1, van dit decreet).

Luidens het artikel 41, §2, van dit decreet heeft dit Hermesfonds rechtspersoonlijkheid.

Praktisch gezien vervult dit Hermesfonds, wat het Vlaamse ondernemingsbeleid betreft, een aantal taken die niet kunnen vervuld worden door het Agentschap Ondernemen zelf, gezien het ontbreken van rechtspersoonlijkheid in diens hoofde.

Ook na de voorgenomen fusieoperatie tussen het Agentschap Ondernemen en het Agentschap IWT zal het Hermesfonds blijven voortbestaan, waarbij het de bedoeling is dat de werking ervan nader zal worden afgestemd om rekening te houden met de impact van deze fusieoperatie.

De overname uit handen van het Agentschap IWT van zekere vermogensbestanddelen zal ertoe leiden dat het Hermesfonds, na de voorgenomen fusieoperatie, mede uitvoering zal geven aan het beleid van de Vlaamse overheid inzake innovatie. Een dergelijke benadering vergt een aantal terminologische aanpassingen van het artikel 41 van het decreet van 21 december 2001 die zijn opgenomen in het voorliggende ontwerp van decreet, waaronder de wijziging van de benaming 'Fonds voor het Flankerend Economisch Beleid' in 'Fonds Flankerend Economisch en Innovatiebeleid'. De afgekorte benaming 'Hermesfonds' kan hierbij ongewijzigd blijven.

Daarnaast wordt in het voorliggende ontwerp van decreet voorgesteld om voor het Hermesfonds een aantal additionele financieringsmogelijkheden te voorzien, alsmede een aantal aanpassingen inzake de taken en bevoegdheden van het Hermesfonds doorgevoerd. Aldus zal de werking van het Hermesfonds nader worden afgestemd op de nieuwe werking van het Agentschap Innoveren en Ondernemen nadat de voorgenomen fusieoperatie tussen het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie en het Agentschap Ondernemen zal zijn voltooid.

Hiertoe wordt in het voorliggende ontwerp van decreet een aantal wijzigingen aan het artikel 41, §3bis, eerste lid, van het decreet van 21 december 2001 voorgesteld.

Middels een verder voorgestelde wijziging van het artikel 41, §4, van het decreet van 21 december 2001 worden in het voorliggende ontwerp van decreet ook de uitgaven die het Hermesfonds voor zijn rekening dient te nemen, aangepast.

Verder wordt in het voorliggende ontwerp van decreet een invoeging van een nieuw artikel 41ter en een nieuw artikel 41quater in het decreet van 21 december 2001 voorgesteld.

In deze nieuwe artikelen 41ter en 41quater van het decreet van 21 december 2001 wordt onder meer tegemoet gekomen aan de nood om respectievelijk de bestuurlijke organisatie van en het hiërarchisch toezicht op het Hermesfonds af te stemmen op de uitbreiding van zijn vermogensbestanddelen en bevoegdheden die zal plaatsvinden in het kader van de voorgenomen fusieoperatie.

15. Het hoofdstuk 4 van dit ontwerp van decreet bundelt de verschillende wijzigingen aan het decreet van 30 april 2009.

Overeenkomstig het artikel 17 van het voormelde decreet van 30 april 2009 bevordert het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek fundamenteel wetenschappelijk onderzoek in alle wetenschappelijke disciplines in de Vlaamse universiteiten, met inbegrip van samenwerkingsverbanden tussen universiteiten en andere onderzoeksinstellingen, in het bijzonder door financiële steun te verlenen aan onderzoekers en onderzoeksprojecten op basis van wetenschappelijke competitie en rekening houdend met internationale kwaliteitsmaatstaven.

Zoals hierboven in randnummer 10 vermeld, zullen de op de kennisinstellingen gerichte financieringskanalen van het Agentschap IWT, naar aanleiding van deze herstructurering worden overgedragen aan het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek. Het betreft met name het Strategisch Basisonderzoek (ingesteld met het besluit van de Vlaamse Regering van 3 oktober 2003 houdende de instelling van een financieringskanaal voor het strategisch basisonderzoek in Vlaanderen), de doctoraatsbeurzen (ingesteld met het besluit van de Vlaamse Regering van 29 mei 2009 tot regeling van de toekenning van doctoraatsbeurzen voor de uitvoering van projecten van strategisch basisonderzoek) en het Toegepast Biomedisch Onderzoek (ingesteld bij besluit van de Vlaamse Regering van 15 september 2006 voor de financiering van toegepast biomedisch onderzoek met een primair maatschappelijke finaliteit).

Daarnaast werd in het bovenvermeld regeerakkoord 2014-2019 ook bepaald dat de Herculesstichting wordt ontbonden en dat haar activiteiten betreffende de financiering van onderzoeksinfrastructuur worden overgedragen aan het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek. Het gaat met name om de financiering van middelzware en zware onderzoeksinfrastructuur, alsook om de cofinanciering en exploitatie van bijzondere onderzoeksinfrastructuur (voor grote rekenkracht).

Het betreft hier dus telkens financieringskanalen waarvoor de verantwoordelijkheid als zodanig wordt overgedragen aan het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen (FWO), en waarbij dit ontwerp van decreet de essentiële bepalingen met betrekking tot elk van deze financieringskanalen overneemt.

Het huidige ontwerp van decreet voorziet in hoofdstuk 4 in de overdracht van deze taken aan het FWO, waarbij de missie van het FWO dus gevoelig wordt verruimd. Hiertoe worden de essentiële kenmerken van de betreffende steunkanalen, met name de belangrijkste beoordelingscriteria en ook de minimale procedurele vereisten voor de steuntoekenning, expliciet in het decreet opgenomen.

De uitbreiding van haar missie heeft onder andere tot gevolg dat het FWO nu ook beslissingen tot toekenning van steun zal kunnen nemen ten aanzien van andere onderzoekscentra, naast de universiteiten (zoals bijvoorbeeld de strategische onderzoekscentra (SOC), de instellingen voor postinitieel onderwijs, de collectieve onderzoekscentra, niet-Vlaamse onderzoeksinstellingen die deelnemen aan projecten voor strategisch basisonderzoek enzovoort). Bovendien behelzen de financieringskanalen die FWO overneemt van het IWT een grotere betrokkenheid vanwege het innovatieve bedrijfsleven in Vlaanderen. Om die reden voorziet dit ontwerp van decreet dan ook in een aanpassing van de bestuursstructuren van het FWO. Die worden hiermee overigens meer afgestemd op wat gangbaar is in vergelijkbare Europese landen.

Op dit moment voorzien de statuten van het FWO dat de raad van bestuur ex officio bestaat uit de rectoren en vicerectoren van de universiteiten. Die ex-officioleden combineren deze verantwoordelijkheid met hun beleidsverantwoordelijkheid binnen de universiteiten, terwijl net deze universiteiten op dit moment de belangrijkste klanten van het FWO zijn. Naast de rectoren en vicerectoren zijn ook de vast secretaris van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten en de voorzitter van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België ex officio lid van de raad van bestuur. Deze elf ex-officioleden coöpteren vervolgens de negen overige leden.

In de meeste Europese landen worden de leden van het hoogste bestuursorgaan aangesteld door de bevoegde minister of de regering, al dan niet gebaseerd op voordrachten of rekening houdend met een adequate vertegenwoordiging van stakeholders. In andere landen worden de bestuurders specifiek voor deze bestuurstaak verkozen (al dan niet getrapt) door de leden van de vereniging. Een bestuur waarvan de samenstelling overwegend vertrekt vanuit de zittende beleidsverantwoordelijken van de universiteiten komt eigenlijk niet voor.

Nochtans blijven de universiteiten duidelijk de belangrijkste stakeholders van het FWO, reden waarom in dit ontwerp wordt voorzien dat de Vlaamse Regering bij de aanstelling van de bestuurders er zeven dient aan te wijzen op voordracht van de respectieve raden van bestuur van de Vlaamse universiteiten. De universiteiten zullen er naar willen streven om vertegenwoordigers aan te duiden die de missie en taakstellingen van het FWO ten volle kunnen ondersteunen, in het belang van alle onderzoekers. Op die manier bereikt het ontwerp een evenwicht tussen een gedragen en representatief bestuursorgaan enerzijds en een stabiele samenstelling hiervan voor een langere periode.

Gelet op de verruimde opdrachten van het FWO naar strategisch basisonderzoek, klinisch-wetenschappelijk onderzoek en investeringen in onderzoeksinfrastructuur, worden in het ontwerp van decreet ook een bestuurder voorzien die wordt voorgedragen door de strategische onderzoekscentra.

Binnen de context van het Vlaamse bestuursrecht (kaderdecreet beter bestuurlijk beleid en decreet deugdelijk bestuur) worden typisch ook onafhankelijke bestuur-

ders aangesteld. Onafhankelijke bestuurders dienen te worden geselecteerd op grond van hun capaciteiten inzake het algemeen bestuur van de entiteit, specifieke deskundigheid, alsook omwille van hun onafhankelijkheid ten aanzien van de deelgenoten van de entiteit (de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, andere deelgenoten uit de openbare of private sector) en het dagelijks bestuur van de entiteit. Gelet op de beleidsmatige doelstelling om voor het bestuur van het FWO bovendien te voorzien in een adequate vertegenwoordiging uit het bedrijfsleven, voorziet het ontwerp dan ook in de aanwijzing van vier bestuurders uit het bedrijfsleven, die allen vertrouwd moeten zijn met het wetenschaps- en innovatiebeleid, en/of met het hoger onderwijs landschap.

In zijn advies stelt de Raad van State vragen bij de aanpassingen met betrekking tot het FWO. De raad herneemt de opmerkingen die hij heeft gemaakt naar aanleiding van het advies 45.532/1 bij het voorontwerp dat geleid heeft tot het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid. Het geformuleerde bezwaar komt er in essentie op neer dat de decreetgever zich met de in 2009 voorgestelde regeling inmengde in de vrijheid van de stichters om in de statuten een aantal essentiële aspecten van de stichting te regelen. Aangezien deze aspecten in de Vzw-wet worden geregeld en die wet de invulling is van de vrijheid van vereniging, zou het voorgestelde decreet zelfs op gespannen voet staan met de vrijheid van vereniging.

De Raad van State houdt bij het hernemen van zijn eerder advies echter geen rekening met het feit dat inmiddels, mede door de goedkeuring van het decreet van 30 april 2009, het FWO wel degelijk werd ingeschakeld binnen de context van het Vlaamse bestuursrecht, meer bepaald als een door de bevoegde Vlaamse overheid erkend extern verzelfstandigd agentschap van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) binnen de Vlaamse overheid.

Het FWO Vlaanderen werd in 2005 als stichting van openbaar nut opgericht door het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek. Deze laatste is eveneens een stichting van openbaar nut, waarvan de statuten werden goedgekeurd bij koninklijk besluit van 2 juni 1928 (en laatst gewijzigd bij koninklijk besluit van 20 juni 1997). Sindsdien is het wetenschapsbeleid natuurlijk grotendeels naar de deelstaten overgeheveld. Veeleer dan de omslachtige weg te kiezen van de oprichting van een volstrekt nieuwe rechtspersoon, werd de Vlaamse Regering (cf. artikel 15, §1, van het decreet van 30 april 2009) gemachtigd om aan de stichting FWO Vlaanderen deel te nemen. Tegelijkertijd met deze machtiging tot deelneming heeft de Vlaamse decreetgever het FWO in 2009 erkend, en wel als extern verzelfstandigd agentschap. Daarmee heeft de Vlaamse overheid gebruikgemaakt van haar bevoegdheid om krachtens artikel 9 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen (BWHI) gedecentraliseerde diensten, instellingen en ondernemingen op te richten in de aangelegenheden die tot haar bevoegdheid behoren, en om daaraan rechtspersoonlijkheid te verlenen. Het betreft meer bepaald een oprichting door middel van erkenning.

Bovendien werd met het decreet van 30 april 2009 het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid uitdrukkelijk op het FWO van toepassing verklaard (artikel 15, §2, tweede lid) en werd ook bepaald dat het FWO behoort tot een homogeen beleidsdomein van de Vlaamse overheid, dat door de Vlaamse Regering wordt bepaald (artikel 15, §3), wat met zich mee brengt dat het FWO deel uitmaakt van 'de Vlaamse administratie' (cf. artikel 2, Kaderdecreet). Verder bepaalt het decreet van 30 april 2009 reeds de 'missie en de taken' van het FWO (artikelen 17 en 18) en was er ook reeds in voorzien dat de Vlaamse Regering het FWO kon belasten met bijzondere opdrachten (artikel 18, §2). Bovendien werd ook reeds een administratief toezicht georganiseerd: de Vlaamse Regering stelt bij het FWO twee regeringsafgevaardigden aan waarvan ze de rechtspositie regelt. Deze afgevaardigden kunnen bij de bevoegde minister beroep instellen tegen beslissingen van het bestuursorgaan van

het FWO, wat kan leiden tot de schorsing of zelfs de vernietiging van de genomen beslissing.

De samenlezing van al deze bepalingen maakt dat het FWO, hoewel in het verleden opgericht onder de vorm van een stichting van openbaar nut (waarvan de statuten overigens door de Koning dienden te worden goedgekeurd), door de tussengekomen erkenning en decretale ingrepen in haar organiek statuut niet langer als een zuiver privaatrechtelijke stichting kan worden beschouwd sinds de inwerkingtreding van het decreet van 30 april 2009. Anders dan de afdeling Wetgeving van de Raad van State in haar huidige advies als uitgangspunt lijkt te hebben aangenomen, kunnen de opmerkingen die destijds werden gemaakt over het voorontwerp van decreet dat inmiddels het decreet van 30 april 2009 is geworden, bijgevolg niet zomaar worden getransponeerd naar het huidige voorontwerp.

De in het huidig ontwerp van decreet voorgestelde regels strekken er, wat het FWO betreft, toe om het organiek kader van die instelling op enkele punten aan te passen, inzonderheid in het licht van de verbrede missie en de nieuwe taken die het FWO op zich zal nemen. Hierbij worden enerzijds alle taken overgeheveld van de op te heffen Herculesstichting, en worden anderzijds taken overgeheveld vanuit de EVA IWT, met name de opdrachten die betrekking hebben op het strategisch basisonderzoek en het toegepast biomedisch onderzoek. Het is mede omwille van die nieuwe taken dat wordt voorzien in enkele wijzigingen van het organiek statuut van het FWO, in een zin die overigens aansluit bij wat eerder reeds gold voor de EVA IWT en de Herculesstichting, waaronder een vernieuwde samenstelling van de raad van bestuur, waarbij ook stakeholders uit de strategische onderzoekscentra, en uit het Vlaamse bedrijfsleven worden opgenomen.

Om deze redenen geeft het advies geen aanleiding tot aanpassing van het op 10 juli 2015 goedgekeurde ontwerp van decreet, met uitzondering van het weglaten van het artikel 14, 2°, dat immers overbodig is in het licht van de bovenstaande redenering.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Deze bepaling schetst het voorliggend ontwerp van decreet in zijn bevoegdheidsverdelende context.

Een dergelijke bepaling is verplicht krachtens artikel 19, §1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Luidens de voorgestelde bepaling regelt het voorliggend ontwerp van decreet tegelijkertijd gemeenschapsaangelegenheden onder meer bedoeld in artikel 127, §1, eerste lid, 2°, van de Grondwet, alsmede gewestaangelegenheden bedoeld in artikel 39 van de Grondwet en nader geregeld in artikel 6, §1, IV, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Overeenkomstig het artikel 6bis, §1, van de van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen zijn de Gemeenschappen en Gewesten bevoegd voor het wetenschappelijk onderzoek in het raam van hun respectieve bevoegdheden, met inbegrip van het onderzoek ter uitvoering van internationale of supranationale overeenkomsten of akten.

Wanneer bepalingen van het ontworpen decreet van toepassing zijn op zowel wat de Vlaamse Gemeenschap betreft als wat het Vlaamse Gewest betreft, is het toegestaan dat slechts één ontwerp van decreet wordt opgesteld (zie advies Raad van State, afdeling Wetgeving, nr. 25.048 van 10 april 1996 bij een voorontwerp van

decreet tot wijziging van het decreet van 23 oktober 1991 betreffende de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse Regering, *Parl.St.* VI.Parl., 1995-96, nr. 293/1, 9-24).

Het voorliggend ontwerp van decreet regelt gemeenschapsaangelegenheden, onder meer, aangezien het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie steun verleent aan de zorginstellingen of universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap, al dan niet gelegen op het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. In dat verband kan tevens worden opgemerkt dat wetenschappelijk onderzoek van en door de universiteiten wordt beschouwd als een onderwijsaangelegenheid (zie GwH 21 juni 2000, nr. 76/2000, B.3.2).

Het voorliggend ontwerp van decreet regelt gewestaangelegenheden, onder meer, aangezien het Agentschap Ondernemen behoort tot het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie van de Vlaamse overheid.

Inspiratie voor de voorgestelde bepaling werd gevonden in het artikel 1 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid.

Artikel 2

Teneinde de leesbaarheid van voorliggend ontwerp van decreet te verhogen, worden een aantal definities ingeschreven in het voorliggende ontwerp van decreet.

Meer in het bijzonder worden aan de hand van de voorgestelde definities een aantal rechtsregels en de benaming van een aantal instellingen verkort weergegeven om te voorkomen dat door de herhaling ervan de tekst van het voorliggende ontwerp van decreet al te zwaar zou worden en daardoor ook minder vlot leesbaar zou worden.

Aldus vergen deze definities zelf geen nadere commentaar.

Artikel 3

Dit artikel voorziet in een decretale machtiging aan de Vlaamse Regering om over te gaan tot de ontbinding van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid 'Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie' (afgekort: 'Agentschap IWT') opgericht bij decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschap- en innovatiebeleid (en zijn uitvoeringsbesluiten).

Deze ontbinding kadert in de voorgenomen fusieoperatie, waarbij het de bedoeling is om het Agentschap IWT te fusioneren met het Agentschap Ondernemen en om hierbij aansluitend een naamswijziging door te voeren, wat verder wordt voorzien in het artikel 7 van het voorliggende ontwerp van decreet.

De voorgenomen fusieoperatie vormt immers een beleidsmatige doelstelling van de Vlaamse Regering zoals, onder meer, tot uiting gebracht in haar regeerakkoord 2014-2019.

De voorgenomen fusieoperatie zal zich voltrekken tussen een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid (het Agentschap Ondernemen) en een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap (het Agentschap IWT), terwijl de overblijvende entiteit een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid zal zijn (het Agentschap Innoveren en Ondernemen).

Derhalve vertoont de voorgenomen fusieoperatie grote gelijkenissen met de fusieoperatie die in 2008-2009 heeft plaats gevonden tussen het voormalige 'Agentschap Economie' (een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid) en het voormalige 'Vlaams Agentschap Ondernemen' (een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid) tot het huidige 'Agentschap Ondernemen' (intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid).

Aangezien ook in het kader van de voorgenomen fusieoperatie de overblijvende entiteit een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid dient te zijn, is het aangewezen om een gelijkaardig procedé toe te passen als ter gelegenheid van de vorige fusieoperatie, wat zal neerkomen op een beslissing tot ontbinding (zonder vereffening) van het Agentschap IWT.

Daarbij vergt de beslissing tot ontbinding van het Agentschap IWT een decretale basis, onder meer, aangezien het Agentschap IWT als publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap rechtspersoonlijkheid heeft.

De ontbinding waarvan sprake in artikel 3 van het voorliggende ontwerp van decreet is een zogenaamde 'ontbinding zonder vereffening', zoals overigens ook door het Wetboek van vennootschappen is voorgeschreven in het kader van vennootschapsrechtelijke fusieoperaties.

Inspiratie voor de voorgestelde bepaling werd aldus gevonden in het artikel 2 van het decreet van 19 december 2008 houdende diverse maatregelen inzake de ontbinding van het Vlaams Agentschap Ondernemen en houdende de inrichting van een Comité voor Preventief Bedrijfsbeleid.

Artikel 4

De vennootschap(pen) die aan in een (vennootschapsrechtelijke) fusieoperatie deelneemt (deelnemen) als 'overgenomen' vennootschap(pen), maakt (maken), luidens de artikelen 671 en 672 van het Wetboek van vennootschappen, inderdaad het voorwerp uit van een 'ontbinding zonder vereffening'.

Een dergelijke vennootschap houdt met andere woorden op te bestaan (zie Cass. 9 februari 2000, TBH 2000, 614; K. Byttebier, Handboek fusies en overnames in Vakgroep Economisch Recht VUB, Antwerpen, Intersentia, 2012, 52, nr. 54).

Alhoewel de fusie van vennootschappen de ontbinding van de overgenomen vennootschap(pen) met zich meebrengt, vindt er geen vereffening van plaats. Conceptueel geldt de vereffening van de vennootschap(pen) als overbodig, vermits het de bedoeling is dat het vermogen van elk van de bij de fusieoperatie betrokken vennootschap(pen) in zijn geheel overgaat in handen van de overnemende, of nieuw opgerichte, vennootschap.

Deze logica zal toegepast worden wat betreft de voorgenomen fusieoperatie tussen het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie en het Agentschap Ondernemen, reden waarom in dit artikel, *expressis verbis*, is voorgesteld dat de in het artikel 3 van het voorliggende ontwerp van decreet bedoelde ontbinding van het Agentschap IWT een ontbinding zonder vereffening zal zijn waarbij, op basis van continuïteit, in beginsel het gehele vermogen van het Agentschap IWT, alsmede het geheel van zijn activiteiten, wordt overgedragen aan het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Ondernemen.

Om de redenen die reeds nader zijn uiteengezet in de memorie van toelichting (randnummers 9 en 14), zal op dit principe van de integrale overgang van het gehele vermogen van het Agentschap IWT in handen van het Agentschap Ondernemen een mogelijke uitzondering kunnen gelden.

Aangezien krachtens het artikel 41, §1, tweede lid, van het decreet van 21 december 2001 bij het Agentschap Ondernemen het Hermesfonds als financieringsvehikel van dat agentschap werd opgericht, geldt evenwel als beleidsmatige doelstelling om in het kader van de voorgenomen fusieoperatie bepaalde vermogensbestanddelen van het te ontbinden Agentschap IWT rechtstreeks toe te wijzen aan het Hermesfonds zelf.

Voor het geval het met name nodig zou blijken om welbepaalde vermogensbestanddelen, rechten en verplichtingen, van het Agentschap IWT over te dragen aan het huidige Hermesfonds, wordt dit mogelijk gemaakt door het voorliggende ontwerp van artikel. In het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering zal worden uitgemaakt of er al dan niet van deze mogelijkheid gebruik zal dienen te worden gemaakt.

Het gevolg hiervan zal dan zijn dat wanneer het Agentschap IWT zal ophouden te bestaan, zijn vermogensbestanddelen, zullen overgaan in handen van het Agentschap Ondernemen (= juridische toerekening aan de Vlaamse Gemeenschap), met uitzondering evenwel van de vermogensbestanddelen die zullen worden ingebracht het Hermesfonds.

De diverse praktische voorwaarden en modaliteiten, alsmede de procedure, van deze overdracht zullen in uitvoering van het voorgelegde ontwerp van decreet, nadat dat zal zijn goedgekeurd, nader worden geregeld bij besluit van de Vlaamse Regering.

Aldus valt verder te benadrukken dat in het hoofdstuk 3 van het voorliggend ontwerp van decreet slechts het wetgevend kader wordt gecreëerd om van start te kunnen met de voorgenomen fusieoperatie. Na de afkondiging en inwerkingtreding van het voorliggend ontwerp van decreet zullen voor de eigenlijke herstructurering van de agentschappen van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie nog diverse fases moeten worden doorlopen, waardoor ook de garantie wordt geboden dat voldoende advies kan worden ingewonnen bij de daartoe bevoegde en betrokken partijen.

Artikel 5

Dit ontwerp van artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering de datum van inwerkingtreding van de fusieoperatie zal dienen te bepalen.

De voorgenomen fusieoperatie zal hierbij pas uitwerking kunnen krijgen nadat diverse praktische zaken geregeld zullen zijn. Precies daarom belast het artikel 6 van het voorliggende ontwerp van decreet de Vlaamse Regering met het uitwerken van de procedure en het regelen van de gevolgen van de fusieoperatie.

Om deze reden bepaalt het eerste lid van het artikel 5 van het voorliggende ontwerp van decreet dat de datum waarop de overdracht van het vermogen van het Agentschap IWT in handen van het Agentschap Ondernemen en, voorkomend, wat specifieke vermogensbestanddelen betreft, in handen van het Hermesfonds, uitwerking zal krijgen, zal worden vastgesteld bij of krachtens besluit van de Vlaamse Regering.

Aansluitend bepaalt het tweede lid van artikel 5 van het voorliggende ontwerp van decreet dat bij of krachtens besluit van de Vlaamse Regering bepaald zal worden op welke wijze deze overdrachten tegenwerpbaar zullen worden aan derden.

Artikel 6

In het eerste lid van dit ontwerp van artikel wordt de Vlaamse Regering gemachtigd en de opdracht gegeven om de procedure en de rechtsgevolgen van de fusieoperatie nader uit te werken.

Dit zal gebeuren bij besluit van de Vlaamse Regering.

In dit regeringsbesluit zal de Vlaamse Regering de nodige maatregelen dienen te nemen met het oog op de overgang van het personeel van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie aan het Agentschap Ondernemen, zoals zulks principieel wordt voorzien in het tweede lid van het ontwerp van artikel.

Artikel 7

Het is de bedoeling dat de entiteit die na de voorgenomen fusieoperatie zal blijven voortbestaan, zal worden omgedoopt tot het 'Agentschap Innoveren en Ondernemen'.

Om hierover geen misverstanden te laten bestaan, wordt de Vlaamse Regering in het ontwerp van artikel 7 van het voorliggende ontwerp van decreet de opdracht gegeven om de nodige maatregelen te nemen teneinde deze naamswijziging door te voeren. Dit zal kunnen gebeuren in het besluit van de Vlaamse Regering dat zal worden uitgevaardigd in uitvoering van het ontwerp van artikel 6 van het voorliggende ontwerp van decreet.

Artikel 8

In het hoofdstuk 4 van het voorliggende ontwerp van decreet wordt een aantal wijzingen aan het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002 aangebracht.

Zoals reeds is uiteengezet in de memorie van toelichting, onder de randnummers 9 en 14, is de bedoeling hiervan de regels geldend met betrekking tot het bestaande Hermesfonds nader aan te vullen met een aantal additionele taken en bevoegdheden, zulks teneinde de werking van het Hermesfonds af te stemmen op de gevolgen van de fusieoperatie tussen het Agentschap IWT en het Agentschap Ondernemen.

Daarbij zal de overdracht van de vermogensbestanddelen van het te ontbinden Agentschap IWT ertoe leiden dat het Hermesfonds, na de voorgenomen fusieoperatie, mede uitvoering zal geven aan het beleid van de Vlaamse overheid inzake innovatie.

Teneinde de in het decreet van 21 december 2001 gehanteerde terminologie af te stemmen op deze uitbreiding van de werkingssfeer van het Hermesfonds, bepaalt het artikel 10 van het voorliggende ontwerp van decreet een wijziging van de benaming 'Fonds voor het Flankerend Economisch Beleid' in 'Fonds Flankerend Economisch en Innovatiebeleid'.

Als gevolg van deze naamswijziging wordt in het artikel 9 van het voorliggende ontwerp van decreet ook het opschrift van hoofdstuk VII van het decreet van 21 december 2001 vervangen met dezelfde bewoordingen.

Artikel 9

Om de redenen toegelicht in de artikelsgewijze commentaar bij het artikel 9, 1°, van het ontwerp van decreet, wijzigt het artikel 10 de benaming 'Fonds voor het Flankerend Economisch Beleid' in 'Fonds Flankerend Economisch en Innovatiebeleid'.

De afgekorte benaming 'Hermesfonds' blijft onveranderd.

Artikel 9, 2°: vanuit wetstechnisch oogpunt is het opportuun gebleken om in het artikel 41, §2, van het decreet van 21 december 2001 de tot dusver gehanteerde afgekorte benaming 'Fonds', die overigens niet als nader gedefinieerd begrip voorkomt in het decreet van 21 december 2001, overeenkomstig de definitie van het artikel 41, §1, eerste lid, van het decreet van 21 december 2001, te vervangen door de afgekorte benaming 'Hermesfonds'.

Artikel 9, 3°: in het licht van de beleidsdoelstelling om de werking van het bestaande Hermesfonds af te stemmen op de gevolgen van de fusie tussen het Agentschap Ondernemen en het Agentschap IWT, voorziet het voorliggende ontwerp van decreet in de wijziging van de paragraaf 3 van artikel 41 van het decreet van 21 december 2001 waardoor het Hermesfonds de toegang krijgt tot een aantal nieuwe mogelijke financieringsbronnen. Het betreft met name bepaalde inkomsten die door het decreet van 30 april 2009 aan het IWT toekomen. Daarnaast moet rekening gehouden worden met nieuwe bevoegdheden van Vlaanderen in het kader van de zesde staatshervorming, bijvoorbeeld in het kader van het Handelsvestigingenbeleid waar via het Hermesfonds mogelijk administratieve boetes zullen geïnd worden ('andere inkomsten na goedkeuring van de minister bevoegd voor economie en technologische innovatie en de minister bevoegd voor Financiën en Begroting'). Ook inkomsten uit de verkoop of terbeschikkingstelling van onroerend goed, daden van beheer of beschikking van het eigen patrimonium, zijn mogelijk. Zo is het Agentschap Ondernemen bijvoorbeeld eigenaar van de gronden van het voormalige Ford Genk.

De aangebrachte wijzigingen spreken voor zich.

Artikel 9, 4°: om de beleidsdoelstellingen inzake de uitbreiding van de werkingssfeer van het Hermesfonds waar te maken, voorziet het artikel 11 van het voorliggende ontwerp van decreet in een invoeging van een nieuw lid tussen het eerste en het tweede lid van het artikel 41, §3bis, van het aangehaalde decreet van 21 december 2001.

Deze bepaling zal het de Vlaamse Regering mogelijk maken om, indien dit beleidsmatig nodig zou blijken, bepaalde van de rechten en plichten van het Agentschap IWT toe te wijzen aan het Hermesfonds.

Artikel 9, 5°: de aanpassing van de werking van het Hermesfonds leidt ook tot een wijziging van de uitgaven die het Hermesfonds voor zijn rekening dient te nemen.

In dat verband wijzigt deze bepaling van het voorliggende ontwerp van decreet het artikel 41, §4, van het decreet van 21 december 2001.

Binnen het bestek van het voorliggende ontwerp van decreet wordt met de uitgaven die voortvloeien uit de toepassing van de wettelijke en decretale bepalingen met betrekking tot het economisch ondersteuningsbeleid en het innovatiebeleid, bij wege van voorbeeld (niet-exhaustief) bedoeld, de uitgaven die voortvloeien uit:

- 1° de wet van 8 augustus 1978 tot economische heroriëntering (Belgisch Staatsblad van 17 augustus 1978);
- 2° het decreet van 30 april 2009 tot organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid (Belgisch Staatsblad van 6 juli 2009);

- 3° het decreet 16 maart 2012 betreffende het economisch ondersteuningsbeleid (Belgisch Staatsblad van 27 april 2005);
4° het decreet van 13 juli 2012 betreffende de ruimtelijke economie.

Aldus worden hier uitsluitend wettelijke en decretale bepalingen in hun formele betekenis beoogd.

Verder kan, eveneens bij wege van voorbeeld (niet-exhaustief), voor wat betreft de uitgaven die voortvloeien uit de Vlaamse cofinanciering in de uitgaven van Europese programma's met als kerndoelstelling het versterken van de sociale, economische, innovatie en regionale cohesie, worden verwezen naar:

- 1° het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO);
2° de Interreg-programma's;
3° het programma voor het Concurrentievermogen van ondernemingen en kmo-bedrijven (COSME);
4° het programma 'Horizon 2020';
5° het Europees Sociaal Fonds (ESF).

Door het Hermesfonds ook te laten instaan voor de uitgaven die voortvloeien uit de bijdragen aan de werking van nationale en internationale organisaties actief op het vlak van economische ontwikkeling of innovatiebeleid, wordt tegemoet gekomen aan de nood om werkingsmiddelen te kunnen verschuiven naar supranationale organisaties die hun eigen beslissingsbevoegdheid behouden.

Elke andere uitgave die past in het sociaal, economisch, innovatie-, ruimtelijk economisch en handelsvestigingsbeleid van de Vlaamse Regering maakt het mogelijk ook uitgaven te nemen die beleidsmatig gewenst zijn, maar geen expliciete wettelijke basis hebben in formele betekenis. Bij wijze van voorbeeld kan gedacht worden aan de exploitatie en beheer van bedrijventerreinen of bedrijfshuisvestingsprojecten zoals de gronden van het voormalige Ford Genk of het researchpark Zellik.

Met het oog op een consequent gebruik van de in het artikel 41, §1, eerste lid, van het decreet van 21 december 2001 vooropgestelde definitie van het begrip 'Hermesfonds', werd in het voorliggende ontwerp van decreet de afgekorte benaming 'Fonds', die niet als definitie voorkomt in het decreet van 21 december 2001, in het artikel 41, §4, van het decreet van 21 december 2001 vervangen door de afgekorte benaming 'Hermesfonds'.

Artikel 9, 6°: deze bepaling van het voorliggende ontwerp van decreet voorziet in een afstemming van het artikel 41, §5, van het decreet van 21 december 2001 op de beleidsmatige doelstelling die er in bestaat dat het Hermesfonds na de voorgenomen fusieoperatie mede uitvoering zal geven aan het beleid van de Vlaamse overheid inzake innovatie.

Met het oog op een consequent gebruik van de in het artikel 41, §1, eerste lid, van het decreet van 21 december 2001 vooropgestelde definitie van het begrip 'Hermesfonds', werd in het voorliggende ontwerp van decreet ook de afgekorte benaming 'Fonds', die niet als definitie voorkomt in het decreet van 21 december 2001, vervangen door de afgekorte benaming 'Hermesfonds'.

Artikel 9, 7°: vanuit wetstechnisch oogpunt, is het aangewezen om in de paragrafen 6 en 7 van het artikel 41 van het decreet van 21 december 2001 de tot dusver gehanteerde afgekorte benaming 'Fonds', die niet als definitie voorkomt in het decreet van 21 december 2001, overeenkomstig de definitie van het artikel 41, §1, eerste lid van het decreet van 21 december 2001 te vervangen door de afgekorte benaming 'Hermesfonds'.

Teneinde verwarring tussen, enerzijds, de aanduiding van het 'Fonds voor de Economische Expansie en Regionale Reconversie' en, anderzijds, de aanduiding van het 'Hermesfonds' zo veel mogelijk te vermijden, werden deze paragrafen in het voorliggende ontwerp van decreet integraal vervangen.

Het Rekenhof heeft wat het Hermesfonds betreft, bij controle van de jaarrekeningen herhaaldelijk gewezen op het verschil tussen het gecumuleerd bedrijfseconomisch resultaat en het gecumuleerd budgettair resultaat. Dit verschil dat ontstond in het jaar 2002 kan bij gebrek aan boekhoudstukken niet worden verklaard. In het kader van de voorliggende fusie moet dit verschil definitief weggewerkt worden. Voorstel is om hiertoe een eenmalige correctieboeking te doen. Het decreet creëert hiertoe het wettelijke kader, maar laat de Vlaamse Regering toe dit verder te specificeren.

Artikel 9, 8°: aangezien het toezicht op het Hermesfonds nader wordt geregeld in het nieuwe artikel 41quater van het decreet van 21 december 2001, zoals dat wordt voorgesteld in het artikel 17 van het voorliggende ontwerp van decreet, getuigt het van meer coherentie om ook de verslaggevingsverplichtingen met betrekking tot de werking en het beheer van Hermesfonds in deze nieuwe decretale bepaling op te nemen.

Derhalve wordt het artikel 41, §8, van het decreet van 21 december 2001 opgeheven en de inhoud ervan, grotendeels, hernomen in het nieuwe artikel 41quater, §6, van het gewijzigde decreet van 21 december 2001.

Artikel 9, 9°: vanuit wetstechnisch oogpunt, is het opportuun gebleken om in het artikel 41, §9, van het decreet van 21 december 2001 de tot dusver gehanteerde afgekorte benaming 'Fonds', die niet als definitie voorkomt in het decreet van 21 december 2001, overeenkomstig de definitie van het artikel 41, §1, eerste lid, van het decreet van 21 december 2001 te vervangen door de afgekorte benaming 'Hermesfonds'.

Artikel 10

Gelet op de beleidsmatige intentie om zowel de vermogensbestanddelen, als zekere taken van het Hermesfonds uit te breiden, is de nood ontstaan aan een meer uitgewerkte bestuurlijke organisatie van het Hermesfonds.

Door het ontwerp van artikel 10 van het voorliggende ontwerp van decreet wordt daarom een artikel 41ter in het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002 ingevoegd dat voorziet in de inrichting en werking van een geëigend beslissingsorgaan bij het Hermesfonds.

Hierbij kan de decreetgever op grond van het artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, voor de door hem opgerichte (publieke) rechtspersonen, zoals het Hermesfonds, treden buiten de dwingende kaders van de (federale) vennootschaps- of verenigingswetgeving. Met andere woorden kan een decreetgever, steunend op het artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zelf de inrichting van beslissingsorgaan regelen van een ('publiekrechtelijke') rechtspersoon (zie S. Baeten en F. Vandendriessche, Oprichting van rechtspersonen en participaties. Dienstgewijze decentralisatie (artikelen 9 en 96 van de BWHI) in G. Van Haegendoren en B. Seutin (eds.), De bevoegdheidsverdeling in het Federale België, Brugge, die Keure, 2007, 40, nr. 12, met verwijzing naar Arbitragehof, 9 februari 2005 nr. 34/2005, A.A. 2005, afl. 1, 381; Belgisch Staatsblad van 23 maart 2005, 13112).

Bij wege van inspiratie voor de in het artikel 10 voorgestelde voorschriften is gesteund op zekere relevante bepalingen uit het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van

18 juli 2003 (en de invulling die daaraan in het verleden reeds werd gegeven door een aantal andere Vlaamse overheidsagentschappen).

Daarbij is, onder meer, gestreefd naar een voldoende mate van transparantie en objectiviteit op het vlak van de besluitvorming in de schoot van het Hermesfonds.

Om die reden bepaalt het voorliggende artikel 10 van het ontwerp van decreet de inrichting van een beslissingscomité bij het Hermesfonds, waarvan onder meer ook de samenstelling, de benoeming en het ontslag van zijn leden nader worden geregeld. Daartoe worden in het artikel 10 van het ontwerp van decreet de nodige wijzingen aan het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002 voorgesteld.

Voor wat betreft de samenstelling zal het decreet van 13 juli 2007 ter bevordering van een meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in de advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheid ('MEP-decreet') nageleefd worden. Dit decreet wil een evenwichtige vertegenwoordiging van vrouwen en mannen in die organen bewerkstelligen. In dit decreet wordt het principe naar voor geschoven dat maximum twee derde van de leden van de advies-, beheers- of bestuursorganen van de Vlaamse overheid van hetzelfde geslacht mogen zijn. In de mate dat op basis van de eerste voordracht van leden van het beslissingscomité niet zal voldaan zijn aan deze evenwichtige vertegenwoordiging, zal de werkwijze voorzien in het MEP-decreet toegepast worden.

Op het ogenblik dat de organisaties die deel uitmaken van het beslissingscomité uitgenodigd worden om de effectieve leden door te geven, zullen ze geattendeerd worden op deze spelregels.

Om de eenheid in het nieuwe agentschap te garanderen zal ook de leidend ambtenaar van het Agentschap Innoveren en Ondernemen, ook leidend ambtenaar van het Hermesfonds, een belangrijke rol krijgen bij de werking van het beslissingscomité. De leidend ambtenaar krijgt de rol van secretaris, die uiteraard nauw zal samenwerken met de voorzitter, en daartoe een specifiek takenpakket krijgt binnen de werking van het beslissingscomité.

De werkwijze van de raad van bestuur van het voormalige IWT bij het bepalen van de modaliteiten van de aanvraagprocedures en -voorwaarden moet maximaal gecontinueerd worden binnen de werking van het beslissingscomité. Op dit punt betracht de decreetgever door het invoegen van artikel 41ter, §2, continuïteit te bieden. Dit speelt bij uitstek bij die programma's die inhoudelijk niet wijzigen naar aanleiding van de transitie.

Om redenen van efficiëntie wordt ook voorzien in de mogelijkheid om bepaalde types beslissingen te delegeren binnen het AIO. Het gaat hier bij bijvoorbeeld beslissingen rond de ontvankelijkheid van aanvragen in welbepaalde programma's, het aanstellen van deskundigen, het aanpassen van de steunvoorwaarden en de overeenkomsten tijdens de uitvoering (bijvoorbeeld naar aanleiding van tussentijdse evaluaties, of de vervanging van een partner). Evenwel wordt bepaald dat de Vlaamse Regering het bedrag bepaalt waarboven de bevoegdheid om individuele steunbeslissingen te nemen niet kan worden gedelegeerd.

Mede met het oog op de beginselen van transparantie en objectiviteit zal de werking van het beslissingscomité bij het Hermesfonds verder worden uitgewerkt in een huishoudelijk reglement van dat beslissingscomité dat nadien aan de goedkeuring van de Vlaamse Regering zal worden voorgelegd.

Het is expliciet niet de bedoeling dat het beslissingscomité over alle geldstromen binnen het Hermesfonds een beslissing kan nemen. Zo heeft bijvoorbeeld

de steuntoekenning in het kader van het ruimtelijk economisch beleid haar eigen stakeholderveld. Het is de beleidsmatige doelstelling om de financieringsprogramma's die vandaag door het IWT worden beheerd aan het beslissingscomité voor te leggen. De Vlaamse Regering legt de lijst van materies waarover het beslissingscomité beslist vast. Waar het beslissingscomité de taak krijgt de steun toe te kennen, wordt het beslissingscomité niet beperkt door maximumbedragen, behalve de mogelijke maximumbedragen opgenomen bij de uitwerking van de steunmaatregelen in besluiten van de Vlaamse Regering. Om die reden wordt bepaald dat het beslissingscomité de beslissing neemt ongeacht de grootteorde van de toe te kennen steun.

Het programmadecreet bepaalt immers klassiek dat de minister die bevoegd is voor economie er binnen het Hermesfonds tevens toe gemachtigd wordt uitgaven kleiner of gelijk aan 500.000 euro aan te gaan die passen in het sociaal, economisch en regionaal beleid van de Vlaamse Regering. Door te bepalen dat het beslissingscomité de beslissing neemt ongeacht de grootteorde van de toe te kennen steun wordt verduidelijkt dat het beslissingscomité dus een ruimere bevoegdheid heeft inzake de toekenning van de steun, voor maatregelen die eveneens via het Hermesfonds zullen verrekend worden.

Het in te voegen artikel 41ter, §10, bevat ook een deontologische clausule die alle personen die in contact komen met een steunaanvraag verplicht een gepaste vertrouwelijkheid van de informatie in acht te nemen. Deze bepaling doet uiteraard geen afbreuk aan de bestaande openbaarmakingsverplichtingen in het kader van de Europese regelgeving inzake de staatssteun aan Onderzoek, Ontwikkeling en Innovatie, alsook de verplichtingen in het kader van openbaarheid van bestuur en in het kader van het gerechtelijk recht.

Artikel 11

Aangezien het tot de beleidsmatige bedoeling behoort om de vermogensbestanddelen en de taken van het Hermesfonds uit te breiden, is tevens voorgesteld om een voldoende mate van hiërarchisch toezicht en een voldoende mate aan rapporteringsplichten ten aanzien van de Vlaamse Regering te voorzien.

Om die reden wordt door het ontwerp van artikel 11 van het voorliggende ontwerp van decreet een artikel 41quater in het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002 ingevoegd dat voorziet in de inrichting van voldoende toezicht door de Vlaamse Regering op het Hermesfonds.

Gedurende de eerste twee jaar van zijn werking wordt het hiërarchisch toezicht en rapporteringsplichten van het Hermesfonds ten aanzien van de Vlaamse Regering uitgeoefend door twee regeringsafgevaardigden.

Een voldoende mate van administratief toezicht geldt als een wezenskenmerk van de gedecentraliseerde overheidsdienst en van de publiekrechtelijke rechtspersoon opgericht op grond van het artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (zie S. Baeten en F. Vandendriessche, Oprichting van rechtspersonen en participaties. Dienstgewijze decentralisatie (artikelen 9 en 96 van de BWHI) in G. Van Haegendoren en B. Seutin (eds.), *De bevoegdheidsverdeling in het Federale België*, Brugge, die Keure, 2007, 54, nr. 33 en 63, nr. 45).

Er wordt aangenomen dat de decreetgever een zekere ruimte heeft om zelf invulling te geven aan wat onder het toezicht op een instelling verstaan moet worden. De vormen van toezicht kunnen evolueren, en de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen lijkt zich niet te verzetten tegen het invoeren van nieuwe toezichtssystemen. De vereiste blijft uiteraard gelden dat er wel degelijk een toezicht moet zijn (zie advies Raad van State, afdeling Wetgeving,

nr. 33.992/3 bij het ontwerp van kaderdecreet Bestuurlijk Beleid, *Parl.St.* VI.Parl. 2002-03, nr. 1612/1, 91; ook S. Baeten en F. Vandendriessche, Oprichting van rechtspersonen en participaties. Dienstgewijze decentralisatie (artikelen 9 en 96 BWHI) in G. Van Haegendoren en B. Seutin (eds.), *De bevoegdheidsverdeling in het Federale België*, Brugge, die Keure, 2007, 65, nr. 48).

Het toezicht kan in een zekere benadering ook worden gemoduleerd of aangepast (onder meer op het vlak van de toetsingsmaatstaven) aan het (autonome) karakter van een publieke overheidsonderneming (zie S. Baeten en F. Vandendriessche, Oprichting van rechtspersonen en participaties. Dienstgewijze decentralisatie (artikelen 9 en 96 van de BWHI) in G. Van Haegendoren en B. Seutin (eds.), *De bevoegdheidsverdeling in het Federale België*, Brugge, die Keure, 2007, 63, nr. 46).

In geval van werkelijke publiekrechtelijke overheidsondernemingen, is het toezicht veelal beperkt tot een toezicht op de naleving van de wet in haar materiële betekenis, zonder dat hierbij een opportuniteitstoezicht plaatsvindt.

Het al dan niet voldoende zijn van de controle moet beoordeeld worden in verhouding tot de omvang van de bevoegdheden die toevertrouwd worden aan de administratieve overheid. Wanneer het erom gaat op individuele gevallen een nauwkeurige regelgeving toe te passen, die slechts weinig discretionaire bevoegdheid overlaat aan de instelling, kan de controlebevoegdheid van de uitvoerende macht worden beperkt (zie advies Raad van State, afdeling Wetgeving, nr. 33.255/4 bij het wetsontwerp met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector, *Parl.St.* Kamer 2001-02, nr. 1937/1, p. 62; ook S. Baeten en F. Vandendriessche, Oprichting van rechtspersonen en participaties. Dienstgewijze decentralisatie (artikelen 9 en 96 van de BWHI) in G. Van Haegendoren en B. Seutin (eds.), *De bevoegdheidsverdeling in het Federale België*, Brugge, die Keure, 2007, 65, nr. 48).

Gelet op de voorgaande overwegingen werd in het voorliggend artikel 11 van het ontwerp van decreet geopteerd voor een aangepast toezicht op het Hermesfonds, bestaande uit de controle over de wettigheid van zijn beslissingen via de tussenpersoon van twee regeringsafgevaardigden, één voor de functioneel bevoegde minister en één voor de minister van begroting. De regeringsafgevaardigden beschikken daarbij over de mogelijkheid om tegen elke beslissing van het beslissingsorgaan van het Hermesfonds die zij strijdig achten met de wet, beroep aan te tekenen.

Inspiratie voor het voorgestelde toezichtmechanisme werd, onder meer, gevonden in het toezicht op de nv van publiek recht Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT). Meer in het bijzonder voorziet het artikel 25 van decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995, in een gemeenschapscommissaris, aangewezen door de Vlaamse Regering, die er op toeziet dat de openbare omroepopdracht wordt uitgevoerd conform de wetten, decreten, besluiten en de beheersovereenkomst. De gemeenschapscommissaris kan, overeenkomstig het artikel 25 van deze gecoördineerde decreten, een opschortend beroep instellen tegen bepaalde beslissingen van de organen van de VRT, waarna de Vlaamse Regering de mogelijkheid bezit om de betrokken beslissing te vernietigen (hierover L. Cornelis, E. De Keyser, D. D'Hooghe en F. Vandendriessche, 'De N.V. van publiek recht' in S. Baeten, K. Byttebier en K. Leus, *Onderneming van publiek recht*, Antwerpen, Maklu, 2000, 80, nr. 19).

Artikel 12

In dit artikel worden een aantal definities van het decreet van 30 april 2009 aangepast. Het betreft vooreerst een aantal technische aanpassingen in het licht van de codificatie van decretale bepalingen met betrekking tot het hoger onderwijs in de Codex Hoger Onderwijs.

In de punten 16° en 17° wordt verder toegevoegd dat de grensbedragen door de Vlaamse Regering kunnen worden aangepast, zodat hier niet telkens een decretale aanpassing voor vereist is.

Tot slot wordt een definitie van 'onderzoekscentrum' toegevoegd, genomen uit de verordening 651/2014, de zogenaamde Groepsvrijstellingsverordening. Deze verordening is rechtstreeks van toepassing en legt de regels vast waaronder bepaalde categorieën van steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie als verenigbaar met de interne markt kunnen worden verklaard. Dit betreft eigenlijk een actualisering, want vroeger werd in de relevante steunregels ook verwezen naar de – toen geldende – definitie uit de Europese staatssteunregels.

Artikel 13

In het hoofdstuk 1 van titel 2 van het decreet van 30 april 2009 handelen de artikelen 3 tot 14 uitsluitend over het Agentschap IWT, zodat deze artikelen ingevolge de voorgenenen fusieoperatie dienen te worden opgeheven.

De afdeling 2 van dit hoofdstuk (missie en taken van IWT) zal de basis vormen voor de latere aanpassing van het besluit van de Vlaamse Regering aangaande het Agentschap Ondernemen (30 januari 2009).

Artikel 14

Er was voor het FWO voorzien in de verplichting om de statuten en elke wijziging daarvan mee te delen aan de Vlaamse Regering (artikel 19 van het decreet van 30 april 2009). Door de meer uitgebreide taken van het FWO, ondergebracht in afzonderlijke pijlers, dienen de statuten van het FWO op het vlak van governance aangepast te worden. Deze aanpassing dient vervolgens bekrachtigd te worden via goedkeuring door de Vlaamse Regering.

Artikel 15

In het nieuw geredigeerde artikel 16 wordt vastgelegd hoe de middelen van het FWO in de algemene uitgavenbegroting zullen worden opgenomen.

Artikel 16

Het aangepaste artikel 17 beschrijft in de vernieuwde §1 (overige paragrafen zijn grotendeels hernomen uit het huidige decreet) de missie van het FWO in verschillende deelmissies, waarbij telkens wordt aangegeven wat van die deelmissie de doelgroep(en) zijn.

Voor wat het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek betreft, dient het initiatief uit te gaan van één van de twee types instellingen die door de Codex Hoger Onderwijs worden belast met wetenschappelijk onderzoek, te weten de universiteiten enerzijds en de instellingen voor postinitieel onderwijs en wetenschappelijk onderzoek anderzijds (het betreft het Instituut voor Tropische Geneeskunde, Vlerick Business School en de Antwerp Management School). Daarbij kan de initiatief nemende instelling voorstellen om de aanvraag voor financiële steun in te dienen in een samenwerkingsverband met een ander onderzoekscentrum (zoals een Strategisch Onderzoekscentrum), maar deze onderzoekscentra kunnen zelf niet als hoofdaanvragers optreden.

Voor wat het strategisch basisonderzoek betreft, geldt dat het initiatief dient uit te gaan van een Vlaams onderzoekscentrum (dit wil zeggen een in Vlaanderen gevestigd onderzoekscentrum, met inbegrip van een in het Brusselse Hoofdstedelijke

Gewest gevestigde Vlaamse universiteit of Vlaamse hogeschool). Dit houdt een zekere beperking in ten opzichte van de mogelijke indieners onder het besluit van 3 oktober 2003 houdende de instelling van een financieringskanaal voor het strategisch basisonderzoek in Vlaanderen (SBO-besluit), aangezien volgens dit besluit ook een bedrijf als medeaanvrager kan optreden, iets wat maar in zeer beperkte mate gebeurde. Een verdere beperking of uitbreiding kan overeenkomstig het nieuw voorgestelde artikel 18, §3, 7°, van het decreet van 30 april 2009 door de Vlaamse Regering worden beslist (zo voorziet het huidige SBO-besluit ook in specifieke beperkingen voor bepaalde instellingen, zoals de SOC's en de Vlaamse wetenschappelijke instellingen, maar laat het hen wel toe om deel te nemen).

Het klinisch-wetenschappelijk onderzoek omvat de brede waaier van niet-industriële klinische onderzoeksactiviteiten die op vandaag gesteund worden hetzij door het FWO, hetzij onder het kanaal voor toegepast biomedisch onderzoek van het IWT. De omschrijving is breed genoeg om in de toekomst ook andere types projectfinanciering te omvatten. Ook hier zal het ontworpen artikel 18, §3, 7°, toelaten om de categorieën van mogelijke indieners verder te bepalen. Zo is het de bedoeling dat ook in de toekomst, binnen de perken van het TBM-besluit (TBM: toegepast biomedisch onderzoek met primair maatschappelijke finaliteit), ook niet-universitaire ziekenhuizen kunnen deelnemen.

De financiële steun voor de aanschaf en inzet van middelzware onderzoeksinfrastructuur dient steeds te worden aangevraagd door één van de vijf universiteiten. Voor het praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek in de associaties en de hogescholen staat dit kanaal dus niet open.

Voor de zware onderzoeksinfrastructuur kunnen aanvragen worden ingediend door dezelfde categorieën die aanvragen voor de ondersteuning van fundamenteel onderzoek kunnen doen, aangevuld met de strategische onderzoekscentra.

Artikel 17

De eerste paragraaf van artikel 18 bepaalt nader met welke instrumenten het FWO haar missie vervult.

Het punt 1° bepaalt de mogelijkheid tot het verlenen van doctoraatsbeurzen voor onderzoekers aan universiteiten (enkel universiteiten kunnen doctoraatsdiploma's toekennen), terwijl het punt 2° voorziet dat postdoctorale mandaten kunnen worden aangevraagd door alle categorieën, bedoeld in artikel 17, §1, 1.

De punten 3° tot en met 6° hernemen de taken die reeds door het decreet van 30 april 2009 aan het FWO waren toegewezen.

Aangezien onderzoeksinfrastructuur steeds vaker in Europese en internationale netwerken wordt aangeschaft, voorziet het punt 7° ook de mogelijkheid om voor dergelijke investeringen cofinanciering toe te kennen.

De punten 8° en 9° hernemen de specifieke taken die in artikel 22/1, §1, 2°, a) en c), aan de Herculesstichting waren toegewezen in verband met onderzoeksinfrastructuur voor grote rekencapaciteit.

De tweede paragraaf is een herneming van het bestaande artikel 18, §2.

In de derde paragraaf wordt bepaald op welke punten de Vlaamse Regering bevoegd is om de steunprogramma's meer in detail te regelen.

In de vierde paragraaf wordt het principe bevestigd van het gebruik van oproepen, die zowel generiek als thematisch kunnen zijn. Het FWO hanteert ook op vandaag

in beperkte mate thematische oproepen (bijvoorbeeld wanneer daartoe specifiek financiering ter beschikking wordt gesteld). De grote financieringsprogramma's (zeker die voor fundamenteel onderzoek) lenen zich echter niet voor thematische sturing.

In de tweede alinea wordt bovendien bepaald dat bij het nemen van een effectieve steunbeslissing de door beoordelingscommissies opgestelde rangschikkingen bindend zijn.

In §5 worden de twee beoordelingsassen vastgelegd die bepalend zijn voor de beoordeling van strategisch basisonderzoek. Deze twee evenwaardige dimensies maken als het ware het DNA uit van strategisch basisonderzoek, dat zowel van hoogstaande wetenschappelijke kwaliteit dient te zijn, als dient te overtuigen van de mogelijke doorstroming van de resultaten naar economische of maatschappelijke toepassing in Vlaanderen. Het SBO-kanaal (en de voorgangers 'strategische technologieën voor welvaart en welzijn' (STWW) en 'generisch basisonderzoek aan de universiteiten' (GBOU)) is een waardevolle bron van valorisatie gebleken in de afgelopen decennia en het is opportuun om de leidende beoordelingsprincipes van dit type onderzoek meteen in het decreet vast te leggen. De concrete uitwerking in meer detail wordt gedelegeerd aan de Vlaamse Regering.

In §6 worden de beoordelingsdimensies voor de doctoraatsbeurzen voor strategisch basisonderzoek bepaald. Het gewicht van de beoordelingsdimensies dient voorafgaand aan een oproep te worden bepaald, zodat hierover duidelijkheid bestaat bij de kandidaten.

In §7 worden de uitgangspunten van de beoordeling van investeringsinitiatieven voor zware onderzoeksinfrastructuur vastgesteld. Er wordt gewerkt op basis van een tweestapsprocedure waarbij in eerste instantie de wetenschappelijke kwaliteit van de aanvragen wordt beoordeeld. Voor die aanvragen die excellent bevonden zijn wordt vervolgens vastgesteld of de opgemaakte investeringsplannen voldoende realistisch zijn. Het hoort tot de bevoegdheid van de raad van bestuur van het FWO om hiervoor gespecialiseerde expertencolleges samen te stellen.

Voor de financiële ondersteuning van investeringen voor middelzware infrastructuur zal zoals voorheen gewerkt worden op basis van een verdeelsleutel tussen de associaties. Het betreft het gewogen gemiddelde van de BOF-sleutel (BOF: bijzondere onderzoeksfondsen) en de IOF-sleutel (IOF: industriële onderzoeksfondsen).

Ook de paragraaf 9 is in een herneming van het artikel 22/2, §2.

Artikel 18

Gelet op de beleidsmatige intentie de opdrachten van de Herculesstichting over te hevelen naar het FWO, wordt in dit artikel de opdracht van de huidige Herculesstichting in verband met het beheer en de financiering van de twee supercomputerprogramma's aan het FWO toegewezen door het invoegen van een nieuw artikel 18/1, §1, in het decreet van 30 april 2009.

Verder wordt in de volgende paragrafen van het nieuwe artikel ook bepaald dat er in het kader van deze programma's meerjarenovereenkomsten dienen afgesloten te worden met de betrokken universiteiten en associaties, zoals nu ook het geval is met de Herculesstichting.

In §4 wordt bij het FWO, zoals bij de Herculesstichting, een 'industrial board' opgericht die deze programma's moet ondersteunen en het gebruik ervan stimuleren.

Artikel 19

In artikel 19 wordt de samenstelling van de raad van bestuur van het FWO vastgelegd. De artikelen 18, 19 en 20 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid worden hier expliciet van toepassing verklaard.

Bovendien wordt een regeling uitgewerkt die moet verzekeren dat de raad van bestuur van het FWO zal worden samengesteld conform het decreet van 13 juli 2007 houdende bevordering van een meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheid (MEP-decreet). De daaruit voortvloeiende gevolgen voor de voordragende instanties worden zo gelijk mogelijk verdeeld.

Wanneer na een eerste voordrachtronde meer dan vijf van de door de universiteiten voorgedragen kandidaten van hetzelfde geslacht zijn, dient in eerste instantie een nieuwe voordracht te gebeuren door die voordragende instanties die geen kandidaat hadden voorgedragen van het ondervertegenwoordigd geslacht.

Eventueel dient ook artikel 4 van het MEP-decreet te worden toegepast, dat bepaalt wat er dient te gebeuren bij voordrachten op basis waarvan geen MEP-conforme benoeming mogelijk is. Dan kan ook aan de strategische onderzoekscentra worden gevraagd om een bijkomende kandidaat van het volgens het MEP-decreet ondervertegenwoordigd geslacht voor te dragen.

Ten slotte stelt de Vlaamse Regering stelt op voordracht vier onafhankelijke bestuurders aan en daarvan mogen er hoogstens twee van hetzelfde geslacht zijn.

Artikel 20

Gelet op de gevoelige uitbreiding van de taken en de aard van die taken, moeten bij het FWO de werking van de raad van bestuur (minimale frequentie van vergadering) en de interne beheersstructuur, die instaat voor de voorbereiding van de beslissingen van de raad van bestuur, worden aangepast.

Artikel 21

Gelet op de beleidsmatige intentie de opdrachten van de Herculesstichting over te hevelen naar het FWO en de Herculesstichting te ontbinden, dienen alle artikelen in het decreet van 30 april 2009 betreffende de Herculesstichting opgeheven worden en een regeling uitgewerkt te worden wat betreft de rechtsgevolgen.

In dit artikel worden de artikelen met betrekking tot de Herculesstichting opgeheven.

Artikel 22

Artikel 66 van het decreet van 30 april 2009 handelt uitsluitend over het Agentschap IWT, en de rechtsgevolgen zijn uitgeput, zodat dit artikel, ingevolge de voorgenomen fusieoperatie, dient te worden opgeheven.

Artikel 23

Artikel 68, eerste lid, van het decreet van 30 april 2009 handelt uitsluitend over het Agentschap IWT, en de rechtsgevolgen zijn uitgeput, zodat dit artikel, ingevolge de voorgenomen fusieoperatie, dient te worden opgeheven.

Artikel 24

Dit artikel legt erga omnes de opheffing van de rechtspersoon Herculesstichting vast en bepaalt de rechtsgevolgen hiervan. Verder wordt expliciet opgenomen dat op 1 januari 2016 al lopende subsidieovereenkomsten met IWT afgehandeld blijven worden door het IWT. Het artikel voorziet ook een samenwerkingsprotocol tussen de betrokken agentschappen met het oog op de vlotte overgang van programma's.

Artikel 25

Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om de lopende samenwerkingsovereenkomst 2012-2016 voortijdig te beëindigen, gelet op de belangrijke uitbreiding van de taken van het FWO.

Artikel 26

De inhoud van dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 27

Dit artikel creëert de mogelijkheid om bij het FWO een gerichte aanvullende evaluatie uit te voeren nadat de nieuwe programma's twee jaar deel uitmaken van de normale werking van FWO.

Artikel 28

In het hoofdstuk 6 van het voorliggende ontwerp van decreet wordt een aantal wijzingen aan het decreet van 16 maart 2012 betreffende het economisch ondersteuningsbeleid aangebracht.

In eerste instantie wordt de definitie van onderneming in dit decreet in lijn gebracht met de definitie zoals aangenomen in het Europees recht. De Vlaamse Regering beslist wanneer deze wijziging in werking treedt, aangezien de bestaande besluiten van de Vlaamse Regering zich ook moeten aanpassen aan deze nieuwe definitie.

Oorspronkelijk bevatte het decreet van 16 maart 2012 betreffende het economisch ondersteuningsbeleid, een hoofdstuk 7, bestaande uit de artikelen 27 tot 29 van het decreet, met betrekking tot 'Steun voor de (her)uitrusting en (her)aanleg van bedrijventerreinen en oprichting, uitbreiding en modernisering van bedrijfsgebouwen'.

Het artikel 82 van het decreet Ruimtelijke Economie van 13 juli 2012 (Belgisch Staatsblad van 16 augustus 2012) heeft evenwel het hoofdstuk 7, bestaande uit de artikelen 27 tot 29, van het decreet van 16 maart 2012 betreffende het economisch ondersteuningsbeleid, opgeheven.

Bij uitvoering van de voorgenomen fusieoperatie zal het Agentschap IWT, dat tot op heden overeenkomstig het artikel 4 van het decreet van 30 april 2009 instaat voor het verlenen van steun aan activiteiten die gericht zijn op innovatie in Vlaanderen, ophouden te bestaan.

Aangezien op die manier een leemte zal komen voor te liggen in de uitvoering van het Vlaamse economisch ondersteuningsbeleid en het decreet van 16 maart 2012 de basis vormt voor andere Vlaamse steunregimes, is de noodzaak ontstaan tot een (gedeeltelijke) herinvoering van het hoofdstuk 7 van het decreet van 16 maart 2012 onder de nieuwe benaming 'Innovatiesteun'.

Artikel 29

Het oorspronkelijke artikel 27 van het decreet van 16 maart 2012 bepaalde het toepassingsgebied van de steun voor de (her)uitrusting en (her)aanleg van bedrijventerreinen en oprichting, uitbreiding en modernisering van bedrijfsgebouwen.

Het artikel 27 van het decreet van 16 maart 2012 werd, zoals reeds is toegelicht onder de artikelsgewijze commentaar bij het artikel 24, opgeheven door het artikel 82 van het decreet van 13 juni 2012, samen met de andere bepalingen van hoofdstuk 7 van het decreet van 16 maart 2012.

Door het artikel 30 van het van het voorliggende ontwerp van decreet wordt de inhoud van het voormalige artikel 27 van het decreet van 16 maart 2012, weze het hertaald naar de eigentijdse context, heringevoerd.

Voortaan zal het aldus 'herstelde' artikel 27 van het decreet van 16 maart 2012 voorschrijven dat de Vlaamse Regering de voorwaarden bepaalt waaraan de aanvrager voor innovatiesteun moet voldoen. Daarnaast schrijft het 'herstelde' artikel 27 van het decreet van 16 maart 2012 een aantal elementen voor die de door de Vlaamse Regering nader te bepalen voorwaarden in ieder geval moeten behelzen.

Artikel 30

Hoofdstuk 7 van het voorliggende ontwerp van decreet voorziet in een aantal diverse bepalingen.

Dit ontwerp van artikel is geïnspireerd op de gelijkaardige bepalingen die werden voorzien in de decreten waarbij de werking van Vlaamse overheidsinstellingen werd afgestemd op de bepalingen van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003.

Er kan ter zake bijvoorbeeld worden verwezen naar het artikel 21 het decreet van 19 december 2008 houdende diverse maatregelen inzake de ontbinding van het Vlaams Agentschap Ondernemen en houdende de inrichting van een Comité voor Preventief Bedrijfsbeleid.

De bedoeling is de Vlaamse Regering in de gelegenheid te stellen om binnen een redelijke termijn, de bestaande decreetsbepalingen aan te passen in het licht van de wijzigingen die zullen doorgevoerd worden door of krachtens het voorliggende ontwerp van decreet.

Op die manier zullen deze decreetsaanpassingen in een logische sequentie en rekening houdend met de stand van de uitvoeringswerkzaamheden kunnen verlopen.

Er is hierbij voorzien in een decretale bekrachtiging van de bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering die op de onderhavige decretale machtiging zullen steunen.

Artikel 31

In het ontwerp van artikel 32 van het voorliggende ontwerp van decreet wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om de bepalingen van het decreet van 30 april 2009 te coördineren met de bepalingen die daarin uitdrukkelijk of stilzwijgend wijzigingen hebben aangebracht.

Op die manier kunnen bijvoorbeeld de bestaande bepalingen van het decreet van 30 april en de bepalingen die in andere decreten zijn blijven staan, op een ver-

antwoorde manier worden samengebracht. Het is de bedoeling om bij dergelijke coördinatie, onder meer, een eenheid in terminologie na te streven.

In dat verband vereist een 'slanke Vlaamse overheid', zoals door de Vlaamse Regering vooropgesteld in haar regeerakkoord 2014-2019, een waarachtige vereenvoudiging van de regelgeving.

Artikel 32

De in de §§1 en 2 van dit artikel vermelde besluiten vormen tot aan hun aanpassing door de Vlaamse Regering verder de basis voor subsidieverstrekking, met dien verstande dat de in dit ontwerp van decreet aangewezen rechtspersoon als bevoegde instantie dient te worden beschouwd. Aangezien voor verschillende vraaggedreven projecttypes, zoals Innovatiemandaten en Interdisciplinair Coöperatief Onderzoek (ICON) op vandaag een deel van de steun vandaag gebaseerd wordt op het SBO-besluit, wordt in §3 voorzien dat het AIO hiervan toepassing kan maken tot wanneer een nieuw besluit in werking zal treden.

Aangezien de betreffende besluiten zullen worden aangepast, wordt in §4 van dit artikel duidelijk gemaakt dat dit artikel louter een overgangsbepaling betreft die vervalt van zodra de betreffende besluiten zijn aangepast.

Artikel 33

Dit artikel bepaalt de startdatum van de eerste termijn van het beslissingscomité.

Artikel 34

Ten slotte vraagt de Raad van State naar de specifieke reden om af te wijken van de gebruikelijke termijn van inwerkingtreding van decreten.

Het decreet voorziet nu dat het decreet in werking treedt op de dag van publicatie in het Belgisch Staatsblad. De reden hiervoor is de ambitie om het nieuwe Agentschap voor Innoveren en Ondernemen in werking te laten treden op 1 januari 2016. Na afkondiging van het decreet zal hiervoor nog regelgevend werk nodig zijn op niveau van de Vlaamse Regering in de zin van twee goed te keuren besluiten van de Vlaamse Regering en ter uitvoering daarvan nog een ministerieel besluit. Om met het hele regelgevende traject te landen voor 1 januari 2016 is het aangezien dat een snelle inwerkingtreding van het decreet voorzien wordt. Belangrijk is dat in het kader van dit traject een sterk consultatietraject werd opgezet, zowel binnen de overheid, als met de betrokken belanghebbenden vanuit het middenveld en de onderwijswereld, zodat deze zeker in voldoende mate kennis kunnen nemen van de nieuwe bepalingen. Naar het bredere publiek zal op gepaste wijze een communicatie opgezet worden bij de start van de nieuwe agentschappen.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,

Philippe MUYTERS

VOORONTWERP VAN DECREET
van 8 mei 2015

**[Voorontwerp van] decreet houdende diverse maatregelen
inzake de herstructurering van het beleidsdomein Economie,
Wetenschap en Innovatie**

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Definities

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° Agentschap Ondernemen: het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2005 aangaande het Agentschap Ondernemen;
- 2° Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie: het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, vermeld in artikel 3 van het decreet van 30 april 2009;
- 3° decreet van 21 december 2001: het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002;
- 4° decreet van 30 april 2009: het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid;
- 5° Hermesfonds: de rechtspersoon Fonds voor het Flankerend Economisch Beleid, vermeld in artikel 41, §1, van het decreet van 21 december 2001.

Hoofdstuk 3. Maatregelen met betrekking tot de fusie van de agentschappen Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie en Agentschap Ondernemen tot het Agentschap Innoveren en Ondernemen

Art. 3. Met ingang van de datum die nader te bepalen is bij of krachtens het besluit van de Vlaamse Regering, wordt het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie ontbonden onder de voorwaarden en modaliteiten en op de wijze, vermeld in artikel 4 tot en met 11.

Art. 4. Onverminderd hoofdstuk 5 is de ontbinding, vermeld in artikel 3, een ontbinding zonder vereffening waarbij, op basis van continuïteit en onder de nadere voorwaarden en modaliteiten en volgens de procedure, voorgeschreven bij of krachtens het besluit van de Vlaamse Regering, het hele vermogen van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie, alsook het geheel van zijn activiteiten, wordt overgedragen aan het Agentschap Ondernemen, met uitzondering van de vermogensbestanddelen, rechten en verplichtingen, alsook van de activiteiten die bij of krachtens het besluit van de Vlaamse Regering worden toegewezen aan het Hermesfonds of die bij of krachtens het besluit van de Vlaamse Regering worden toegewezen aan het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek.

Art. 5. De overdrachten, vermeld in artikel 4, vinden plaats op de datum, voorgeschreven bij of krachtens het besluit van de Vlaamse Regering.

Bij of krachtens het besluit van de Vlaamse Regering wordt bepaald op welke wijze en op welke datum of data die overdrachten tegenwerpbaar worden aan derden.

Art. 6. De Vlaamse Regering regelt de procedure en de gevolgen van de ontbinding zonder vereffening van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie, vermeld in artikel 4, en de overdracht van zijn vermogen en activiteiten aan het Agentschap Ondernemen, respectievelijk aan het Hermesfonds en aan het FWO, vermeld in het voormelde artikel.

De personeelsleden van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie die van rechtswege overgedragen worden aan het Agentschap Innoveren en Ondernemen, behouden alle wettelijke en reglementaire rechten en verplichtingen die ze genoten in het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie, met dien verstande dat de Vlaamse Regering nadere modaliteiten kan regelen krachtens het decreet van 28 november 2008 tot regeling van de overdracht van personeelsleden binnen de diensten van de Vlaamse overheid in geval van verschuiving van taken of bevoegdheden.

De Vlaamse Regering neemt de nodige maatregelen met het oog op de overgang van het personeel van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie naar het Agentschap Ondernemen.

Art. 7. De Vlaamse Regering neemt de nodige maatregelen voor de wijziging van de naam van het Agentschap Ondernemen in "Agentschap Innoveren en Ondernemen" op de datum, vermeld in artikel 5, eerste lid.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002

Art. 8. In het opschrift van hoofdstuk VII van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002 worden de woorden

"Fonds voor het Flankerend Economisch Beleid" vervangen door de woorden "Fonds Flankerend Economisch en Innovatiebeleid".

Art. 9. In artikel 41 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 20 december 2002, 24 december 2004 en 19 december 2008, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, worden de woorden "Fonds voor het Flankerend Economisch Beleid" vervangen door de woorden "Fonds Flankerend Economisch en Innovatiebeleid";

2° in paragraaf 2 wordt het woord "Fonds" telkens vervangen door het woord "Hermesfonds";

3° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

"§3. De financiële middelen van het Hermesfonds zijn:

- 1° een jaarlijkse dotatie ten laste van de algemene uitgavenbegroting van het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap;
- 2° financiële, personele of materiële ondersteuning door openbare besturen of door internationale of supranationale organisaties of organen;
- 3° tegemoetkomingen van de Europese Gemeenschap in uitgaven met betrekking tot de tenuitvoerlegging van Europese programma's;
- 4° leningen, na machtiging door de Vlaamse Regering;
- 5° de terugbetaling van sommen die voortvloeien uit de uitvoering van de taken van het Hermesfonds;
- 6° ontvangsten die voortvloeien uit daden van beheer of beschikking met betrekking tot het eigen patrimonium of intellectuele rechten waarvan het Hermesfonds de titularis is;
- 7° toevallige ontvangsten, met inbegrip van schenkingen, legaten en de opbrengst van sponsoring;
- 8° alle inkomsten die voortvloeien uit diensten die door het Hermesfonds aan derden worden verstrekt tegen betaling;
- 9° inkomsten uit eigen participaties, met inbegrip van de verkoop ervan, en uit door het Hermesfonds verstrekte kredieten aan derden;
- 10° subsidies waarvoor het Hermesfonds als begunstigde in aanmerking komt;
- 11° inkomsten uit beleggingen;
- 12° andere inkomsten in het kader van de taken van het Hermesfonds;
- 13° inkomsten uit de terbeschikkingstelling aan derden, tegen betaling, van overheidsinformatie die zich tot een dergelijke terbeschikkingstelling leent;
- 14° het eventuele saldo op het einde van het voorgaande begrotingsjaar op het Hermesfonds;
- 15° andere inkomsten, na goedkeuring door de Vlaamse minister, bevoegd voor ..., en de Vlaamse minister, bevoegd voor de financiën en de begrotingen."

4° in paragraaf 3bis wordt tussen het eerste en het tweede lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Het Hermesfonds neemt ook de vermogensbestanddelen, rechten en plichten van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie over die ter uitvoering van artikel 4 van het decreet van [datum aanvullen] houdende diverse maatregelen inzake de herstructurering van de agentschappen van het beleidsdomein Economie,

Wetenschap en Innovatie door de Vlaamse Regering worden toegewezen aan het Hermesfonds.”;

5° paragraaf 4 wordt vervangen door wat volgt:

“§4. Het Hermesfonds neemt de uitgaven voor zijn rekening die voortvloeien uit:

- 1° de toepassing van de wettelijke en decretale en overige reglementaire bepalingen met betrekking tot het economisch ondersteuningsbeleid en het innovatiebeleid;
- 2° de studies in verband met het economisch ondersteuningsbeleid en het innovatiebeleid;
- 3° de Vlaamse cofinanciering in de uitgaven van Europese programma’s die aansluiten bij de doelstellingen van het Hermesfonds en het Agentschap Innoveren en Ondernemen;
- 4° de bijdragen aan de werking van nationale en internationale organisaties die actief zijn op het vlak van economische ontwikkeling of innovatiebeleid;
- 5° elke andere uitgave die past in het sociaal, economisch, innovatie- en regionaal beleid van de Vlaamse Regering.”;

6° in paragraaf 5 wordt de zinsnede “Fonds voor al wat dienen kan in het raam van het sociaal, economisch en regionaal ondernemingsbeleid” vervangen door de zinsnede “Hermesfonds voor al wat dienen kan in het raam van het sociaal, economisch, innovatie- en regionaal ondernemingsbeleid”;

7° paragraaf 6 en 7 worden vervangen door wat volgt:

“§6. Het Hermesfonds neemt de op 31 december 2001 uitstaande rechten en plichten ten laste van het Fonds voor de Economische Expansie en Regionale Reconversie - Grote Ondernemingen en ten laste van het Fonds voor de Economische Expansie en Regionale Reconversie - Kleine Ondernemingen over.

De middelen die voortvloeien uit de overgedragen rechten en plichten, worden bij de financiële middelen van het Hermesfonds gevoegd.

De op 31 december 2001 beschikbare saldi van het Fonds voor de Economische Expansie en Regionale Reconversie - Grote Ondernemingen en het Fonds voor de Economische Expansie en Regionale Reconversie - Kleine Ondernemingen worden overgedragen aan het Hermesfonds.

§7. Het vastgestelde verschil in de jaarrekening van het Hermesfonds tussen het gecumuleerde bedrijfsresultaat en het gecumuleerde budgettaire resultaat wordt op 1 januari 2016 door een correctieboeking weggewerkt.

De Vlaamse Regering kan de nodige maatregelen nemen om deze bepaling uit te voeren.”;

8° paragraaf 8 wordt opgeheven;

9° paragraaf 9 wordt vervangen door wat volgt:

“§9. De Vlaamse Regering regelt de werking en het beheer van het Hermesfonds. Ze stelt de nodige diensten, uitrusting, installaties en personeelsleden van haar diensten ter beschikking van het Hermesfonds en kan, overeenkomstig de ter zake geldende

algemene beginselen, sommige van haar bevoegdheden delegeren aan de leidend ambtenaar die zij daartoe aanwijst.”.

Art. 10. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 13 juli 2012, wordt een artikel 41ter ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 41ter. §1. Bij het Hermesfonds wordt een beslissingscomité opgericht dat bestaat uit veertien stemgerechtigde leden, natuurlijke personen, waaronder een voorzitter.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt welke instrumenten met betrekking tot de steunverlening aan bedrijven, tot de bevoegdheid van het beslissingscomité behoren. De Vlaamse Regering bepaalt ook de basisregels waarbinnen het beslissingscomité de concrete modaliteiten van de aanvraagprocedures en -voorwaarden zal vast leggen en een beslissing zal nemen over de toekenning van steun.

Het beslissingscomité is ervoor bevoegd om een beslissing over de toekenning van steun te nemen, ongeacht de grootteorde van de toe te kennen steun.

§3. De Vlaamse Regering benoemt de leden van het beslissingscomité:

- 1° vijf leden worden aangesteld uit dubbeltallen die voorgedragen zijn door de vijf associaties, vermeld in de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013;
- 2° één lid wordt aangesteld uit een dubbeltal dat voorgedragen is door de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA);
- 3° vier leden worden aangesteld uit een dubbeltal, voorgedragen door de organisaties die vertegenwoordigd zijn in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen;
- 4° acht leden uit het bedrijfsleven, die vertrouwd zijn met het economisch beleid en het innovatiebeleid.

De leden van het beslissingscomité worden onder de personen, vermeld in paragraaf 3, benoemd voor een hernieuwbare termijn van vijf jaar door de Vlaamse Regering.

De termijn van vijf jaar, vermeld in het tweede lid, vangt aan zes maanden na de beëindiging van een nieuwe Vlaamse Regering na algehele vernieuwing van het Vlaams Parlement. Als tussen de beëindiging van twee opeenvolgende regeringen minder of meer dan vijf jaar is verlopen, wordt die termijn overeenkomstig aangepast.

Als in de loop van de termijn een mandaat van lid van het beslissingscomité vrijkomt, stelt de Vlaamse Regering een nieuwe mandataris aan die het mandaat overneemt voor de nog resterende looptijd ervan. In voorkomend geval wordt het mandaat van al de zittende leden van het beslissingscomité ambtshalve verlengd tot wanneer de Vlaamse Regering bij het verstrijken van de termijn de leden van het beslissingscomité heeft aangesteld.

De uittredende leden van het beslissingscomité zijn herbenoembaar.

De secretaris-generaal van het FWO woont de vergaderingen van het beslissingscomité bij met raadgevende stem.

§4. Onder voorbehoud van eventuele andere onverenigbaarheden is het mandaat van lid van het beslissingscomité onverenigbaar met:

- 1° een mandaat in het Europees Parlement, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Vlaams Parlement en het Brussels Hoofdstedelijk Parlement;
- 2° het ambt van minister of staatssecretaris en de hoedanigheid van kabinetslid van de minister onder het toezicht van wie het Hermesfonds valt;
- 3° het ambt van personeelslid van het Agentschap Innoveren en Ondernemen.

Als een lid niet voldoet aan de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, beschikt hij over een termijn van drie maanden om de mandaten of functies die tot de onverenigbaarheid aanleiding geven, neer te leggen.

Als het lid nalaat de onverenigbare mandaten of functies neer te leggen, wordt hij na afloop van de termijn, vermeld in het tweede lid, van rechtswege geacht zijn mandaat in het beslissingscomité te hebben neergelegd, zonder dat dit afbreuk doet aan de rechtsgeldigheid van de handelingen die hij inmiddels heeft gesteld of van de beraadslagingen waaraan hij inmiddels heeft deelgenomen. Hij wordt vervangen conform artikel 19, §3, van dit decreet.

§5. De leden van het beslissingscomité kunnen op elk moment worden ontslagen door de Vlaamse Regering, al dan niet op voorstel van de instantie die hen heeft voorgedragen, vermeld in paragraaf 3.

§6. De Vlaamse Regering wijst onder de leden van het beslissingscomité een voorzitter aan.

Het hoofd van het Agentschap Innoveren en Ondernemen is van rechtswege de secretaris van het beslissingscomité.

§7. De secretaris van het beslissingscomité, vermeld in paragraaf 6, tweede lid, neemt deel aan alle vergaderingen van het beslissingscomité. De secretaris verzorgt de oproepingsagenda, alsook de voorbereiding van de vergaderingen van het beslissingscomité. De secretaris staat ook in voor het opstellen van de notulen van het beslissingscomité.

De secretaris van het beslissingscomité vertegenwoordigt het Hermesfonds in en buiten rechte.

§8. Het beslissingscomité leeft bij de uitoefening van de eraan opgedragen taken de beginselen van behoorlijk bestuur na.

§9. Het beslissingscomité stelt, met inachtneming van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, een huishoudelijk reglement op waarin het zijn werkwijze nader regelt.

Het huishoudelijk reglement regelt in elk geval:

- 1° de frequentie en de wijze van bijeenroeping van de vergaderingen van het beslissingscomité;
- 2° de inhoud van de oproeping tot de vergaderingen van het beslissingscomité;
- 3° het aanwezigheidsquorum dat geldt opdat het beslissingscomité geldig kan beraadslagen;
- 4 ° het gebruik van volmachten als een lid van het beslissingscomité verhinderd is om deel te nemen aan een vergadering van het beslissingscomité;

- 5° het meerderheidsquorum dat geldt opdat het beslissingscomité geldig beslissingen kan nemen;
- 6° de wijze waarop genotuleerd wordt tijdens de vergaderingen van het beslissingscomité en de wijze waarop de notulen bewaard worden;
- 7° de regeling van belangenconflicten die zich kunnen voordoen bij de leden van het beslissingscomité.

Na vaststelling van het huishoudelijk reglement, vermeld in het eerste lid, of na een wijziging ervan, legt het beslissingscomité het huishoudelijk reglement, respectievelijk de aangebrachte wijziging, ter goedkeuring voor aan de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering bepaalt de datum van inwerkingtreding van het huishoudelijk reglement.

§10. De personeelsleden van het agentschap Innoveren en Ondernemen, de leden van het beslissingscomité van het Hermesfonds, de externe deskundigen, alsook alle andere personen die ambtshalve kennis krijgen van een aanvraag of opvolging ervan als vermeld in dit decreet, zijn voor de gegevens van of over bedrijven, organisaties, instellingen of personen over vindingen, innovaties of onderzoeksresultaten, of over hun uitgangspunten of methoden om tot dergelijke vindingen, innovaties of onderzoeksresultaten te komen, alsook de tijdens de behandeling of opvolging van een aanvraag geformuleerde adviezen, ertoe gehouden om ze:

- 1° strikt vertrouwelijk te behandelen;
- 2° alleen mee te delen of te laten meedelen aan derden als dat in het rechtstreekse belang is van het bedrijf, de organisatie, de instelling of de persoon, of als dat een functioneel onderdeel is van de behandeling van de aanvraag, of van een lopend dossier door het agentschap Innoveren en Ondernemen;
- 3° nooit in eigen voordeel of met het oog op een persoonlijk voordeel te gebruiken of te verspreiden.

De verplichtingen, vermeld in het eerste lid, blijven gelden, ook na het einde van de tewerkstelling bij de Vlaamse overheid of na de aanstelling als lid van het beslissingscomité van de raad van bestuur van het Hermesfonds of als externe deskundige, of na het einde van de uitoefening van elke andere opdracht op verzoek van het agentschap Innoveren en Ondernemen.

Onverminderd de uitzonderingen gelden verder de bestaande openbaarmakingsverplichtingen in het kader van de Europese regelgeving inzake de staatssteun aan Onderzoek, Ontwikkeling en Innovatie, alsook de verplichtingen in het kader van openbaarheid van bestuur en in het kader van het gerechtelijk recht.”.

Art. 11. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 13 juli 2012, wordt een artikel 41quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 41quater. §1. Het Hermesfonds staat voor de beslissingen die genomen worden door het beslissingscomité, onder de controlebevoegdheid van de Vlaamse minister onder wie het Agentschap Innoveren en Ondernemen ressorteert. Die controle wordt uitgeoefend door een regeringsafgevaardigde, benoemd en afgezet door de Vlaamse Regering, op voordracht van de Vlaamse minister onder wie het Agentschap Innoveren en Ondernemen ressorteert.

Daarnaast wordt een regeringsafgevaardigde, benoemd en afgezet door de Vlaamse Regering op voordracht van de minister bevoegd voor Financiën en Begroting, met dezelfde toezichtsfunctie als de regeringsafgevaardigde aangeduid op voordracht van de minister onder wie het Agentschap Innoveren en Ondernemen ressorteert, inzake alle beslissingen met een budgettaire of financiële weerslag.

Als de regeringsafgevaardigden, vermeld in het eerste lid en tweede lid, verhinderd zijn, benoemt de Vlaamse Regering een plaatsvervanger op voordracht, naargelang het geval, van de Vlaamse minister onder wie het Agentschap Innoveren en Ondernemen ressorteert of van de Vlaamse minister bevoegd voor Financiën en Begroting. De plaatsvervangende regeringsafgevaardigde heeft, voor de uitoefening van zijn opdracht, dezelfde bevoegdheden als de regeringsafgevaardigden. De Vlaamse Regering kan op elk moment een dergelijke plaatsvervanger afzetten.

De Vlaamse Regering stelt de vergoeding vast van de regeringsafgevaardigden. Die vergoeding is ten laste van de algemene uitgavenbegroting van het Vlaamse Gewest.

De Vlaamse Regering kan regels vaststellen voor de uitvoering van de opdrachten, de actiemiddelen en het statuut van de regeringsafgevaardigden.

§2. De regeringsafgevaardigden waken over de naleving van de wet.

§3. De regeringsafgevaardigden worden uitgenodigd om alle vergaderingen van het beslissingscomité bij het Hermesfonds bij te wonen, vermeld in artikel 41ter, §1, en hebben er een raadgevende stem. De regeringsafgevaardigden ontvangen de volledige agenda van de vergaderingen waarop zij worden uitgenodigd, alsook elk bijbehorend document, uiterlijk vijf werkdagen vóór de datum van de vergaderingen, behalve in geval van met redenen omklede buitengewone omstandigheden. De regeringsafgevaardigden ontvangen de notulen van de vergaderingen van het beslissingscomité bij het Hermesfonds.

De regeringsafgevaardigden kunnen op elk moment ter plaatse inzage nemen van de boeken, brieven, notulen en, in het algemeen, van alle documenten en geschriften van het Hermesfonds. De regeringsafgevaardigden kunnen van de leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds alle verduidelijkingen en inlichtingen vorderen en alle verificaties verrichten die zij nodig achten voor de uitvoering van hun mandaat.

§4. Een regeringsafgevaardigde kan binnen een termijn van vier werkdagen beroep aantekenen bij de minister op wiens voordracht hij is aangesteld tegen elke beslissing van het beslissingscomité bij het Hermesfonds die hij strijdig acht met de wet. Dat beroep is ook mogelijk tegen elke beslissing die erop gericht is taken die het Hermesfonds zelf kan uitvoeren, toe te wijzen aan derden.

De termijn om beroep in te stellen tegen een beslissing van het beslissingscomité gaat in op de dag van de vergadering waarop de beslissing is genomen, als de regeringsafgevaardigde daarop regelmatig was uitgenodigd, en, in het tegenovergestelde geval, de dag waarop de beslissing aan hem werd betekend of, bij gebrek daaraan, de dag waarop hij van de beslissing kennis heeft gekregen.

Het beroep, vermeld in het eerste lid, is opschortend.

Elk beroep van een regeringsafgevaardigde wordt dezelfde dag met een aangetekende brief meegedeeld aan de secretaris van het beslissingscomité bij het Hermesfonds, vermeld in artikel 41ter, §6, tweede lid, en aan de Vlaamse minister op wiens voordracht de betreffende regeringsafgevaardigde is aangesteld.

De secretaris van het beslissingscomité bij het Hermesfonds brengt elk beroep dat hij van een regeringsafgevaardigde heeft ontvangen, met een aangetekende brief als vermeld in het vierde lid, binnen een termijn van twee werkdagen vanaf de ontvangst daarvan schriftelijk, met de elektronische post of elk ander telecommunicatiemiddel dat kan resulteren in een schriftelijk stuk aan de kant van de geadresseerde, ter kennis van de voorzitter en de andere leden van het beslissingscomité.

§5. Binnen een termijn van tien werkdagen, die ingaat op dezelfde dag als de termijn, vermeld in paragraaf 4, tweede lid, betekent de Vlaamse minister bij wie het beroep werd ingesteld, aan het beslissingscomité bij het Hermesfonds de nietigverklaring van de beslissing.

§6. Elk jaar brengen de regeringsafgevaardigden vóór 1 maart verslag uit bij de Vlaamse minister op wiens voordracht zij zijn aangesteld, over de uitvoering van hun taken.

De Vlaamse Regering stelt jaarlijks een verslag op over de werking en het beheer van het Hermesfonds, alsook over de werking van het beslissingscomité bij het Hermesfonds. Het verslag wordt aan het Vlaams Parlement meegedeeld vóór 30 juni van het daaropvolgende jaar.

§7. Als de naleving van de wet dat vereist, kan de Vlaamse minister onder wie het Agentschap Innoveren en Ondernemen ressorteert, of de regeringsafgevaardigden het beslissingscomité bij het Hermesfonds verplichten om, binnen de door hem gestelde termijn, te beraadslagen over iedere door hem bepaalde aangelegenheid, binnen de taken van het beslissingscomité.

§8. Dit artikel 41quater wordt opgeheven twee jaar na de inwerkingtreding ervan.”.

Hoofdstuk 5. Wijzigingen van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid

Art. 12. In artikel 2 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2012 en 25 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 2° wordt vervangen door wat volgt:

“2° Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013: de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, bekrachtigd bij het decreet van 20 december 2013;”;

2° in punt 4° wordt de zinsnede “artikel 4 van het Structuurdecreet” vervangen door de zinsnede “artikel II.2 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013”;

3° in punt 5° wordt de zinsnede “artikel 5 van het Structuurdecreet” vervangen door de zinsnede “artikel II.3 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013”;

4° in punt 6° wordt de zinsnede "artikel 97 van het Structuurdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel II.3 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013";

5° in punt 7° wordt de zinsnede "artikel 7 of 8 van het Structuurdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel II.1 of II.6 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013";

6° aan punt 16° wordt de zinsnede "die onder- en bovengrensbedragen kunnen worden aangepast door de Vlaamse Regering;" toegevoegd;

7° aan punt 17° wordt de zinsnede "dat ondergrensbedrag kan worden aangepast door de Vlaamse Regering;" toegevoegd;

8° er wordt een punt 20° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"20° onderzoekscentrum: een organisatie voor onderzoek en kennisverspreiding als vermeld in artikel 2.83 van verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard."

Art. 13. In titel II, hoofdstuk I, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij ????, worden afdeling I tot en met V, die bestaan uit artikel 3 tot en met 14, opgeheven.

Art. 14. In artikel 15 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"De statuten van het FWO, alsook de wijzigingen die daarin worden aangebracht, moeten worden goedgekeurd door de Vlaamse Regering.";

2° er wordt een paragraaf 4 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§4. Het FWO treedt op als functionele openbare dienst bij de uitoefening van de taken en de opdrachten, vermeld in dit hoofdstuk."

Art. 15. Artikel 16 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 16. Jaarlijks worden in de algemene uitgavenbegroting behalve een werkingsbudget ook afzonderlijke vastleggingsmachtigingen ingeschreven waarop verbintenissen kunnen worden aangegaan voor respectievelijk:

- 1° het fundamenteel onderzoek;
- 2° het strategisch basisonderzoek (projecten/mandaten);
- 3° het klinisch-wetenschappelijk onderzoek;
- 4° de investeringen in zware, middelzware en bijzondere onderzoeksinfrastructuur.

Het bedrag aan machtiging dat tijdens een bepaald begrotingsjaar niet is aangewend, wordt overgedragen naar het volgende begrotingsjaar, met behoud van de bestemming."

Art. 16. Artikel 17 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 17. §1. Het FWO ondersteunt en stimuleert door financiële steun:

- 1° het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek in alle wetenschappelijke disciplines in de Vlaamse universiteiten en hogeronderwijsinstellingen die door de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 worden belast met wetenschappelijk onderzoek, al dan niet in het kader van samenwerkingsverbanden met andere onderzoekscentra;
- 2° het strategisch basisonderzoek in Vlaamse onderzoekscentra, met inbegrip van samenwerkingsverbanden met andere onderzoekscentra, waarbij een onderscheid gemaakt wordt tussen projecten met een economisch doel en projecten met een maatschappelijk doel;
- 3° het klinisch-wetenschappelijk onderzoek;
- 4° de aanschaf en inzet van middelzware onderzoeksinfrastructuur voor wetenschappelijk onderzoek in de associaties;
- 5° de aanschaf en inzet van zware onderzoeksinfrastructuur voor de Vlaamse universiteiten, de hogeronderwijsinstellingen die door de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 worden belast met wetenschappelijk onderzoek, en de strategische onderzoekscentra;
- 6° het beheer van grote rekencapaciteit.

§2. Het FWO kan eigen activiteiten ontwikkelen die verenigbaar zijn met zijn maatschappelijk doel. De raad van bestuur van het FWO beslist vrij en, in voorkomend geval, overeenkomstig de bepalingen van de samenwerkingsovereenkomst, over de marktconforme tariefstructuren voor die activiteiten.

§3. Het FWO draagt bij tot de voorbereiding van het wetenschaps- en innovatiebeleid van de Vlaamse Regering.

Het FWO verleent advies over voorontwerpen van decreet en ontwerpen van besluit van de Vlaamse Regering over aangelegenheden die behoren tot de missie en taakstelling van het FWO."

Art. 17. Artikel 18 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt vervangen door wat volgt:

"Art 18. §1. Het FWO realiseert zijn missie door de middelen die de Vlaamse Regering heeft verstrekt, aan te wenden voor de volgende taken:

- 1° het steunen van individuele onderzoekers aan universiteiten met doctoraatsbeurzen van bepaalde duur en werkingsmiddelen;
- 2° het steunen van individuele onderzoekers aan universiteiten en hogeronderwijsinstellingen die door de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 zijn belast met wetenschappelijk onderzoek, met postdoctorale mandaten van bepaalde duur en werkingsmiddelen;
- 3° het steunen van onderzoeksploegen met onderzoeksprojecten en netwerkmiddelen;
- 4° het bevorderen van mobiliteit, internationale contacten en samenwerkingsverbanden;
- 5° het aantrekken van excellente onderzoekers die actief zijn in het buitenland;
- 6° het verlenen van wetenschappelijke prijzen;
- 7° de subsidiëring van middelzware en zware onderzoeksinfrastructuur, met inbegrip van cofinanciering in geval van Europese en internationale investeringsprogramma's;
- 8° het beheer en de cofinanciering van de technische installatie en de technische exploitatie van TIER1-computerinfrastructuur aan een universiteit;

- 9° de cofinanciering van TIER2-computerinfrastructuur in universiteiten of associaties.

§2. De Vlaamse Regering kan het FWO belasten met bijzondere opdrachten. Die moeten passen in de missie van het FWO.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt per steunprogramma de voorwaarden waaraan financiële steun door het FWO moet voldoen. De voormelde voorwaarden omvatten minstens:

- 1° de essentiële selectie- en beoordelingscriteria, die ten minste de wetenschappelijke kwaliteit en relevantie van de geselecteerde projecten en de haalbaarheid ervan borgen;
- 2° het steunbedrag, of het steunpercentage en het maximale steunbedrag, rekening houdend met de subsidiabele kosten;
- 3° de wijze waarop het aantal ondersteunde projecten wordt beperkt om redenen van doelmatigheid;
- 4° de wijze waarop oproepen aan de kandidaten worden georganiseerd;
- 5° de duur van de ondersteuning en de eventuele verlengingsmogelijkheden om objectieve redenen;
- 6° de modaliteiten waaronder de steun wordt verleend;
- 7° de precieze omschrijving van de categorie van aanvragers die in het steunprogramma een aanvraag mag indienen.

De Vlaamse Regering bepaalt, op voorstel van het FWO, de wijze waarop de aanvrager van financiële steun van wie de steunaanvraag geweigerd is, een verzoek tot herziening van de beslissing kan indienen op basis van objectiveerbare elementen die op kennelijk onredelijke wijze aan de steunweigeringsgrondslag lagen.

§4. Het FWO verleent de financiële steun op grond van oproepen aan de kandidaten. De oproepen zijn generiek of thematisch, onder de voorwaarden, bepaald door de Vlaamse Regering.

De raad van bestuur van het FWO neemt een beslissing over de toewijzing en de begroting van de steun op grond van het advies en de eventuele aanbevelingen van de bevoegde beoordelingscommissie. De raad van bestuur respecteert daarbij de door beoordelingscommissies opgestelde rangschikkingen.

Rekening houdend met de eigenheid van de verschillende missieonderdelen, vermeld in artikel 17, en na advies van de raad van bestuur van het FWO kan de Vlaamse Regering richtlijnen vastleggen waaraan de selectie van experts en de samenstelling van beoordelingscommissies moeten voldoen.

§5. Voor onderzoeksprojecten en doctoraatsbeurzen voor strategisch basisonderzoek houdt de Vlaamse Regering bij het bepalen van de voorwaarden, vermeld in paragraaf 3, eerste lid, 1°, ten minste rekening met de volgende beoordelingsdimensies:

- 1° de wetenschappelijke kwaliteit van het projectvoorstel;
- 2° de utiliteitsperspectieven van het projectvoorstel, zijnde de gebruiksmogelijkheden van de resultaten op langere termijn en na vervolgonderzoek door economische, maatschappelijke of overheidsactoren.

§6. De projectaanvragen voor strategisch basisonderzoek worden gerangschikt op basis van een gelijk gewicht aan de scores op de wetenschappelijke kwaliteit en de utiliteitsperspectieven en van de nodige diversiteit inzake toepassingsdomeinen bij

gelijkwaardige scores. Op basis van de budgettaire mogelijkheden worden de hoogst gerangschikte projectvoorstellen gesteund.

§7. De raad van bestuur steunt bij zijn beslissing over het steunen van investeringsinitiatieven voor zware onderzoeksinfrastructuur op het advies van experts die de wetenschappelijke kwaliteit van de aanvragen evalueren, en die vervolgens voor de aanvragen die excellent bevonden zijn, nagaan of de opgemaakte investeringsplannen voldoende realistisch en objectief zijn. De raad van bestuur kan daarvoor een of meer expertencolleges aanwijzen.

§8. Het bedrag dat jaarlijks beschikbaar is voor middelzware onderzoeksinfrastructuur, wordt over de associaties verdeeld met toepassing van een verdeelsleutel die door de Vlaamse Regering wordt vastgesteld op basis van het gewogen gemiddelde van de verdeelsleutel, bepaald met toepassing van artikel 63/1, §5, en de verdeelsleutel, bepaald met toepassing van artikel 57, §4. De raad van bestuur steunt bij zijn beslissing over het steunen van investeringsinitiatieven voor middelzware onderzoeksinfrastructuur op het advies van het betrokken associatiebestuur.

§9. Het bedrag dat jaarlijks beschikbaar wordt gemaakt voor de aanschaf en inzet van onderzoeksinfrastructuur, is voor 60 tot 70 procent bestemd voor de subsidiëring van middelzware onderzoeksinfrastructuur en voor 30 tot 40 procent voor de financiering van zware onderzoeksinfrastructuur.

De Vlaamse Regering kan jaarlijks beslissen om van het interval, vermeld in het eerste lid, af te wijken op grond van objectief vastgestelde noodwendigheden.”.

Art. 18. In hetzelfde decreet, wordt een artikel 18/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 18/1. Binnen de beschikbare begrotingskredieten is het FWO belast met:

- 1° het beheer en de cofinanciering van de technische installatie en de technische exploitatie van TIER1-computerinfrastructuur aan een universiteit;
- 2° de cofinanciering van TIER2-computerinfrastructuur in universiteiten of associaties.

Het FWO sluit een meerjarenovereenkomst met de betrokken universiteit over het beheer en de cofinanciering van de technische installatie en de technische exploitatie van TIER1-computerinfrastructuur. De voormelde overeenkomst regelt ten minste:

- 1° de fundamentele modaliteiten voor de technische installatie en de technische exploitatie, alsook de cofinanciering daarvan door het FWO en het kostenverhaal op gebruikers van rekentijd en schijfruimte;
- 2° de voorwaarden waaronder onderzoekscentra en derden kunnen gebruikmaken van de TIER1-computerinfrastructuur;
- 3° de opvolging van de technische exploitatie.

Het FWO sluit meerjarenovereenkomsten met de betrokken universiteiten en associaties over de financiering van TIER2-computerinfrastructuur in universiteiten of associaties. De voormelde overeenkomst regelt het bedrag en het betalingsritme, de cofinancieringsvoorwaarden en de monitoring en de controle van de cofinanciering door het FWO.

Voor de ondersteuning van het beheer van de TIER1-infrastructuur en voor het stimuleren van het gebruik van grote rekencapaciteit bij de Vlaamse bedrijven en non-

profitinstellingen, zodat ze hun innovatieve capaciteit kunnen versterken, wordt door de raad van bestuur van het FWO een industrial board ingesteld.”.

Art. 19. Artikel 19 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 19. De Vlaamse Regering benoemt de volgende leden van de raad van bestuur van het FWO:

- 1° twee leden worden aangesteld op voordracht van de raad van bestuur van de Katholieke Universiteit Leuven;
- 2° twee leden worden aangesteld op voordracht van de raad van bestuur van de Universiteit Gent;
- 3° twee leden worden aangesteld op voordracht van de raad van bestuur van de Universiteit Antwerpen;
- 4° twee leden worden aangesteld op voordracht van de raad van bestuur van de Vrije Universiteit Brussel;
- 5° één lid wordt aangesteld op voordracht van de raad van bestuur van de UHasselt;
- 6° één lid wordt aangesteld uit een dubbeltal, voorgedragen door de VLOHRA;
- 7° één lid wordt aangesteld uit een dubbeltal, gezamenlijk voorgedragen door de raad van bestuur van de strategische onderzoekscentra;
- 8° één lid wordt aangesteld uit een dubbeltal, gezamenlijk voorgedragen door de bevoegde bestuursorganen van de universitaire ziekenhuizen, waarbij alle voorgedragen leden vertrouwd zijn met het klinisch-wetenschappelijk onderzoek;
- 9° zes leden uit het bedrijfsleven, die allemaal vertrouwd zijn met het wetenschaps- en innovatiebeleid en van wie hoogstens vier leden van hetzelfde geslacht mogen zijn.

Ten hoogste zes van de leden, vermeld in het eerste lid, 1° tot en met 6°, mogen van hetzelfde geslacht zijn. Als aan die voorwaarde niet voldaan is, dragen de universiteiten die geen kandidaat van het ondervertegenwoordigde geslacht hadden voorgedragen, alsook de VLOHRA indien die geen kandidaat van het ondervertegenwoordigde geslacht had voorgedragen, een bijkomende kandidaat van dat geslacht voor.

De raad van bestuur verkiest onder zijn leden een voorzitter en een ondervoorzitter. De voorzitter of de ondervoorzitter behoren tot de categorie, vermeld in het eerste lid, 9°.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de voordrachtenregelingen, vermeld in het eerste lid.

Artikel 18, 19 en 20 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van (datum) zijn van toepassing op de raad van bestuur van het FWO.

De leidend ambtenaar van het Agentschap Innoveren en Ondernemen woont de vergaderingen van de raad van bestuur van FWO bij met raadgevende stem.”.

Art. 20. Aan artikel 20, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014, wordt een punt 11° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“11° de werking van de raad van bestuur en de interne beheersstructuren.”.

Art. 21. In titel II van hetzelfde decreet wordt hoofdstuk II/1, dat bestaat uit artikel 22/1 tot en met 22/13, opgeheven.

Art. 22. Aan artikel 59 van hetzelfde decreet worden een tweede en derde lid toegevoegd, die luiden als volgt

"Voor de berekening van de parameter, vermeld in artikel 10, §5, van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 mei 2009 betreffende de ondersteuning van de Industriële Onderzoeksfondsen en de interfaceactiviteiten van de associaties in de Vlaamse Gemeenschap, worden ook beschouwd als octrooien die aangevraagd of toegekend zijn door de associatie: de aangevraagde of toegekende octrooien die, zonder de universitaire of hogeschoolpartner van de associatie als medeaanvrager te vermelden, zijn aangevraagd door of toegekend aan een strategisch onderzoekscentrum, als op het aangevraagde of toegekende octrooi een bezoldigd medewerker als vermeld in artikel IV.48, §1, van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, van de universitaire of hogeschoolpartner van de associatie wordt vermeld als uitvinder.

Voor de berekening van de parameter, vermeld in artikel 10, en §6 van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 mei 2009 betreffende de ondersteuning van de Industriële Onderzoeksfondsen en de interfaceactiviteiten van de associaties in de Vlaamse Gemeenschap, wordt verstaan onder spin-offbedrijven van de associatie: de spin-offbedrijven die opgericht zijn door de universiteit of door de hogescholen, partner bij de associatie, of door een universitair ziekenhuis als vermeld in artikel 4 van de wet op de ziekenhuizen, gecoördineerd op 7 augustus 1987, alsook door de strategische onderzoekscentra via het onderzoek of onderzoeksgedeelte dat wordt uitgevoerd in een onderzoeksgroep van de universiteit of van de hogescholen, partner bij de associatie.

Dit artikel is van toepassing vanaf 5 juni 2009.

De Vlaamse Regering past het bovengenoemd besluit aan."

Art. 23. Artikel 66 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 24. In artikel 68 van hetzelfde decreet wordt het eerste lid opgeheven.

Art. 25. In hetzelfde decreet wordt een artikel 69/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 69/2. §1. Op 1 januari 2016 wordt de stichting van openbaar nut Herculesstichting, opgericht bij notariële akte van 5 december 2007, uit kracht van decreet en zonder formaliteiten ontbonden en vereffend. Haar vermogen wordt van rechtswege overgedragen aan de stichting van openbaar nut Fonds Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen, opgericht bij notariële akte van 21 juni 2005, die op 1 januari 2016 erkend wordt als extern verzelfstandigd agentschap "FWO".

Op 1 januari 2016 neemt het FWO van rechtswege de taken van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie over die betrekking hebben op strategisch basisonderzoek en toegepast biomedisch onderzoek met een uitgesproken maatschappelijke toepasbaarheid en een slechts beperkt potentieel voor de industrie.

§2. Ingevolge de fusieoperatie, vermeld in paragraaf 1, geldt dat:

- 1° het als extern verzelfstandigd agentschap "FWO" erkende Fonds Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen, opgericht bij notariële akte van 21 juni 2005, volkomen en onmiddellijk in de rechten en verplichtingen treedt van de Herculesstichting en de rechten en verplichtingen van de stichting van openbaar nut Fonds Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen, opgericht bij notariële akte van 21 juni 2005, volledig behoudt;
- 2° de op 1 januari 2016 lopende overeenkomsten, gesloten met het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie, binnen de door het FWO overgenomen programma's afgehandeld worden door het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie of zijn rechtsopvolger, met uitzondering van de overeenkomsten voor mandaten voor strategisch basisonderzoek;
- 3° de personeelsleden van de Herculesstichting van rechtswege overgedragen worden aan het FWO, met behoud van alle wettelijke en reglementaire rechten en verplichtingen die ze genoten in de Herculesstichting, met dien verstande dat de Vlaamse Regering nadere modaliteiten kan regelen krachtens het decreet van 28 november 2008 tot regeling van de overdracht van personeelsleden binnen de diensten van de Vlaamse overheid in geval van verschuiving van taken of bevoegdheden."

Art. 26. In hetzelfde decreet wordt een artikel 69/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 69/3. In afwijking van artikel 20 kan de samenwerkingsovereenkomst die loopt op het moment van de bekendmaking van dit decreet, worden beëindigd en vervangen door een nieuwe samenwerkingsovereenkomst."

Art. 27. In hetzelfde decreet wordt een artikel 69/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 69/4. Het FWO brengt zijn statuten in overeenstemming met de bepalingen van artikel 19 binnen een periode van zes maanden na de bekendmaking van dit decreet."

Art. 28. In hetzelfde decreet wordt een artikel 69/5 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 69/5. Naast de evaluatie, vermeld in artikel 22, kan een evaluatie van het FWO worden uitgevoerd in de tweede jaarhelft van 2018."

Hoofdstuk 6. Wijzigingen van het decreet van 16 maart 2012 betreffende het economisch ondersteuningsbeleid

Art. 29. Hoofdstuk 7 van het decreet van 16 maart 2012 betreffende het economisch ondersteuningsbeleid, opgeheven door het decreet van 13 juli 2012, wordt opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

"HOOFDSTUK 7. Innovatiesteun".

Art. 30. Artikel 27 van hetzelfde decreet, opgeheven door het decreet van 13 juli 2012, wordt opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

"Art. 27. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaraan de aanvragen voor innovatiesteun moeten voldoen.

Die voorwaarden behelzen in ieder geval:

- 1° een positieve evaluatie van de kwaliteit van de uitvoering;

- 2° een positieve evaluatie van het economische of maatschappelijke valorisatiepotentieel van de aanvraag;
- 3° de mogelijkheid van een verzoek tot herziening van een steunweigering, op basis van objectiveerbare elementen die ten onrechte aan die steunweigering ten grondslag lagen.”.

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Art. 31. De Vlaamse Regering kan de bestaande decreetsbepalingen waarin de werking van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie, van het Agentschap Ondernemen of van het Hermesfonds nader is geregeld, wijzigen, aanvullen, vervangen of opheffen, om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet.

De besluiten die krachtens het eerste lid worden vastgesteld, houden op uitwerking te hebben als ze niet bij decreet zijn bekrachtigd binnen negen maanden na de datum van de inwerkingtreding ervan. De bekrachtiging werkt terug tot die laatste datum.

De bevoegdheid, vermeld in het eerste lid, vervalt twaalf maanden na de inwerkingtreding van dit decreet. Na die datum kunnen de besluiten die krachtens dit artikel zijn vastgesteld en zijn bekrachtigd, alleen bij een decreet worden gewijzigd, aangevuld, vervangen of opgeheven.

Art. 32. De Vlaamse Regering kan de bepalingen van het decreet van 30 april 2009 coördineren met de bepalingen die daarin uitdrukkelijk of stilzwijgend wijzigingen hebben aangebracht tot aan het tijdstip van de coördinatie.

Daarvoor kan de Vlaamse Regering:

- 1° de volgorde en de nummering van de te coördineren bepalingen veranderen en in het algemeen de teksten naar de vorm wijzigen;
- 2° de verwijzingen die voorkomen in de te coördineren bepalingen, met de nieuwe nummering overeenbrengen;
- 3° zonder afbreuk te doen aan de beginselen die in de te coördineren bepalingen vervat zijn, de redactie ervan wijzigen om ze onderling te doen overeenstemmen en eenheid in de terminologie te brengen.

De coördinatie zal het volgende opschrift dragen: “coördinatiedecreet van 30 april 2009”.

De coördinatie treedt in werking op de dag van de bekrachtiging ervan bij decreet.

Art. 33. §1. In de volgende besluiten van de Vlaamse regering, wordt “IWT” na de inwerkingtreding van dit decreet gelezen als “Agentschap Innoveren en Ondernemen”, wordt “raad van bestuur” of “raad van bestuur van het IWT” gelezen als “beslissingscomité bij het Hermesfonds” en wordt “directiecomité” of “directiecomité van het IWT” gelezen als “beslissingscomité bij het Hermesfonds”:

Besluit van de Vlaamse Regering van 30 april 2004 houdende de oprichting van een programma voor de bevordering van kennistransfer door instellingen van hoger onderwijs;

Besluit van de Vlaamse Regering van 18 februari 2005 betreffende de projectmatige financiering van toegepast collectief onderzoek voor de land- en tuinbouwsector;
Besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot regeling van de steun aan projecten van innovatiestimulering, technologisch advies en collectief onderzoek op verzoek van Vlaamse innovatiesamenwerkingsverbanden;
Besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot regeling van de steun aan projecten van onderzoek en ontwikkeling van het bedrijfsleven in Vlaanderen

§2. In de volgende besluiten van de Vlaamse regering wordt "IWT" na de inwerkingtreding van dit decreet gelezen als "Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek":

Besluit van de Vlaamse Regering van 29 mei 2009 tot regeling van de steuntoekenning van doctoraatsbeurzen voor de uitvoering van projecten van strategisch basisonderzoek

Besluit van de Vlaamse Regering van 3 oktober 2003 houdende de instelling van een financieringskanaal voor het strategisch basisonderzoek in Vlaanderen

Besluit van de Vlaamse Regering van 15 september 2006 voor de financiering van toegepast biomedisch onderzoek met een primair maatschappelijke finaliteit.

§3. De §§ 1 en 2 blijven in voege tot aan de aanpassing van de daarin vermelde besluiten, in uitvoering van dit decreet.

Art. 34. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2016.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,

Philippe MUYTERS

ADVIES VAN HET AGENTSCHAP VOOR INNOVATIE
DOOR WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE

agentschap voor Innovatie
door Wetenschap en Technologie

RVB/15/21.05/DOC.86naRvB

Advies van de Raad van Bestuur

Betreft: Het voorontwerp van decreet houdende diverse maatregelen inzake de herstructurering van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie

1. Inleiding

Op de vergadering van 16 april heeft de raad van bestuur een eerste gedachtenwisseling gehouden over het voorontwerp van decreet voor de herstructurering van het beleidsdomein EWI. Dit voorontwerp van decreet legt de basis voor de transitie van het IWT, het agentschap Ondernemen, Hercules en FWO naar het 'Agentschap Innoveren en Ondernemen' en het vernieuwde FWO zoals aangekondigd in het regeerakkoord van juli 2014.

Conform het W&I-decreet (artikel 5§3) moet de raad van bestuur van het IWT een advies geven over dit voorontwerp.

Er werd beslist om de voorbereiding van het advies te laten ondersteunen door een werkgroep van de raad van bestuur. De werkgroep is bijeengekomen op 7 mei. De belangrijkste aandachtspunten betreffende het decreet werden door de werkgroep afgesproken, rekening houdend met het feit dat op dat moment de teksten van het voorontwerp van decreet nog niet goedgekeurd waren door de Vlaamse Regering.

Op 8 mei keurde de Vlaamse Regering het voorontwerp van decreet houdende diverse maatregelen inzake de herstructurering van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie, en de bijhorende memorie van toelichting goed. Als bijlage is de vraag naar advies vanwege minister Muyters toegevoegd. Volgens de beslissing van de Vlaamse Regering dient het advies tegen 8 juni te worden verstrekt.

2. Advies over het voorontwerp van decreet

Dit voorontwerp van decreet is een essentiële eerste stap in de oprichting van het nieuwe AIO en de vernieuwing van het FWO. Vanuit het perspectief van de raad van bestuur van IWT zijn de volgende elementen van de transitie naar de nieuwe organisatie de meest belangrijke :

Governance van het AIO

Als extern agentschap heeft IWT een raad van bestuur waardoor autonomie, onafhankelijkheid in de uitvoering en structurele betrokkenheid van de stakeholders, ingebed zijn in de organisatie. Het IWT zal na de fusie met Agentschap Ondernemen opgaan in het nieuwe AIO, een intern verzelfstandigd agentschap, dus zonder raad van bestuur.

Om er voor te zorgen dat beslissingen over de subsidieverlening autonoom, onafhankelijk en met voldoende draagvlak kunnen worden genomen, voorziet het voorontwerp van decreet het AIO te laten werken met een aangepast en verruimd Hermes-fonds waarbij een beslissingscomité wordt ingericht. Het beslissingscomité staat in voor het beheer van de

subsidieverlening aan ondernemingen. Het is de Vlaamse Regering die bepaalt welke subsidieverlening via het beslissingscomité verloopt. De memorie van toelichting geeft aan wat de rol is van het beslissingscomité. Het is niet de bedoeling om het geheel van de activiteiten van het Hermes-fonds via het beslissingscomité te laten verlopen maar wel, in het bijzonder, de financieringsprogramma's die vandaag door het IWT worden beheerd. Dit wordt ook bevestigd in de slotbepalingen van het decreet. Het voorontwerp bepaalt dat voor de ondernemingsgerichte IWT-programma's, het Hermes-beslissingscomité de beheersverantwoordelijkheden van de IWT-raad van bestuur en van het directiecomité, vermeld in de huidige regelgeving, overneemt.

Het beslissingscomité (18 stemgerechtigde leden) wordt samengesteld door de Vlaamse Regering op basis van voordrachten van de associaties, van de SERV en van Vlhora. Voor de raad van bestuur van IWT is het belangrijk dat het sturende principe van de reorganisatie, met name de tweeledige, doelgroepgerichte organisatiestructuur, doorgetrokken wordt in de betrokkenheid van de stakeholders bij de agentschappen. Een major/minor verhouding van 2/3 vs 1/3 tussen de vertegenwoordigingen van beide doelgroepen is aangewezen : 2/3 vs 1/3 vertegenwoordiging uit bedrijfswereld vs kenniscentra bij AIO en 2/3 vs 1/3 vertegenwoordiging uit kenniscentra vs bedrijfswereld bij FWO.

In het voorontwerp is een ruime delegatie van vertegenwoordigers uit de bedrijfswereld voorzien in het beslissingscomité van AIO. De raad van bestuur van IWT kan de hier voorgestelde aanpak dan ook positief adviseren. Het beslissingscomité biedt door zijn samenstelling en opdrachtbeschrijving, de mogelijkheid om voldoende autonomie in de uitvoering en betrokkenheid van de stakeholders te voorzien.

De raad van bestuur van IWT vraagt wel om de definitie van 'vertegenwoordigers uit de bedrijfswereld' ruim te nemen en er voor te zorgen dat voldoende rekening wordt gehouden met de diversiteit van de ondernemingswereld en de klantendoelgroep van het AIO. Kleine, middelgrote en grote bedrijven dienen vertegenwoordigd te zijn maar ook ondernemingen uit social profit sectoren, die economische meerwaarde creëren door innovatie en ondernemerschap, moeten in aanmerking genomen worden.

De nota aan de Vlaamse Regering geeft in de reactie op het advies van Inspectie van Financiën aan dat beslissingen van het Hermes-beslissingscomité zullen voorgelegd worden voor advies aan de Inspectie van Financiën. De raad van bestuur van IWT dringt er op aan het invoeren van deze extra stap in de besluitvorming te vermijden of zodanig aan te passen dat er geen negatieve effecten op behandeltermijnen van aanvragen zijn.

Overdracht van de subsidieprogramma's

Dit voorontwerp van decreet legt de basis voor de overheveling van subsidieprogramma's van IWT naar AIO en naar het FWO.

De raad van bestuur van IWT vindt het positief dat essentiële basiskarakteristieken van de overgedragen steuninstrumenten die in het verleden hun belang en verdienste hebben bewezen, behouden blijven. Dit gebeurt in het bijzonder door de basiscriteria inzake kwaliteit en valorisatie waaraan innovatiesteun en strategisch basisonderzoek moeten voldoen, op te nemen in dit decreet.

Vorbereiding uitvoeringsbesluiten

Vele aspecten van de bepalingen van dit voorontwerp van decreet zullen nog verder geconcretiseerd moeten worden in uitvoeringsbesluiten. Ook de subsidieregelingen vermeld in artikel 33 zullen nog aangepast moeten worden aan de gereorganiseerde structuren in uitvoering van dit decreet. De raad van bestuur van IWT wil hier graag constructief verder aan mee werken zodat de transitie op de meest optimale wijze kan worden voorbereid en de continuïteit kan

verzekerd worden zodat de klanten geen nadelen ondervinden van de transitieperiode. Een specifiek aandachtspunt in deze context zijn de innovatiemandaten. Door in het voorontwerp van decreet de besluitvorming voor projecten basisonderzoek volledig door te schuiven naar de raad van bestuur van FWO dreigt een vacuum te ontstaan voor de besluitvorming voor de innovatiemandaten in beheer bij AIO.

Overige juridisch-technische aspecten

Artikel 7 zet de timing voor de naamswijziging van AO naar AIO gelijk met de overdracht van vermogen. Deze synchronisatie kan problemen creëren, bijv. de start van AIO (en naamswijziging) wordt gewenst op 1 januari 2016. De afsluiting van de rekeningen van IWT en dus de overdracht van vermogen kan pas later gebeuren in de loop van 2016.

Voorstel: schrappen in artikel 7: “ op de datum vermeld in artikel 5, eerste lid.”

Artikel 10 introduceert een beslissingscomité bij het Hermes-fonds. De werking van het beslissingscomité zal verder worden uitgewerkt in een BVR en intern reglement.

Er lijken nog een aantal elementen voor de organisatie van het beslissingscomité te ontbreken of onduidelijk te zijn:

- Er is geen mogelijkheid tot delegatie voorzien voor het beslissingscomité.
- De start van het beslissingscomité wordt voorzien 6 maand na beëdiging van een nieuwe Vlaamse Regering. Dit klopt niet voor het eerste beslissingscomité.
- De secretaris speelt een centrale rol in de werking van het comité. Hij is aanwezig op alle vergaderingen, zorgt voor agenda, voorbereiding en voor de notulen. Betekent dit dat niet kan vergaderd worden zonder de secretaris ?

Voorstel :

- Bepaling inlassen hoe delegaties kunnen worden voorzien
- Overgangsregeling inlassen : “ De termijn van het eerste beslissingscomité start op de datum van de omvorming van het Agentschap Ondernemen tot het Agentschap Innoveren en Ondernemen, krachtens besluit van de Vlaamse Regering.”
- De passage met betrekking tot de rol van de secretaris (art. 10§7) met betrekking tot de werking van het beslissingscomité hier best weggelaten en opnemen in het BVR of intern reglement.

Artikel 25 bepaalt een aantal operationele zaken in verband met de overdracht van SBO, TBM en SB naar FWO, in het bijzonder het beheer van lopende overeenkomsten. In het kader van de transfer van deze programma's zullen een aantal IWT medewerkers naar FWO gaan, voor statutaire medewerkers zal dit via een ter beschikking stelling gebeuren vanuit AIO zodat ze hun statuut van ambtenaar kunnen behouden. Contractuele medewerkers zullen rechtstreeks door FWO (EVA privaatrecht) worden aangesteld. Aangezien er nu nog een aantal onduidelijkheden zijn over de wijze waarop de transfer en inzet van de beschikbare expertise zal gebeuren is het wellicht voorbarig om nu reeds decretaal enkele operationele zaken vast te leggen.

Voorstel: We stellen voor dat in het decreet wordt opgenomen dat er een samenwerkingsprotocol wordt afgesloten tussen AIO (AO/IWT) en FWO dat de afspraken over de transfer, de ter beschikking stelling van personeel en de samenwerking tussen FWO en AIO regelt.

Kleine tekstuele correcties

Artikel 10 tweede lid : veertien vervangen door achttien

Artikel 10§10 tweede lid : ‘raad van bestuur’ schrappen

Artikel 19,6° : ‘VLOHRA’ vervangen door ‘VLHORA’

Artikel 19,7° : ‘raad’ vervangen door ‘raden’

ADVIES VAN DE VLAAMSE ONDERWIJSRAAD

Advies over het voorontwerp van decreet houdende diverse maatregelen inzake de herstructurering van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie

Vlaamse Onderwijsraad

Kunstlaan 6 bus 6
BE-1210 Brussel

T +32 2 219 42 99

F +32 2 219 81 18

www.vlor.be

info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Adviesvrager: Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport op 11 mei 2015

Uitgebracht door de Raad Hoger Onderwijs op 9 juni 2015 met eenparigheid van stemmen

Voorbereiding: werkgroep Onderwijs in Innovatie, onder voorzitterschap van Johan Veeckman

Dossierbeheerder: Isabelle De Ridder

1 Situering

Met dit decreet hertekent de minister de overheidsorganisatie in het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie. Het IWT en het Agentschap Ondernemen fusioneren tot het nieuwe Agentschap Innoveren en Ondernemen (AIO). Hercules en het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) fusioneren tot het vernieuwde FWO. Vier agentschappen worden herleid tot twee. Het is de bedoeling dat de twee agentschappen operationeel zijn tegen 1 januari 2016. 2015 is een overgangsjaar.

De Vlor apprecieert dat hij om advies gevraagd wordt. Kwaliteitsvol hoger onderwijs is immers in hoge mate gestoeld op kwaliteitsvol wetenschappelijk onderzoek.

2 Algemene opmerkingen

De Vlor vindt het belangrijk dat de overheid het nodige vertrouwen stelt in de nieuwe agentschappen. Het is daarbij nodig om een evenwicht te zoeken tussen voldoende autonomie om de onafhankelijkheid van de werkzaamheden te vrijwaren en een afdoende externe controle. De raad vraagt dat de overheid dit evenwicht zou bewaken.

De Vlor vindt het belangrijk dat bij het uitbouwen van wetenschappelijk onderzoek, de juiste partners betrokken zijn. Hij vindt het goed dat naast universiteiten en hogescholen ook het bedrijfsleven gehoord wordt. Hij is echter van mening dat naast het bedrijfsleven, ook andere domeinen uit het maatschappelijke veld betrokken moeten worden. Hij vraagt de overheid hier systematisch rekening mee te houden.

De Vlor vindt het belangrijk dat het genderevenwicht in beslissings- en adviesorganen gewaarborgd wordt. Hij stelt voor dit ook zo in het decreet te expliciteren.

De Vlor is van mening dat de voorgestelde herstructurering getuigt van een erg economische visie op academisch onderzoek. Hij vindt dit een te enge benadering. De tekst van het decreet vertrekt vanuit een utiliteitsperspectief, terwijl onderzoek gedreven moet worden door nieuwsgierigheid en creativiteit. Serendipiteit is in het verleden al vaak verantwoordelijk geweest voor tal van innovaties en belangrijke vooruitgang in wetenschap en technologie.

De Vlor gaat op deze punten bij de artikelsgewijze bespreking nog verder in.

3 Artikelsgewijze bespreking

3.1 Artikel 10¹: beslissingscomité Hermesfonds

Via dit artikel wordt bij het Hermesfonds een beslissingscomité opgericht bestaande uit 18² stemgerechtigde leden. Dit artikel bepaalt ook de samenstelling van dit comité.

De overheid kiest ervoor om de voordrachten via dubbeltallen te laten verlopen. De Vlor vermoedt dat dit is met het oog op het bewaken van het genderevenwicht. De raad vindt het echter belangrijk dat als dit zo is, in het decreet geëxpliciteerd wordt dat het dubbeltal moet bestaan uit een man en een vrouw. Hij stelt voor om in het decreet (in te voegen artikel 41ter §3) in te schrijven dat alle geledingen moeten waken over het genderevenwicht. Voordracht via dubbeltal is dan niet altijd noodzakelijk. De minister kan ingrijpen indien het genderevenwicht verstoord wordt.

De universiteiten vragen om de voordrachten autonoom te kunnen doen en de keuze voor een lid niet door de Vlaamse Regering te laten gebeuren.³ De Vlor pleit er daarom voor om de Vliir de vijf leden van de universiteiten te laten voordragen. De Vliir bewaakt dan meteen ook het genderevenwicht. De Vlaamse Regering bekrachtigt de voordrachten. De Vlor vindt dat de associaties daarbij niet hoeven geconsulteerd te worden omdat de hogescholen een apart lid kunnen voordragen via de Vlhora.⁴ De Vlor stelt dus voor om het in te voegen artikel 41ter, §2, 1° als volgt te wijzigen: 'vijf leden voorgedragen door de Vliir'.

De Vlor vraagt om naast leden uit het bedrijfsleven, ook leden uit het bredere maatschappelijke veld te selecteren. Hij stelt voor om het in te voegen artikel 41ter, §2, 4° als volgt te wijzigen: 'acht leden uit het bedrijfsleven en *het maatschappelijk veld*, die vertrouwd zijn met het economisch beleid en het innovatiebeleid.'

De Vlor merkt bij het in te voegen artikel 41ter, § 4, 2° op dat het hier eigenlijk gaat om een onverenigbaarheid met een functie op een kabinet. Hij stelt voor de tekst in die zin te vereenvoudigen.

De Vlor stelt voor om in het in te voegen artikel 41ter, §5 'al dan niet' te vervangen door 'in voorkomend geval'. Het lijkt logisch dat de Vlaamse Regering niet op eigen initiatief leden van het beslissingscomité kan ontslaan. Dit gebeurt best op voorstel van de instantie die hen heeft voorgedragen.

¹ Voegt artikel 41ter in, in het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting.

² Het voorontwerp van decreet vermeldt een totaal van 14 stemgerechtigde leden, maar de optelsom van de opgelijste leden is 18.

³ In te voegen artikel 41ter, §3, 1°.

⁴ Cf. in te voegen artikel 41ter, §2, 2°.

3.2 Artikel 14⁵: goedkeuring statuten FWO

Via dit artikel wordt geregeld dat de statuten van het FWO en de wijzigingen die daaraan aangebracht worden, moeten worden goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De Vlor vraagt zich af of dit wel strookt met de bepalingen van een EVA (Extern Verzelfstandigd Agentschap). De raad zou het logischer vinden indien de wijzigingen aan de statuten van het FWO louter aan de Vlaamse Regering worden meegedeeld. Voldoende autonomie is noodzakelijk om fundamenteel wetenschappelijk onderzoek in alle objectiviteit te kunnen uitbouwen.

3.3 Artikel 15⁶: begroting FWO

Via dit artikel wordt geregeld dat jaarlijks in de uitgavenbegroting, naast een werkingsbudget, ook afzonderlijke vastleggingsmachtigingen ingeschreven kunnen worden waarop verbintenissen kunnen aangegaan worden voor het fundamenteel onderzoek, het strategisch basisonderzoek, het klinisch wetenschappelijk onderzoek en de investeringen in zware, middelzware en bijzondere onderzoeksinfrastructuur. Middelen die niet worden aangewend, worden overgedragen naar het volgende begrotingsjaar.

De Vlor stelt voor om hieraan ook de jaarlijkse indexering toe te voegen.

3.4 Artikel 16⁷: wie ondersteund door FWO?

Via dit artikel wordt bepaald welke domeinen het FWO financieel kan ondersteunen en stimuleren. Dit is ten eerste 'het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek in alle wetenschappelijke disciplines in de Vlaamse universiteiten en hogeronderwijsinstellingen die door de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 worden belast met wetenschappelijk onderzoek'.⁸ Volgens de Memorie van Toelichting zijn dit het Instituut voor Tropische Geneeskunde, Antwerp Management School en Vlerick Business School. De Vlor is van mening dat deze instellingen/opleidingen best worden geëxpliciteerd in het decreet. De Vlor vindt in elk geval dat ook het fundamenteel onderzoek dat gebeurt in de academische opleidingen aan de hogescholen (met name de opleidingen aan de Hogere Zeevaartschool en de Schools of Arts) ook ondersteund moet kunnen worden door het FWO.

De Vlor vraagt daarnaast ook een verderzetting van de huidige situatie, die de mogelijkheid voorziet dat hogescholen deelnemen aan het strategisch basisonderzoek.

Het FWO kan ook de aanschaf en inzet van middelzware onderzoeksinfrastructuur voor wetenschappelijk onderzoek ondersteunen en stimuleren.⁹ De Vlor is het hiermee eens maar vindt dat de toevoeging 'in de associaties' best vervangen wordt door 'in de universiteiten en de

⁵ Dit artikel wijzigt artikel 15 van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting.

⁶ Dit artikel wijzigt artikel 16 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid.

⁷ Dit artikel wijzigt artikel 17 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid.

⁸ Gewijzigde artikel 17, §1, 1°.

⁹ Gewijzigde artikel 17, §1, 4°.

hogescholen'. De aanschaf en inzet van middelzware onderzoeksinfrastructuur kan immers ook via een samenwerking tussen twee universiteiten en associatie-overschrijdend gebeuren.

3.5 Artikel 17¹⁰: oproepen FWO

Het FWO verleent financiële steun op grond van oproepen aan de kandidaten. In het te wijzigen artikel 18, §4 (1ste lid) wordt gesteld dat deze oproepen generiek of thematisch zijn. De Vlor merkt hierbij op dat het FWO tot nog toe werkte met generieke oproepen. Occasioneel werd een thematische oproep gelanceerd, maar dit was eerder uitzonderlijk. Met een sterke thematische aanpak riskeert men op termijn onderzoeksdomeinen systematisch uit te sluiten. De raad pleit er daarom voor om de oproepen generiek te houden, maar de raad van bestuur van het FWO de mogelijkheid te verlenen om uitzonderlijk aan de Vlaamse Regering thematische voorstellen te doen.

De Vlor merkt bij het derde lid van deze paragraaf op dat de aanduiding, selectie en samenstelling van de beoordelingscommissies best door de raad van bestuur van het FWO gebeurt en niet door de Vlaamse Regering. De expertise hiervoor is in de raad van bestuur het sterkst uitgebouwd.

De Vlor stelt bij de vijfde en zesde paragraaf van dit artikel voor om het 'utiliteitsperspectief' en 'utilisatieperspectief' als beoordelingsdimensie van een projectvoorstel in strategisch basisonderzoek, te wijzigen in 'maatschappelijke en economische relevantie'. Hij vindt 'utiliteitsperspectief' veel te eng.

De Vlor stelt ook dat conform de opmerking bij artikel 16, ook in het te wijzigen artikel 18, §8 'het betrokken associatiebestuur' best vervangen wordt door 'het betrokken bestuur van universiteiten en de hogescholen'.

3.6 Artikel 18¹¹: TIER-2

Via dit artikel wordt het FWO belast met de cofinanciering van TIER-2.¹² De Vlor is van mening dat in deze bepaling 'of associaties' best geschrapt wordt, want de hogescholen zijn in TIER-2 geen betrokken partij.

3.7 Artikel 19¹³: raad van bestuur FWO

Dit artikel regelt de samenstelling van de raad van bestuur van het FWO. De Vlor stelt voor om toe te voegen dat de raad van bestuur kan overgaan tot het coöpteren van maximum vier buitenlandse leden. Dit gebeurt vandaag ook zo en dit blijkt zeer waardevol voor de werking. De Vlor zou in dit geval coöptatie adviseren om zo de binnenlandse evenwichten niet te verstoren.

¹⁰ Dit artikel wijzigt artikel 18 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid.

¹¹ Voegt artikel 18/1 in, in decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid.

¹² In te voegen artikel 18/1, 2°.

¹³ Wijzigt artikel 19 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid.

Naast het bedrijfsleven, vindt de Vlor dat ook het bredere maatschappelijk veld moet betrokken worden. Hij stelt voor dit toe te voegen in 9°: ‘zes leden uit het bedrijfsleven *en het maatschappelijk veld* (...)’.

De Vlor stelt voor ook hier expliciet op te nemen dat zorg gedragen moet worden voor het genderevenwicht. De minister moet ingrijpen wanneer dat verstoord wordt. De raad stelt ook voor om de bepaling ‘ten hoogste zes van de leden, vermeld in het eerste lid, 1° t.e.m. 6°, mogen van hetzelfde geslacht zijn’ te wijzigen in ‘ten hoogste 2/3 van de leden vermeld in het eerste lid 1° t.e.m. 5° mag van hetzelfde geslacht zijn.’ Het gaat hierbij dan enkel om de voordrachten van de universiteiten. Voor de andere leden kan het vermelden van het dubbeltal volstaan. De Vlor vraagt ook om de laatste zin van dit lid te schrappen (‘Als aan die voorwaarde (...), een bijkomende kandidaat van dat geslacht voor’). Deze regeling is in de praktijk immers onuitvoerbaar.

De Vlor merkt bij de bepalingen voor de voorzitter en ondervoorzitter op dat de voorzitter van het FWO toch best gekozen wordt uit de leden van de universiteiten. De voorzitter is immers best sterk vertrouwd met hun werking. De Vlor vindt daarom dat de voorzitter niet uit het bedrijfsleven gekozen moet worden. De ondervoorzitter wordt dan uit de andere leden gekozen.

Isabelle De Ridder
secretaris Raad Hoger Onderwijs

Kristiaan Versluys
voorzitter Raad Hoger Onderwijs

ADVIES VAN HET FONDS
WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK – VLAANDEREN

Advies

10 juni 2015

Advies van het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen (FWO) m.b.t. het voorontwerp van decreet houdende de diverse maatregelen inzake de herstructurering van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie

• INLEIDING

Het FWO wenst uitdrukkelijk de Vlaamse Regering te bedanken voor het vertrouwen in de werking van het FWO door zijn opdracht aanzienlijk te verruimen. De bijkomende opdrachten en de daarmee samenhangende middelen die aan het FWO worden toegekend vanaf 1 januari 2016 zullen op de meest efficiënte manier worden ingeschoven in de werking van het FWO. Het FWO heeft in het verleden bewezen om op een kostenefficiënte manier de meest uiteenlopende opdrachten te kunnen beheren door het strikt toepassen van het FWO-evaluatieprincipe, m.n. dat voor alle programma's de evaluatie enkel en alleen gebeurt door externen (peers) en niet door de administratie, en door maximaal in te zetten op een doorgedreven informatisering van zijn processen. Deze principes werden sterk geapprecieerd door de verschillende audits van de werking van het FWO en de betrokken stakeholders. Een recente studie, gepubliceerd in *Science* toonde overigens aan dat door panels geselecteerde aanvragen op basis van peer review het niet enkel wetenschappelijk uitstekend doen, maar ook op het vlak van patenten en valorisatie heel sterk scoren¹. Het FWO wenst dan ook dit principe toe te passen op de bijkomende programma's.

• HIERBIJ ONZE OPMERKINGEN BIJ DIVERSE ARTIKELS

1. De bepaling dat de secretaris-generaal van het FWO (**artikel 10 §4**), de vergaderingen van het beslissingscomité van het Hermesfonds met raadgevende stem zal kunnen bijwonen en dat de leidend ambtenaar van het Agentschap Innoveren en Ondernemen de vergaderingen van de Raad van Bestuur van het FWO met raadgevende stem zal kunnen bijwonen (**artikel 19**), zal zeker kunnen bijdragen tot de nodige dwarsverbanden/wisselwerking tussen de twee innovatie-agentschappen.
2. Het is positief dat de decreetgever in **artikel 15** in de mogelijkheid voorziet dat het bedrag aan machtiging dat tijdens een bepaald begrotingsjaar niet is aangewend, wordt overgedragen naar het volgende begrotingsjaar, met behoud van de bestemming. Deze bepaling is uitermate belangrijk voor bijvoorbeeld het brain gain programma Odysseus. Bij dit vijfjaarlijks programma blijkt dat niet altijd alle middelen bij de eerste oproep kunnen worden toegekend. Dit programma heeft immers de bedoeling om high level onderzoekers naar Vlaanderen te halen, die naast de onderzoeksfinanciering van het FWO, ook een positie aan de universiteit krijgen aangeboden, wat meer tijd in beslag kan nemen. Bovendien moeten deze onderzoekers de nodige maatregelen kunnen

¹ LI (D.), Agha (L.), Big names or big ideas : do peer-review panels select the best science proposals?, *Science*, 24/4/2015, vol.348, nr. 6233, pp. 434-438.

Advies

10 juni 2015

treffen om de terugkomst naar Vlaanderen te regelen en vervolgens effectief terug naar Vlaanderen te verhuizen.

Artikel 15 van het ontwerpdecreet wijzigt artikel 16 van het decreet van 30 april 2009. Hierin wordt bepaald dat m.b.t. het FWO voortaan vastleggingsmachtigingen worden ingeschreven voor de respectievelijke programma's. Hierbij dient te worden opgemerkt dat dit, na overleg met het kabinet van minister Muyters, niet van toepassing zal zijn voor de mandaten binnen de programma's fundamenteel onderzoek en strategisch basisonderzoek. M.b.t. deze mandaten zal er niet gewerkt worden met vastleggingsmachtigingen. Tenslotte dient te worden opgemerkt dat de verwijzing naar de indexeringsformule ontbreekt. In de huidige versie van het decreet staat duidelijk een verwijzing naar een indexeringsformule: *'Dat bedrag, met uitzondering van het bedrag gefinancierd door de opbrengst van de winst van de nationale loterij, wordt jaarlijks geïndexeerd binnen de perken van de ingeschreven begrotingskredieten, vastgelegd in de uitgavenbegroting, volgens de formule, vermeld in artikel III.5 van de Codex Hoger Onderwijs "Decretale bepalingen betreffende het hoger onderwijs, gecodificeerd op 11 oktober 2013"'*. Het ligt voor de hand dat deze verwijzing wordt behouden.

3. De term onderzoekscentrum, zoals opgenomen in 8° van **artikel 12** omvat op basis van de Verordening van de Europese Commissie het volgende :

"organisatie voor onderzoek en kennisverspreiding": een entiteit (zoals universiteiten of onderzoeksinstellingen, agentschappen voor technologieoverdracht, innovatie-intermediairs, entiteiten voor fysieke of virtuele onderzoeksgerichte samenwerking), ongeacht haar rechtsvorm (publiek- of privaatrechtelijke organisatie) of financieringswijze, die zich in hoofdzaak bezighoudt met het onafhankelijk verrichten van fundamenteel onderzoek, industrieel onderzoek of experimentele ontwikkeling, en met het breed verspreiden van de resultaten van die activiteiten door middel van onderwijs, publicaties of kennisoverdracht. Wanneer dit soort entiteit ook economische activiteiten uitoefent, moet met betrekking tot de financiering, de kosten en de inkomsten van die economische activiteiten een gescheiden boekhouding worden gevoerd. Ondernemingen die een beslissende invloed over dit soort entiteit kunnen uitoefenen in hun hoedanigheid van bijvoorbeeld aandeelhouder of lid van de organisatie, mogen geen preferente toegang tot de onderzoekscapaciteit van deze entiteit of tot de door haar verkregen onderzoeksresultaten genieten"

Het hanteren van deze definitie kan voor het TBM-programma vergaande gevolgen hebben, aangezien dit bijvoorbeeld maakt dat niet-academische ziekenhuizen uitgesloten worden van dit programma. Meerdere universiteiten hebben op dit ogenblik TBM-projecten lopen in samenwerking met niet-academische ziekenhuizen in o.a. Aalst, Brugge en Hasselt. Bovendien stelt zich de vraag of de zelfstandige universitaire

Advies

10 juni 2015

ziekenhuizen eenduidig binnen deze scope vallen. Het decreet moet de zekerheid verschaffen dat de toegang voor deze ziekenhuizen wel degelijk blijft bestaan.

Er moet dan ook gezocht worden naar een allesomvattende definitie die deze groep van ziekenhuizen niet uitsluit van deelname aan dit programma. Op basis van het Portaal Belgische Overheid en Vlaams Agentschap Zorg & Gezondheid, zijn er op dit ogenblik in België 7 universitaire ziekenhuizen en 16 algemene ziekenhuizen met een universitair karakter.

Een mogelijke definitie kan dan ook zijn : *“Een TBM-project kan ingediend worden door de universiteiten, samen met een universitair ziekenhuis of een algemeen ziekenhuis met een universitair karakter van de Vlaamse gemeenschap.”*

In afwezigheid van dergelijke toevoeging dreigt een discriminatie te ontstaan tussen universitaire ziekenhuizen die deel uitmaken van een universiteit en deze die een eigen rechtspersoonlijkheid hebben.

4. Los van het probleem van de definitie van het concept “onderzoekscentrum”, dreigt er ook verwarring te ontstaan door te verwijzen naar “Hogeronderwijsinstellingen die door de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 worden belast met wetenschappelijk onderzoek”. In de memorie van toelichting wordt gepreciseerd welke instellingen hier precies worden mee bedoeld, maar op basis van de Codex is deze lijst langer. Zo worden hier ook de School of Arts, de Hogere Zeevaartschool, het IOB en het IES onder gevat (naast Vlerick, ITG en Antwerp Management School, die reeds in de memorie worden vermeld). In combinatie met de Europese definitie voor onderzoekscentrum is het overigens niet duidelijk of ook de Hogescholen geen aanspraak kunnen maken om onder deze noemer te vallen.

Voorstel is om de (groepen van) instellingen die specifiek bedoeld worden, ad nominatim op te nemen in de teksten, daar waar er nu telkens naar de Codex wordt verwezen. Op die manier worden discussies vermeden en is er transparantie over wie wel en wie niet kan deelnemen aan bepaalde programma's.

5. Art. 14 : de formulering “De statuten van het FWO, alsook wijzigingen die daarin worden aangebracht, moeten worden goedgekeurd door de Vlaamse regering”. Hierbij moet gespecificeerd worden dat “deze goedkeuring een legaliteitscontrole moet zijn en geen opportuniteitscontrole inhouden”. Zie ook de toelichting opgenomen in punt 16 van deze nota.
6. In artikel 16 m.b.t. de wijziging van artikel 17 §1 1° van het decreet van 30 april 2009 wordt de doelgroep in het kader van fundamenteel onderzoek uitgebreid. Voortaan staan deze kanalen, behalve voor de doctoraatbeurzen, ook open voor hoger-

Advies

10 juni 2015

onderwijsinstellingen die door de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 worden belast met wetenschappelijk onderzoek, al dan niet in het kader van samenwerkingsverbanden met andere onderzoekscentra. De memorie van toelichting m.b.t. het ontwerpdecreet stelt dat wat het fundamenteel onderzoek betreft het initiatief dient uit te gaan van één van de twee types instellingen die door de Codex Hoger Onderwijs worden belast met wetenschappelijk onderzoek, te weten de universiteiten enerzijds en de instellingen voor postinitieel onderwijs en wetenschappelijk onderzoek anderzijds (betreft het Instituut voor Tropische Geneeskunde, Vlerick Business School en Antwerp Management School). Daarbij kan volgens de Memorie van Toelichting de initiatief nemende instelling voorstellen om de aanvraag voor financiële steun in te dienen in een samenwerkingsverband met een ander onderzoekscentrum (zoals een Strategisch Onderzoekscentrum), maar deze onderzoekscentra kunnen zelf niet als hoofdaanvrager optreden.

Hierbij stelt het FWO zich de vraag of deze verruiming niet zal zorgen voor een hogere druk op en onnodige versnippering van de middelen voor fundamenteel wetenschappelijk onderzoek. Zeker in het kader van de onderzoeksprojecten fundamenteel wetenschappelijk onderzoek waarbij het slaagpercentage op dit ogenblik historisch laag ligt en niet in de buurt komt van het slaagpercentage, zoals vooropgesteld in het Vlaams regeerakkoord 2014-2019, m.n. 33%.

Deze verruiming roept ook een zekere discriminatie in het leven. Daar waar universitaire onderzoekers moeten behoren tot het ZAP-kader om te kunnen optreden als hoofdpromotor, wordt de toegang nu open gesteld aan alle onderzoekers verbonden aan bijvoorbeeld ITG of VLERICK. Het gevolg kan zijn dat alle universitaire onderzoekers eveneens zullen vragen om de toelatingsvoorwaarden tot het FWO te versoepelen, wat nog eens extra druk zal zetten op de FWO-kanalen.

Eén van de bedoelingen van onderzoeksprojecten is ook om de samenwerking tussen de universiteiten en andere onderzoekscentra te bevorderen. Daarom is het aangewezen dat bij alle projecten, ook waar de *lead* wordt genomen door een niet-universitaire instelling, er steeds een Vlaamse universiteit als partner wordt betrokken, die de verantwoordelijke woordvoerder wordt ten aanzien van het FWO. Zo wordt bijvoorbeeld vermeden dat er achteraf nog naar een promotor moet worden gezocht voor begeleiding van doctoraten gefinancierd via deze onderzoeksprojecten. Op basis van de beperkte beschikbare middelen, is er vaak immers onvoldoende budgettaire ruimte om een postdoctorale onderzoeker aan te werven op deze projecten. Deze opmerking geldt bij uitbreiding ook voor artikel 17.

Er dient ook echt mee rekening te worden gehouden dat op basis van deze uitbreiding andere instellingen (zoals bv. ILVO, SCK, de SOC's, enz.) toegang tot het FWO zullen opeisen en deze uitbreiding zullen gebruiken als drukkingsmiddel om op termijn het recht op te eisen om zelf PhD's te kunnen uitreiken.

Advies

10 juni 2015

- De punten 1° en 2° (art. 16 m.b.t. de vervanging art. 17) zouden dezelfde doelgroepen moeten vermelden, waarbij het uitbouwen van samenwerkingsverbanden met de universiteiten centraal staat. Het Franse voorbeeld heeft aangetoond dat het uitfasen van het wetenschappelijk onderzoek aan de universiteiten op termijn leidt tot een drooglegging van de innovatiebron, wat de innovatiecyclus doorbreekt, wat op zijn beurt als gevolg heeft dat de internationale toppositie van een land of regio in het gedrang komt.
7. Moet in datzelfde artikel 16 het “klinisch-wetenschappelijk onderzoek” niet worden beperkt tot het fundamenteel en translationeel klinisch-wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd aan de universiteiten en (academische) ziekenhuizen? Voor deze rubriek worden er immers geen beperkingen ingevoerd wat betreft de instellingen/organisaties die in aanmerking komen om deze financiering aan te vragen. Nu lijkt het alsof ook de farmaceutische industrie en andere medische ondernemingen hiervoor kunnen postuleren. De precisering opgenomen in punt 3 mbt de toelatingsvoorwaarden voor TBM, worden ook het beste in artikel 16 opgenomen.
 8. Nog in artikel 16, zou bij punt 4° de term “associaties” moeten geschrapt worden en vervangen door universiteiten, School of Arts en de Hogere Zeevaartschool.
 9. In artikel 17 m.b.t. de aanpassing van artikel 18 §1 van het decreet van 30 april 2009 wordt niet expliciet melding gemaakt van de programma’s Strategisch Basisonderzoek en Toegepast Biomedisch onderzoek.
 10. Artikel 17 m.b.t. de aanpassing van artikel 18 §3 is veel gedetailleerder dan in het vorige decreet. De 7 onderdelen inzake de voorwaarden voor de steunprogramma’s, werden daar niet in opgenomen. Hier wordt duidelijk bepaald dat de regering elk aspect van een programma kan invullen en controleren. Het FWO kan zich erin vinden dat in de uitvoeringsbesluiten generieke bepalingen worden opgenomen voor de steunprogramma’s. Het kan echter niet de bedoeling zijn dat de werking van het FWO in gedrang komt door een ingewikkeld proces voor het verkrijgen van goedkeuring van de Vlaamse Regering voor alle oproepen gaande van de oproepen voor mandaten, projecten, specifieke programma’s tot en met de oproepen voor internationale uitwisseling, Europese netwerken, Voldoende flexibiliteit moet blijven bestaan. Het FWO heeft bovendien in het verleden, dankzij actieve participatie in het Europese debat, er steeds over gewaakt dat de reglementen en procedures van zijn programma’s de Europese en internationale trend volgen en steeds tot de absolute state of the art behoren. Het zou contraproductief zijn mocht het FWO de flexibiliteit moeten verliezen om kort op de bal te spelen en belangrijke bijsturingen aan reglementen voor mandaten en projecten door te voeren. Het is net door deze flexibiliteit dat het FWO er bijvoorbeeld in geslaagd is om de Europese financiering voor het Pegasus² programma veilig te stellen en de reglementen en procedures te implementeren binnen de korte periode die de Europese Commissie hiervoor uittrok.

Advies

10 juni 2015

De (inter)nationale peers moeten ook voldoende ruimte krijgen om in alle onafhankelijkheid het meest excellente onderzoek te kunnen selecteren.

11. Artikel 17 m.b.t. de aanpassing van artikel 18 §4 bepaalt dat de oproepen generiek of thematisch kunnen zijn. In combinatie met artikel 18 §3 houdt dit het risico in dat de programma's van het FWO in een meer thematische richting kunnen gestuurd worden. Vlaanderen beschikt op dit ogenblik over een sterke wetenschappelijke reputatie die internationaal een hoog aanzien geniet. Vlaanderen heeft dit hoog internationaal onderzoeksniveau net bereikt door het bottom-up onderzoek, dat aan onderzoekers alle vrijheid geeft om op basis van hun onderzoek innovatieve ideeën te ontwikkelen en tot volle bloei te laten komen. De nieuwsgierigheid en gedrevenheid van de onderzoekers garandeert dat Vlaanderen op die manier zeer goed geplaatst is om internationaal een toonaangevende rol te blijven spelen, zoals het verleden heeft bewezen (o.a. IMEC, VIB, enz. zijn ontstaan uit bottom-up initiatieven die gegroeid zijn en tot bloei konden komen via FWO-financiering). Het is belangrijk om dit voordeel niet over boord te gooien en het vrije bottom-up onderzoek over alle disciplines heen ook naar de toekomst toe mogelijk te blijven maken en te koesteren. De zogenaamde "pull" pijler binnen AIO, kan wel thematisch zijn, gestuurd vanuit de noden van de bedrijfswereld of socio-economische sector.

De term "thematisch" is niet van toepassing voor het fundamenteel wetenschappelijke onderzoek, SBO-projecten en beurzen zijn evenmin thematisch. Projecten zoals "Kom op Tegen Kanker" kunnen onder artikel 17 §1 worden gevat, waar de Vlaamse Regering het FWO kan belasten met bijzondere opdrachten die passen binnen de missie van het FWO.

Best is om expliciet op te nemen dat de onderzoekslijnen van het FWO niet thematisch kunnen zijn, er wordt dan ook voorgesteld om de woorden 'of thematisch' te schrappen.

12. Artikel 17 m.b.t. de aanpassing van artikel 18 §4 heeft tot gevolg dat het trekkingsrecht van de universiteiten m.b.t. de mandaten, zoals we dit vandaag kennen, wordt afgeschaft. De huidige procedure maakte onderdeel uit van de externe evaluatie die IDEA-Consult in 2008 doorvoerde. Conclusie toen was dat in meer dan 90% van de gevallen de strikte rangschikking opgesteld door de panels werd gevolgd. Voor een kleine 10% gebeurde dit niet. De afwijking bij deze groep van 10% moet worden beschouwd als de beleidsruimte van de universiteiten, waarbij zij klemtonen leggen op wetenschapsgebieden waar er noden zijn of waarop ze zich in de toekomst sterker willen profileren. Zo kan er ook gewaakt worden dat onderzoekers over de verschillende disciplines heen de middelen krijgen die nodig zijn om zich verder te kunnen ontplooien. In belang van de excellentie en de kritische massa van het onderzoek aan de Vlaamse universiteiten wordt dan ook voorgesteld deze beleidsruimte aan te houden.

Advies

10 juni 2015

13. Artikel 17, §5 : Het utiliteitsperspectief waarvan sprake binnen een SBO-project, kan niet gelijkgeschakeld worden met dit binnen een doctoraatsbeurs strategisch basisonderzoek (=vroegere IWT specialisatie-beurzen). De doelstellingen van beide instrumenten lopen immers niet gelijk, wat zich uit in de bestaande vereisten en evaluatieprocedures. Bij de doctoraatsbeurzen voor strategisch basisonderzoek krijgt de evaluatie van de kandidaat (logischerwijze) het grootste gewicht, naast de kwaliteit van het project en “het mogelijke valorisatieperspectief op middellange of lange termijn”. Dit verschilt toch wel grondig van het utiliteitsperspectief zoals dit binnen een SBO-project wordt verwacht. Concreet wordt voorgesteld om §5 te beperken tot SBO-projecten, en de verwijzing naar doctoraatsbeurzen te schrappen in §5. Indien het wenselijk wordt geacht om de beoordelingsdimensies voor doctoraatsbeurzen voor strategisch basisonderzoek decretaal te verankeren, wordt voorgesteld om de evaluatiecriteria over te nemen zoals vermeld in art. 6 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29/05/2009 tot regeling van de toekenning van doctoraatsbeurzen voor de uitvoering van projecten van strategisch basisonderzoek.
14. Het valt op dat in het ontwerpdecreet m.b.t. bepaalde programma's zoals SBO veel details worden opgenomen. Beter is om dit tot een minimum te beperken en deze zaken op te nemen in besluiten gekoppeld aan dit decreet. Een decreet kan beter enkel de grote lijnen bepalen.
15. Artikel 18/1, 2° bij de bepaling “in universiteiten of associaties”. Het lid “associaties” kan geschrapt worden. De facto zijn het de universiteiten en wordt de toegang geregeld voor alle geïnteresseerden (hogescholen, Soc's, ondernemingen). Om toegang te krijgen hoeft men het contract niet mee te ondertekenen. Deze bepaling creëert dus enkel een extra administratieve last. Ook in de voorlaatste paragraaf van dit artikel kan de term “associaties” geschrapt worden.
16. In artikel 19 wordt bepaald dat de Vlaamse Regering de leden van de Raad van Bestuur van het FWO benoemt. Samen met de bepaling in artikel 14 dat de statuten van het FWO, alsook de wijzigingen die daarin worden aangebracht, moeten worden goedgekeurd door de Vlaamse Regering, is dit in tegenspraak met eerdere uitspraken van de Raad van State, die deze mogelijkheden verwerpt op basis van artikel 27 van de Grondwet (vrijheid van vereniging). Ook zorgen deze bepalingen voor een verdere uitholling van het statuut van het FWO als stichting van openbaar nut en zijn erkenning als privaatrechtelijke EVA binnen de Vlaamse overheid. De belangrijkste reden dat er toen gekozen werd voor een erkenning als privaatrechtelijk EVA bestond er in dat m.b.t. de opdracht van het FWO, m.n. de financiering van wetenschappelijk onderzoek, een onafhankelijk, autonoom en zelfstandig karakter noodzakelijk is.

Op 25 maart 2015 heeft het FWO zijn statuten aangepast, zodat op termijn de samenstelling van de Raad van Bestuur voldoet aan de bepaling van het decreet deugdelijk bestuur van 22 november 2013 m.b.t. het aantal onafhankelijke bestuurders. In de statuten van het FWO wordt nu bepaald dat de Raad van Bestuur bestaat uit o.a.

Advies

10 juni 2015

negen onafhankelijke bestuurders. De bepaling in het ontwerpdecreet m.b.t. de samenstelling van de Raad van Bestuur wijkt bijgevolg af van het decreet deugdelijke bestuur van 22 november 2013, omdat er geen onafhankelijke bestuurders worden aangesteld.

17. Artikel 19 bepaalt dat de Raad van Bestuur zal bestaan uit 18 leden, waarvan de universiteiten 9 leden leveren en de universitaire ziekenhuizen nog eens 1 *(op p.9 van de Memorie van Toelichting, staat in §6 een andere formulering, waarbij de Vlaamse overheid ook voor deze groep op basis van een dubbeltal zou kunnen beslissen over de formele aanstelling. De verwijzing naar de internationale benchmarking is veel genuanceerder dan opgenomen in de Memorie van Toelichting)*, zodat de meerderheid van de academische wereld is verzekerd. Ook de Strategische Onderzoekscentra en de VLOHRA kunnen telkens een dubbeltal voordragen waarvan 1 lid wordt aangesteld. Daarnaast worden nog eens 6 leden uit het bedrijfsleven aangeduid door de regering zelf, zonder enige voordracht. Uit deze laatste groep komt voorzitter OF ondervoorzitter.

Het lid voor VLHORA is overbodig. De taak van de hogescholen betreft het implementatie-onderzoek aan het einde van de innovatieketen, waartoe ook de samenwerking met de KMO's behoort. Dit type onderzoek wordt gefinancierd door AIO. Dit lid kan beter vervangen worden door een vertegenwoordiger uit de Academies (Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten of de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België).

Voor de Koninklijke Militaire School, als enige Belgische instelling van universitair niveau die niet afhangt van één van de Gemeenschappen, is het van belang om mee te kunnen denken en overleggen over de grote oriëntaties in het wetenschappelijk onderzoek aan de andere Belgische instellingen van Universitair niveau zodat zij hierop gepast kan inspelen en efficiënte samenwerkingsverbanden kan blijven ontwikkelen. Op basis hiervan wordt gevraagd bij art. 19 toe te voegen: "De Commandant-Rector van de Koninklijke Militaire School woont de vergaderingen van de raad van bestuur van FWO bij met raadgevende stem."

De "onafhankelijke bestuurders" kunnen het best worden aangesteld uit een dubbeltal voorgedragen door de RvB van het FWO. Deze groep dient ook breed te worden samengesteld, zodat er ook vertegenwoordigers uit het maatschappelijke veld kunnen in opgenomen worden. Het zou ook een goede zaak zijn om een aantal bestuurders uit het buitenland te rekruteren, zoals dit nu ook het geval is in de huidige RvB van het FWO.

Om de slagkracht van het FWO te bewaren is het ten zeerste aangewezen dat de vertegenwoordigers uit de universiteiten de rector zijn en de eindverantwoordelijke voor het onderzoeksbeleid binnen de universiteit (vicerector onderzoek of equivalent).

Advies

10 juni 2015

- Het genderevenwicht kan het best bereikt worden op het niveau van de volledige Raad van Bestuur en kan beter niet bepaald worden op het niveau van elke subgroep binnen de Raad. Een rector wordt verkozen op basis van een democratisch proces. Binnen elke universiteit worden de bestuursfuncties vervolgens ingevuld rekening houdend met het genderevenwicht, zoals wettelijk bepaald. De universitaire functies van “rector” en “vicerector onderzoek” zijn bijgevolg niet per definitie evenredig verdeeld over beide geslachten. Dit doorkruisen is ingaan tegen het democratisch proces dat op iedere universiteit doorlopen wordt.
18. Artikel 19 : Het voorzitterschap dient te behoren tot de categorie 1°-5° en de ondervoorzitter uit de overige categorieën.
19. De bepaling “De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de voordrachtenregelingen, vermeld in het eerste lid”, wordt het beste geschrapt.
20. In artikel 19 wordt bepaald dat de artikelen 18, 19 en 20 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van toepassing zijn op de Raad van Bestuur van het FWO. Hierbij dient te worden opgemerkt dat in het kaderdecreet bestuurlijk beleid deze artikelen enkel van toepassing zijn op een publiekrechtelijke EVA (zie afdeling 3 – De publiekrechtelijke EVA – onderafdeling 3 – Bestuur van het kaderdecreet bestuurlijk beleid). Het FWO blijft erkend als privaatrechtelijke EVA als vermeld in artikel 29 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid. Indien er gekozen wordt voor een privaatrechtelijk EVA zijn enkel de artikels 29 tot 31 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van toepassing. Artikel 29 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid bepaalt dat de privaatrechtelijke vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen de in artikel 1 bedoelde rechtspersonen zijn, waarvan de rechtsvorm volledig in overeenstemming is met de dwingende bepalingen van het private vennootschaps- of verenigingsrecht. Het FWO is van mening dat de bepalingen in artikel 19 niet consequent zijn met het kaderdecreet bestuurlijk beleid en de dwingende bepalingen van het private vennootschaps- of verenigingsrecht.
21. De huidige samenwerkingsovereenkomst kan stopgezet worden op het ogenblik dat dit nieuwe decreet in werking treedt. Dat zou betekenen dat er vóór 1 januari 2016 een nieuwe Samenwerkingsovereenkomst moet worden afgesloten. Ook een nieuw financieringsbesluit zal nodig zijn. Rekening houdend met de tijdslijn, moet dit allemaal op korte termijn worden opgestart. Een evaluatie kan hier niet mee gepaard gaan, want deze wordt ten vroegste gepland in het najaar van 2018. Om de nieuwe taken die aan het FWO worden toebedeeld te kunnen aanvatten, is het absoluut noodzakelijk dat de bijhorende besluiten op basis waarvan de nieuwe programma’s moeten uitgewerkt worden, snel door de Vlaamse Regering worden goedgekeurd.
22. Art 27 bepaalt dat het FWO zijn statuten in overeenstemming moet brengen met de bepalingen in artikel 19 binnen een periode van zes maanden na de bekendmaking van dit decreet. In de statuten van het FWO is een vrij zware procedure voorzien m.b.t. de

Advies

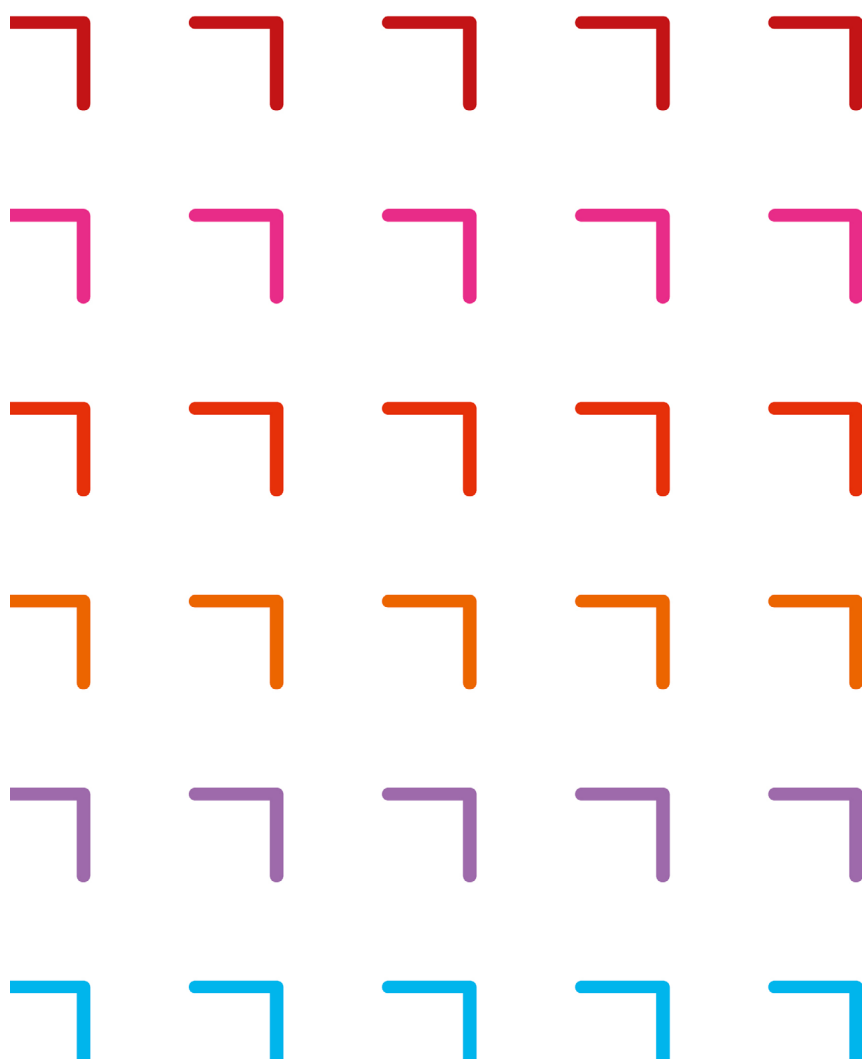
10 juni 2015

statutenwijziging. Over elke statutenwijziging moet er tweemaal beraadslaagd worden, er moet telkens een 2/3 aanwezigheid zijn en de documenten met de voorgestelde statutenwijzigingen moeten minstens 1 maand voor de vergadering bezorgd worden aan de leden. Dit alles maakt het moeilijk om de statuten tijdig aan te passen. Vandaar het voorstel om een jaar te voorzien i.p.v. zes maanden. Naar aanleiding van de huidige samenwerkingsovereenkomst werd er door de Vlaamse Regering gevraagd om het auditcomité statutair te verankeren. Hiervoor werd toen een periode van 1 jaar voorzien (zie artikel 16 § 1 van de samenwerkingsovereenkomst), die ook gerespecteerd werd.

23. Art.25, 3° : het decretaal verankeren van het overdragen van de personeelsleden van de Herculesstichting, met behoud van alle rechten en plichten, brengt mogelijk de vlotte integratie van deze groep binnen het FWO-personeel in het gedrang. Het FWO gaat er vanuit dat de personeelsleden van de Herculesstichting op een flexibele manier kunnen worden geïntegreerd in de administratie van het FWO, daar hun statuut nu reeds sterk gelijklopend is met dat van de FWO-medewerkers.
24. Het decreet maakt geen melding van enige overdracht van personeel van het IWT naar het FWO of hoe huidige personeelsleden van het IWT kunnen worden ingeschakeld in de FWO-werking.
25. Voornamelijk in de memorie van toelichting valt het op dat niet de juiste volledige naam van het FWO wordt gebruikt. Sinds de aanpassing van 25 april 2014 van het decreet betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatie beleid van 30 april 2009 is de volledige benaming als volgt: 'Fonds Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen'.

ADVIES VAN DE VLAAMSE RAAD
VOOR WETENSCHAP EN INNOVATIE

ADVIES 204
VOORONTWERP VAN
DECREET INZAKE
HERSTRUCTURERING
BELEIDSDOMEIN EWI
11 JUNI 2015

MANAGEMENTSAMENVATTING

Op vraag van Vlaams minister van Economie en Innovatie Philippe Muyters bracht de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI) op 11 juni 2015 advies uit bij het voorontwerp van decreet inzake de herstructurering van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI). Dit voorontwerp van decreet vormt het wetgevend kader dat de beoogde herstructurering binnen het beleidsdomein moet mogelijk maken; het bundelt alle noodzakelijke wijzigingen aan de bestaande regelgeving van de betrokken agentschappen (Agentschap Ondernemen, IWT, FWO, Herculesstichting).

De VRWI staat achter het initiatief om het EWI-landschap te herstructureren en te vereenvoudigen. De fusieoperatie legt de basis voor een tweeledige, doelgroepgerichte structuur met het Agentschap voor Innoveren en Ondernemen (AIO) als uniek loket voor ondernemers en het vernieuwde FWO als het unieke loket voor de kennisinstellingen. De Raad herinnert hierbij aan zijn eerdere aanbevelingen uit advies 199A 'Nieuw AIO en vernieuwd FWO' dat een fusie pas meerwaarde creëert wanneer deze gepaard gaat met daadwerkelijke integratie.

Maar deze tweeledige structuur houdt ook een risico in op polarisatie, vindt de VRWI. Met het IWT verdwijnt immers een bij uitstek 'hybride' entiteit die gericht is op innovatie bij alle actoren. De reorganisatie mag geenszins leiden tot een polarisatie in het landschap en tot het ontstaan van tussenschotten tussen onderzoek, innovatie en valorisatie aan kennisinstellingen (SOC's, universiteiten en hogescholen) enerzijds, en onderzoek, innovatie en valorisatie in de bedrijfswereld anderzijds. Ook binnen de nieuwe binaire structuur moet de focus blijven liggen op het doel van het onderzoek, zonder de toegang voor bepaalde partijen a priori af te sluiten.

Het zal daarom zaak zijn om in te zetten op instrumenten en structuren die de brug slaan tussen kennisinstellingen en bedrijven. Dit kan bijvoorbeeld door alle stakeholders in de Raden van Bestuur te betrekken. Ook door aangepaste evaluatiemethoden en specifieke competenties binnen te brengen in de nieuw gevormde entiteiten. De VRWI merkt dat de Vlaamse Regering hiervoor aandacht heeft gehad. Maar dit zal niet volstaan. Het zal nodig zijn om nieuwe samenwerkingsvormen te creëren binnen het nieuwe systeem. Binnen de agentschappen en in de verschillende projectvormen moeten mechanismen en incentives voor samenwerking worden ingebouwd. Die kunnen dan meteen de basis vormen voor een samenwerking tussen het AIO en het vernieuwde FWO.

De VRWI kan zich volledig vinden in het major-minor uitgangspunt dat de Vlaamse Regering hanteert voor de samenstelling van de bestuursorganen. Wel schuift de Raad

hieromtrent nog enkele aandachtspunten naar voor. Zo mogen die bestuursorganen niet te groot worden en moeten ze evenwichtig zijn samengesteld. De major-minorgedachte moet ook worden doorgetrokken in het voorzitterschap van beide bestuursorganen. Waar de vertegenwoordiging van de hogescholen via VLHORA in het beslissingscomité van het Hermesfonds volledig terecht is, is dit voor de Raad van Bestuur van het vernieuwde FWO niet het geval, vindt de VRWI. Het kan ook niet dat de SOC's ontbreken in het beslissingscomité; een adequate vertegenwoordiging is vereist. Wat de leden uit het bedrijfsleven in beide bestuursorganen betreft, vraagt de VRWI dat 'het bedrijfsleven' in ruime zin wordt geïnterpreteerd.

In tegenstelling tot de 'toekomstige' instrumenten van het AIO gaat het decreet in detail in op de instrumenten van het vernieuwde FWO en hun modaliteiten. Hoewel de VRWI achter de inhoud van deze voorstellen staat, vraagt de raad zich af of dit zo nodig op een dergelijk niveau van detail in een decreet hoort, tenzij juridisch een decretale basis is vereist. Een decreet moet het kader vormen; de gedetailleerde uitwerking hoort eerder thuis in de uitvoeringsbesluiten en –modaliteiten.

Met de vier afzonderlijke vastleggingsmachtigingen bij het vernieuwde FWO komt de Vlaamse Regering tegemoet aan de aanbeveling van de VRWI om de eigenheid van de verschillende pijlers te bewaren en in een eigen financiering te blijven voorzien voor de verschillende opdrachten: infrastructuur, fundamenteel onderzoek, strategisch basisonderzoek en klinisch-wetenschappelijk onderzoek. De VRWI vraagt dat ook verzekerd wordt dat de middelen voor onderzoek en ontwikkeling die vanuit het IWT naar het AIO zullen worden overgeheveld, gevrijwaard blijven.

De VRWI dringt er verder nogmaals op aan dat ook de eigenheid van goed werkende instrumenten en programma's behouden blijft, gezien deze instrumenten en programma's een specifieke doelgroep en finaliteit hebben.

Tot slot vraagt de Raad aan de Vlaamse Regering te verzekeren dat de continuïteit in de onderzoeksteun wordt gewaarborgd.

SITUERING

De VRWI ontving op 11 mei 2015 een vraag om advies bij het voorontwerp van decreet houdende diverse maatregelen inzake de herstructurering van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI). Het advies werd voorbereid in de commissies Wetenschapsbeleid (CWB) en Innovatiebeleid (CIB). De heer Bruno Lambrecht, raadgever Innovatie van minister Philippe Muyters, lichtte het voorontwerp van decreet toe in de CWB. De heer Koen Algoed, kabinetschef van minister Philippe Muyters, kwam het decreet toelichten in de Raadsvergadering van 4 juni.

Voorliggend voorontwerp van decreet kadert binnen het voornemen uit het Regeerakkoord 2014-2019 om *“de ondernemers en het overheidsbeleid sterker met elkaar te verbinden door minder en eenvoudiger structuren en instrumenten met snellere en eenvoudiger procedures, meer transparantie en een klantvriendelijke één-loketfunctie.”* Concreet vertaalt dit voornemen zich in een fusie van het Agentschap Ondernemen (AO) en het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) tot een nieuw agentschap, het Agentschap voor Innoveren en Ondernemen (AIO) met één steunkader.

In haar regeerakkoord heeft de Vlaamse Regering ook aangegeven dat zij in het kader van de voorgenomen fusie zal nagaan welke aanbodgedreven programma's van het IWT beter geïntegreerd kunnen worden in het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen (FWO). De Herculesstichting voor de investeringen in onderzoeksinfrastructuur zou ook ondergebracht worden bij het FWO. Aldus wordt een vernieuwd FWO gevormd.

Deze voornemens werden herhaald in de beleidsnota WEWI. Naar aanleiding hiervan bracht de VRWI al op 27 november 2014 zijn proactief advies 199A 'Nieuw AIO en vernieuwd FWO' uit met de leidende principes die best gehanteerd worden bij deze institutionele hervorming.

Eind december 2014 werd een conceptnota m.b.t. de voorgestelde transitie aan de Vlaamse Regering voorgelegd en goedgekeurd. Hierin werd verwezen naar, en op bepaalde punten ook rekening gehouden met, VRWI-advies 199A. De SERV werd hierbij formeel om advies gevraagd. Na overleg met de leidend ambtenaren van de betrokken agentschappen werkte Vlaams minister Philippe Muyters het concept verder uit in een visietekst, waarin de krachtlijnen en uitgangspunten van de hervorming nader worden gepreciseerd. Deze visietekst werd als bijlage bij de nota aan de Vlaamse Regering gevoegd en werd bij de bespreking van het voorontwerp van decreet in de VRWI-vergadering mee in beschouwing genomen.

De VRWI keurde voorliggend advies goed op 11 juni 2015.

INHOUD VOORONTWERP VAN DECREET

Het creëren van het wetgevend kader is een eerste concrete stap in de realisatie van deze ingrijpende hervorming. In eerste instantie moeten de decreten (en eventueel besluiten) die de basisreglementering van de betrokken agentschappen bevatten, worden aangepast.

De basisreglementering van de vier betrokken agentschappen is de volgende:

- Voor het AO: het besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2005, het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002 van 21 december 2001 - artikelen 41 en 41bis (Hermesfonds) en het decreet van 16 maart 2012 betreffende het economisch ondersteuningsbeleid;
- Voor het IWT: het decreet betreffende de organisatie van het wetenschaps- en innovatiebeleid van 30 april 2009 - artikelen 3 tot 14;
- Voor het FWO: het decreet betreffende de organisatie van het wetenschaps- en innovatiebeleid van 30 april 2009 - artikelen 15 tot 22;
- Voor de Herculesstichting: het decreet betreffende de organisatie van het wetenschaps- en innovatiebeleid van 30 april 2009 - artikelen 22/1 tot 22/13.

Voorliggend voorontwerp van decreet 'houdende diverse maatregelen inzake de herstructurering van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie' bundelt alle noodzakelijke fundamentele wijzigingen aan de regelgeving:

- Hoofdstuk 3 van het voorontwerp bevat de maatregelen voor de fusie van IWT en AO tot AIO;
- Hoofdstuk 4 betreft de wijzigingen aan het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002 van 21 december 2001;
- Hoofdstuk 5 regelt de nodige wijzigingen aan het decreet betreffende de organisatie van het wetenschaps- en innovatiebeleid van 30 april 2009;
- Hoofdstuk 6 wijzigt het decreet van 16 maart 2012 betreffende het economisch ondersteuningsbeleid.

Dit decreet zal gevolgd worden door uitvoeringsbesluiten die de verdere operationalisering regelen.

ADVIES

1. BASISFILOSOFIE ZIT JUIST ...

Zoals eerder in zijn advies 199A 'Nieuw AOI en vernieuwd FWO' aangegeven, verwelkomt de VRWI de stappen die de Vlaamse Regering wil ondernemen om het EWI-landschap te vereenvoudigen en te herstructureren. In eerdere adviezen heeft de VRWI zelf herhaaldelijk de complexiteit en de versnippering in het EWI-landschap gehekeld. De huidige operatie brengt het aantal agentschappen binnen het beleidsdomein EWI van vier naar twee. Het AIO wordt het unieke loket voor ondernemers; de frontoffice van de Vlaamse overheid waar de ondernemer met al zijn vragen terecht kan. Daarnaast is er het vernieuwde FWO dat door de herstructureringsoperatie het unieke loket voor de kennisinstellingen wordt. Met deze operatie wordt dus de basis gelegd voor een tweeledige, doelgroepgerichte structuur.

De VRWI herhaalt zijn stelling uit advies 199A dat een fusie pas meerwaarde creëert wanneer deze gepaard gaat met daadwerkelijke integratie. Het versterken van de klantgerichtheid van de agentschappen moet hierbij de rode draad zijn. Dit wordt niet enkel gerealiseerd door het één-loketprincipe, maar impliceert vooral ook meer duidelijkheid, meer transparantie, minder complexiteit en snelle en meer eenvoudige procedures van de instrumenten. Het wegwerken van bestaande tussenschotten en het vermijden van bestaande/eventuele overlap in de dienstverlening aan ondernemers is absoluut nodig. Daarom vraagt de VRWI de Vlaamse Regering er bij de uitvoering voor te zorgen dat de nieuwe entiteiten AIO en vernieuwd FWO meer zijn dan een omhulsel waarbinnen de reeds bestaande entiteiten naast elkaar worden ondergebracht, zonder dat van echte integratie sprake is.

2. ... MAAR RISICO OP POLARISATIE

Hoewel de VRWI achter het één-loketprincipe staat, vindt de Raad dat deze tweeledige structuur ook een risico inhoudt. Met het IWT verdwijnt immers een bij uitstek 'hybride' entiteit die gericht is op innovatie bij alle actoren. Op die manier stimuleert het IWT co-creatie tussen onderzoekers in kennisinstellingen en bedrijven. De VRWI herhaalt daarom dat deze reorganisatie geenszins mag leiden tot een polarisatie in het landschap en tot het ontstaan van tussenschotten, met name tussen onderzoek, innovatie en valorisatie aan kennisinstellingen (SOC's, universiteiten en hogescholen) enerzijds, en onderzoek, innovatie en valorisatie in de bedrijfswereld anderzijds.

Ook Europa verwacht veel van de samenwerking tussen kennisinstellingen en bedrijven o.m. voor het oplossen van de grote maatschappelijke uitdagingen, en wil die samenwerking daarom vergemakkelijken. In Vlaanderen kunnen door de instelling van een binaire structuur de stimulansen tot samenwerking wegvallen, indien de uitvoeringsbesluiten en -modaliteiten bij bepaalde instrumenten daaraan niet de gepaste aandacht geven.

Dat het risico op polarisatie niet denkbeeldig is, wordt duidelijk met betrekking tot het SBO-programma, dat naar het FWO wordt overgeheveld. Dit is op vandaag een hybride kanaal waar aanbod- en vraaggedreven topics naar elkaar toegroeien. In het SBO-programmadeel met een economische finaliteit werden de laatste jaren verschillende acties ondernomen om de betrokkenheid van de bedrijven te vergroten. Uit de memorie van toelichting wordt duidelijk dat het voortaan onmogelijk zal voor bedrijven om aan SBO-projecten deel te nemen. Hoewel de VRWI zich ervan bewust is dat dit vandaag in de praktijk uitzonderlijk voorkomt, vindt de raad dit een verkeerd signaal en moet deze mogelijkheid blijven bestaan, waarbij in voorkomend geval de bedrijfspartner in een SBO-project bijv. door AIO gefinancierd zou kunnen worden.

De VRWI vindt immers dat, ook binnen de nieuwe binaire structuur, de focus moet blijven liggen op het doel van het onderzoek, zonder de toegang voor bepaalde partijen a priori af te sluiten.

3. BRUGGEN SLAAN WORDT NOODZAKELIJK

Om polarisatie tegen te gaan, zal het volgens de VRWI zaak zijn om blijvend en versterkt in te zetten op instrumenten en structuren die de brug slaan tussen de kennisinstellingen en de bedrijven.

In zijn advies 199A gaf de VRWI mee dat de noodzakelijke bruggen tussen kennisinstellingen en bedrijven onder meer kunnen gevormd worden door voldoende aandacht te hebben voor het betrekken van alle stakeholders bij het samenstellen van Raden van Bestuur. De VRWI merkt uit het decreet dat men hiervoor aandacht heeft gehad bij de samenstelling van het beslissingscomité van het Hermesfonds en de Raad van Bestuur van het vernieuwde FWO.

Bruggen worden ook gevormd door, waar nodig, aangepaste evaluatiemethoden en specifieke competenties binnen te brengen in de nieuw gevormde entiteiten (bijv. gemengde panels voor SBO), wanneer hier programma's en instrumenten worden

overgeheveld en/of ingekanteld. Op die manier zal de eigenheid – die mee aan de basis ligt van de effectiviteit – van deze programma's en instrumenten gewaarborgd worden.

Maar dit zal niet voldoende zijn. Het zal nodig zijn om binnen het nieuwe systeem nieuwe manieren van samenwerking te creëren. Er zullen binnen de agentschappen en in de verschillende projectvormen mechanismen en incentives voor samenwerking moeten worden ingebouwd. En dat kan meteen de basis vormen voor een samenwerking tussen het AIO en het vernieuwde FWO. Dit weliswaar zonder het landschap opnieuw ingewikkelder te maken.

4. GOVERNANCE

4.1. AIO

De fuserende agentschappen hebben een verschillende rechtsvorm: het AO is een 'intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid' (IVA), het IWT een 'publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap' (EVA) (derhalve per definitie met rechtspersoonlijkheid). De Vlaamse Regering heeft ervoor geopteerd dat de entiteit die na de fusieoperatie zal overblijven een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid zal zijn.

In zijn advies 199A had de VRWI er nochtans voor gepleit om het nieuwe AIO vorm te geven als een EVA met een eigen Raad van Bestuur, waarbij alle stakeholders betrokken worden. Een EVA met een Raad van Bestuur beschikt immers over grotere autonomie en onafhankelijkheid. Tegelijk is deze Raad van Bestuur aansprakelijk en kan deze dus ter verantwoording geroepen worden. Dergelijke aansprakelijkheid van een Raad van Bestuur heeft verschillende voordelen:

- Aansprakelijkheid gaat samen met good governance: open, transparant en met gebruik van objectieve maatstaven;
- Aansprakelijkheid gaat samen met objectiviteit en transparantie bij het toekennen van steun en financiering.

De Vlaamse Regering tracht de nadelige gevolgen op operationeel vlak van de IVA zonder rechtspersoonlijkheid 'Agentschap Innoveren en Ondernemen' te beperken, door in het voorliggende voorontwerp van decreet een aantal nieuwe bevoegdheden aan het Hermesfonds toe te kennen. Daardoor ontstaat ook de nood aan een meer uitgewerkte bestuurlijke organisatie van het Hermesfonds, waarbij gestreefd wordt naar een voldoende

mate van transparantie en objectiviteit op het vlak van de besluitvorming. Om die reden wordt een beslissingscomité ingericht bij het Hermesfonds.

Met het oog op een optimale werking en dienstverlening aan de bedrijven vanuit het nieuwe agentschap AIO, moet erover gewaakt worden dat ook de interne administratieve procedures zo efficiënt mogelijk worden georganiseerd. De keuze voor een intern verzelfstandigd agentschap met een versterkte rol voor het Hermesfonds dreigt bijkomende complexiteit op te leveren. Zo is bijv. de additionele goedkeuring vereist door de Inspectie van Financiën (IF). De VRWI beveelt daarom aan dit te ondervangen via een raamakkoord tussen AIO en IF en aangepaste delegatiebesluiten.

De VRWI is van mening dat – analoog als voor het vernieuwde FWO – een expliciete rol inzake beleidsvoorbereiding moet worden toegekend aan het AIO.

4.2. Vernieuwde FWO

Het huidige governance-model van het FWO is een stakeholders-model, waarin 11 statutaire bestuurders (waaronder 9 vertegenwoordigers van de universiteiten, als de belangrijkste begunstigen van de FWO-middelen), samen met 9 onafhankelijke bestuurders (waarvan 3 uit het bedrijfsleven en 2 uit het buitenland) zetelen. Dit vraagt aandacht voor het vermijden van een belangenconflict, wat trouwens ook geldt voor het beslissingscomité van het Hermesfonds.

Met het huidige voorstel van decreet komt de Vlaamse Regering tegemoet aan de vraag van de VRWI in zijn advies 199A om, nu de opdracht van het FWO substantieel wordt verruimd, het governance-model van het vernieuwde FWO onder de loep te nemen met aandacht voor transparantie en toegankelijkheid en het betrekken van alle stakeholders.

4.3. Major-minor verhouding in bestuursorganen AIO en vernieuwde FWO

De VRWI stelt vast dat het voorontwerp van decreet tegemoet komt aan de VRWI-aanbeveling om alle stakeholders bij de bestuursorganen van zowel AIO als het vernieuwde FWO te betrekken, zodat de noodzakelijke bruggen tussen kennisinstellingen en bedrijven kunnen worden gevormd.

De Vlaamse Regering heeft dit gerealiseerd via een 'major-minor' vertegenwoordiging van de respectievelijke doelgroepen nl. de kennisinstellingen en bedrijven, ttz. major (12)

bedrijven en minor (6) kennisinstellingen in het beslissingscomité van het Hermesfonds, en het spiegelbeeld hiervan, major (12) kennisinstellingen en minor (6) bedrijven in de Raad van Bestuur van het vernieuwde FWO.

De VRWI kan zich volledig vinden in dit major-minor uitgangspunt, maar heeft drie opmerkingen bij de implementatie.

Ten eerste geeft de VRWI mee dat een bestuursorgaan in omvang niet te groot mag worden en een evenwichtige en werkbare invulling van de leden moet hebben. Het is een bekend fenomeen dat grotere vergaderingen minder doelmatig werken (het zogenaamde freerider-fenomeen).

Ten tweede ziet de VRWI een aantal aandachtspunten in de respectievelijke invulling van de mandaten.

Zo worden in het beslissingscomité van het Hermesfonds de zes mandaten voor de kennisinstellingen ingevuld door de vijf universiteiten en één VLHORA-vertegenwoordiger. De VRWI vindt de vertegenwoordiging van de hogescholen in het comité volkomen terecht vanwege hun belangrijke rol in de innovatieketen. Hogescholen hebben een specifieke plaats in de valorisatie- en innovatieketen waarbij interactie tussen het praktijkgericht onderzoek en de profit en non-profit sector zo breed mogelijk loopt. Gezien de hogescholen reeds via VLHORA zijn vertegenwoordigd, stelt de VRWI verder voor om 'associaties' te vervangen door 'universiteiten'.

Daarentegen is er geen enkele vertegenwoordiger van de SOC's in dit beslissingscomité. Dit is voor de VRWI niet logisch, gezien de SOC's het vehikel bij uitstek zijn voor valorisatie van kennis naar het bedrijfsleven. Een voorstel is om in het beslissingscomité van het Hermesfonds een adequaat aantal vertegenwoordigers van de SOC's op te nemen.

Wat de Raad van Bestuur van het vernieuwde FWO betreft, stelt de VRWI zich wel vragen bij de vertegenwoordiger van VLHORA. Zoals hoger gesteld, betreft de taak van de hogescholen het implementatie onderzoek aan het einde van de innovatieketen, waartoe ook samenwerking met de kmo's behoort. Dit type onderzoek wordt gefinancierd door AIO en niet door het vernieuwde FWO. In tegenstelling tot de vertegenwoordiging van VLHORA in het beslissingscomité van het Hermesfonds, is dit bij de Raad van Bestuur van het vernieuwde FWO niet gerechtvaardigd.

Wat de leden uit het bedrijfsleven betreft, vraagt de VRWI dat zowel in het beslissingscomité van het Hermesfonds als in de Raad van Bestuur van het vernieuwde FWO 'het bedrijfsleven' in ruime zin wordt geïnterpreteerd.

Ten derde moet de major-minor-gedachte volgens de VRWI ook doorgetrokken worden in het voorzitterschap van beide bestuursorganen. Het is evident dat de voorzitters van de bestuursorganen uit de geleding komen waarvoor het agentschap de loketfunctie heeft. Zo zou de voorzitter van het beslissingscomité van het Hermesfonds, die door de Vlaamse Regering wordt aangeduid, uit het bedrijfsleven (categorie 4) moeten komen. Analoog dient de voorzitter van de Raad van Bestuur van het vernieuwde FWO te behoren tot de universiteiten (categorie 1-5). De ondervoorzitter moet dan uit het bedrijfsleven (categorie 9) komen.

4.4. Genderevenwicht in bestuursorganen

Ook wat het respecteren van het genderevenwicht (het MEP-decreet van 13 juli 2007) betreft, stelt de VRWI voor dat dit voor beide bestuursorganen op een analoge manier wordt behandeld en geregeld. In voorliggend voorontwerp van decreet is dit niet het geval. In het beslissingscomité van het Hermesfonds zal de Vlaamse Regering het genderevenwicht respecteren op basis van dubbele voordrachten van alle voordragende instanties, en de rechtstreeks benoemde leden uit het bedrijfsleven. In de Raad van Bestuur van het vernieuwde FWO zijn de voordragende universiteiten zelf verantwoordelijk voor het waarborgen van het genderevenwicht. De Vlaamse Regering is verantwoordelijk voor het genderevenwicht in de door haar benoemde bestuursleden uit het bedrijfsleven.

De VRWI pleit ervoor om het genderevenwicht te waarborgen binnen elke categorie, en in het geval deze steunt op voordrachten, de voordragende instantie hiervoor verantwoordelijk te maken. Voor die categorieën die slechts één bestuurslid omvatten, dient de voordragende instantie wel een dubbele voordracht te doen.

5. DECREET IS HET KADER; DE GEDETAILLEERDE UITWERKING HOORT THUIS IN DE UITVOERINGSBESLUITEN EN -MODALITEITEN

Het decreet gaat - logischerwijs – niet in op de ‘toekomstige’ instrumenten van het AIO. De ‘programma’s’ zijn immers nog voorwerp van een grondige evaluatie. Voor het vernieuwde FWO daarentegen wordt wel in detail op de instrumenten enz. ingegaan.

De VRWI neemt aan dat de regelgever hier o.m. is willen tegemoetkomen aan de bezorgdheden omtrent het behoud van finaliteit van de naar het vernieuwde FWO over te hevelen IWT-instrumenten. De VRWI staat achter de inhoud van deze voorstellen, maar vraagt zich af of dit zo nodig op een dergelijk niveau van detail moet. In een decreet moeten de principes staan, niet de concrete gedetailleerde modaliteiten, tenzij deze waarvoor juridisch een decretale basis is vereist. Voorliggend decreet zou vooral het kader moet schetsen waarbinnen AIO en het vernieuwde FWO zullen/moeten opereren. Bovendien kunnen teveel details in een decreet/regelgeving bij de verdere operationalisering tot problemen leiden (cf. Hercules) en vergen eventuele decreetswijzigingen achteraf veel meer inspanningen.

De meer gedetailleerde uitwerking hoort veeleer in de later aan te passen uitvoeringsbesluiten en -modaliteiten of in samenwerkingsovereenkomsten thuis, maar enkel op voorwaarde dat dit dezelfde waarborgen biedt. Gezien het belang hiervan dringt de Raad er op aan dat ook deze besluiten voor advies aan de VRWI worden voorgelegd.

Verder vraagt de VRWI de Vlaamse Regering ook om voldoende autonomie en vertrouwen te geven aan de vernieuwde Raad van Bestuur van het vernieuwde FWO om binnen de opdrachten en krijtlijnen van de samenwerkingsovereenkomst die tussen het vernieuwde FWO en de Vlaamse Regering zal worden afgesloten de precieze modaliteiten van de verschillende instrumenten/programma’s vast te leggen. In dezelfde geest moet het ook volstaan dat de Raad van Bestuur van het vernieuwde FWO de statuten meedeelt aan de Vlaamse Regering.

6. OVERDRACHT VAN MIDDELEN: BEHOUD VAN FINALITEIT

Een blik op de begroting 2015 leert dat de IWT-middelen ongeveer 300 miljoen euro bedragen. Over de verdeling van de huidige IWT-middelen over de nieuwe kanalen wordt niets gezegd. Afgaand op de IWT-programma’s die aan het FWO worden overgedragen (het programma Strategisch Basisonderzoek of SBO, de doctoraatsbeurzen strategisch basisonderzoek en het programma Toegepast Biomedisch Onderzoek), kunnen we ervan uitgaan dat er bijna 90 miljoen euro verhuist naar het FWO. De middelen van Hercules,

zo'n 25 miljoen euro, worden eveneens overgedragen aan het FWO. De rest van de IWT-middelen gaat naar het AIO, waarvan het overgrote deel naar het Hermesfonds.

6.1. Vernieuwd FWO

In zijn eerder advies 199A benadrukte de VRWI het belang om bij de integratie in het FWO de eigenheid van de verschillende pijlers te bewaren en in een eigen financiering te blijven voorzien voor de verschillende opdrachten: infrastructuur, fundamenteel onderzoek, strategisch basisonderzoek en klinisch-wetenschappelijk onderzoek. De ene pijler mag niet worden uitgehold ten voordele van de andere.

De VRWI staat dan ook volledig achter het feit dat dit nu verzekerd wordt via vier vastleggingsmachtigingen. Hiermee wordt er over gewaakt dat er geen transfer mogelijk is tussen de programma's. Positief is ook dat het decreet mogelijk maakt dat het bedrag dat niet is aangewend tijdens een bepaald begrotingsjaar, wordt overgedragen naar het volgende jaar met behoud van bestemming.

6.2. AIO

Een analoge opmerking geldt uiteraard voor de middelen voor onderzoek en ontwikkeling (O&O) die vanuit het IWT aan het AIO worden overgedragen, meent de VRWI.

De 'IWT-programma's' zijn weliswaar nog voorwerp van een grondige evaluatie, maar de VRWI beveelt in elk geval aan dat de middelen die nu voor O&O bestemd zijn, gevrijwaard blijven binnen AIO.

Momenteel kunnen SOC's en lichte structuren zoals SIM, ... SBO als financieringsvorm hanteren naast de reguliere SBO-oproep. De VRWI vraagt dat die financieringsvorm ook in de toekomst mogelijk blijft voor de huidige en toekomstige structuren naar het model van de SOC's, lichte structuren,... zonder dat dit ten koste gaat van de budgetten van de bestaande reguliere kanalen binnen AIO.

7. OVERDRACHT VAN INSTRUMENTEN: BEHOUD EIGENHEID

Ten slotte lijkt het de VRWI niet verstandig om goed werkende kanalen, die goed bekend zijn bij de actoren, volledig om te bouwen. Zoals de VRWI het eerder in zijn advies 199A stelde, is - en blijft het - belangrijk dat de eigenheid van goed-werkende instrumenten en programma's behouden blijft, gezien deze instrumenten en programma's een specifieke doelgroep en finaliteit hebben.

Dit is wellicht ook de reden dat de essentiële kenmerken van de betreffende steunkanalen, met name de belangrijkste beoordelingscriteria en ook de minimale procedurele vereisten voor de steuntoekenning (vooral dan voor het strategisch basisonderzoek) expliciet in voorliggend voorontwerp van decreet worden opgenomen.

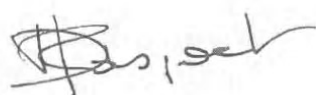
Na de fusie zal het vernieuwde FWO twee soorten beurzen beheren, met duidelijk verschillende finaliteit (ongebonden versus toepassingsgericht). Deze eigenheid mag niet verloren gaan.

In Art. 17 van het voorontwerp van decreet dat art. 18 van het W&I-decreet wijzigt, is in §5, tweede lid, sprake van twee beoordelingsdimensies. Beide beoordelingsdimensies, nl. wetenschappelijke kwaliteit en utiliteitsperspectieven zijn inderdaad relevant in zowel SBO-projecten als voor de doctoraatsbeurzen strategisch basisonderzoek. De VRWI wijst erop dat de utiliteitsperspectieven van SBO-projecten verschillen van die van de doctoraatsbeurzen strategisch basisonderzoek omdat de doelstellingen van beide instrumenten niet gelijklopen. De beoordeling van de doctoraatsbeurzen strategisch basisonderzoek steunt immers op drie criteria: (1) kwaliteit project, (2) economische finaliteit en (3) kwaliteit kandidaat, waarbij dit laatste criterium prevaleert. De VRWI vraagt daarom beide programma's, SBO-projecten en doctoraatsbeurzen strategisch basisonderzoek, niet in één zelfde paragraaf te behandelen en de criteria correct te omschrijven.

Art. 16, dat art. 17 van het W&I decreet wijzigt, voorziet in het eerste lid dat instellingen voor post initieel onderwijs (Instituut voor Tropische Geneeskunde, Vlerick Business School en Antwerp Management School) voortaan autonoom als hoofdpromotor voor een project kunnen optreden. De VRWI steunt het feit dat ook deze instellingen de lead van een project moeten kunnen nemen. De Raad vraagt hierbij wel de voorwaarde in te bouwen dat ingeval een onderzoeksproject gekoppeld wordt aan het behalen van een doctoraat, er meteen van bij de aanvang een universitaire promotor (ZAP) moet zijn.

8. CONTINUÏTEIT

Voorliggend decreet treedt in werking op 1 januari 2016. Vanaf dan wordt het IWT in de besluiten die opgesomd zijn in artikel 33 vervangen door ofwel het AIO ofwel het vernieuwde FWO. Dit heeft tot gevolg dat vanaf dan sommige onderzoeksteun onmogelijk wordt. De VRWI vraagt de Vlaamse Regering te verzekeren dat de continuïteit in de onderzoeksteun wordt gewaarborgd.

Danielle Raspoet
Algemeen Secretaris

Dirk Boogmans
Voorzitter

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Advies

Herstructurering van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie

Brussel, 15 juni 2015

SERV_20150615_herstructurering_beleidsdomein_EWI_ADV

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Wetstraat 34-36, 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11 • info@serv.be • www.serv.be

Adviesvraag: Adviesvraag over het voorontwerp van decreet houdende diverse maatregelen inzake de herstructurering van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie.

Adviesvrager: Philippe Muyters - Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport

Ontvangst adviesvraag: 11 mei 2015

Adviestermijn: 30 dagen

Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 20 (SAR-functie)

Goedkeuring raad: 15 juni 2015

De heer Philippe MUYTERS
Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport
Martelaarsplein 7
1000 BRUSSEL

contactpersoon
Tim Buyse
tbuyse@serv.be

ons kenmerk
SERV_BR_20150615_herstructurering_EWI_tbit

Brussel
15 juni 2015

Advies over de herstructurering van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie

Mijnheer de minister

U vroeg de SERV op 11 mei 2015 om advies over het voorontwerp van decreet houdende diverse maatregelen inzake de herstructurering van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie.

De SERV heeft reeds eerder aangegeven dat hij ten gronde positief staat tegenover het voornemen om het economisch overheidslandschap en de daaraan verbonden dienstverlening te vereenvoudigen en te herstructureren.

In voorliggend advies formuleert de SERV in eerste instantie een aantal specifieke bemerkingen op het voorontwerp van decreet, de visienota en het verdere organisatorische integratietraject. Daarnaast concretiseert dit advies de zienswijze van de sociale partners over de methodiek en inhoudelijke aanpak om tot een geïntegreerd steunkader te komen.

Het advies moet begrepen worden als een uitgestoken hand van de partners om in overleg met de Vlaamse regering tot een gestroomlijnd en efficiënt inzetbaar steuninstrumentarium te komen. De SERV vraagt dan ook om in elk van de verdere fasen van het integratieproces geïnformeerd te worden in VESOC en om over het uiteindelijke resultaat te kunnen adviseren. De SERV neemt zich tot slot voor om in eigen schoot overleg te voeren over mogelijke concrete pistes tot afstemming tussen de diverse economische instrumenten.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Caroline Copers
voorzitter

Krachtlijnen

De SERV staat ten gronde positief tegenover het voornemen van de Vlaamse regering om het economisch overheidslandschap en de daaraan verbonden dienstverlening te vereenvoudigen en te herstructureren, waarbij beginselen als **klantgerichtheid, efficiëntie, transparantie en homogene taakafbakening** voorop staan.

Het voorontwerp van decreet inzake de herstructurering van het beleidsdomein EWI is een eerste belangrijke strategische stap in de organisatorische fase van het integratieproces, maar is geen eindpunt. In dit advies gaat de SERV achtereenvolgens in op (i) de organisatorische integratie van de agentschappen, (ii) het voorontwerp van decreet en de bijgevoegde visienota, (iii) de inhoudelijke fase van het integratieproces en (iv) de geplande optimalisatie- en evaluatieoefening van het steuninstrumentarium.

Ook voor de SERV is dit advies evenwel geen eindpunt. De sociale partners nemen zich, zoals reeds eerder aangekondigd, voor om in eigen schoot overleg te voeren over mogelijke concrete pistes tot afstemming tussen de diverse economische instrumenten en de optimalisatie van het economisch en innovatief steunkader.

De verdere organisatorische integratie van de agentschappen

In voorliggend advies formuleert de SERV in eerste instantie een aantal randvoorwaarden die een verdere organisatorische integratie van de agentschappen moeten faciliteren.

Zo is het voor de SERV van belang dat er voldoende aandacht gegeven wordt aan de **rechtszekerheid** in hoofde van de ontvangers van de verscheidene subsidiemaatregelen, en dit vooral gedurende het integratieproces van de agentschappen. Het geldt echter evenzeer op het moment dat de evaluatie van individuele instrumenten aanleiding zou geven tot eventuele modaliteitswijzigingen of uitdoofscenarios van bepaalde steunmaatregelen. Rechtszekerheid impliceert bovendien ook een gezonde balans tussen continuïteit in de regelgeving en verdere stroomlijning.

Een tweede randvoorwaarde betreft een focus op **digitalisering en administratieve vereenvoudiging**, met als doel het verlagen van de administratieve lasten voor ondernemingen en het verlenen van een grotere naambekendheid aan de instellingen en steuninstrumenten van de Vlaamse overheid.

Gerelateerd staat de SERV ook positief tegenover het initiatief om een staatssteundatabank uit te bouwen, en dit volgens de richtlijnen uit de nieuwe Europese kaderregeling⁶. Hij pleit hierbij evenwel voor een perimeter die ruimer gaat dan subsidies, maar eveneens overheidsparticipaties omvat. De SERV is vragende partij voor een grote transparantie van dergelijke databank, niet alleen voor de overheid, de onderzoeksinstellingen en de bedrijven maar ook voor het grote publiek. Anderzijds moet ook het evenwicht tussen transparantie en vertrouwelijkheid van bedrijfsgegevens bewaard blijven.

Ten derde benadrukt de SERV het belang van een eengemaakt klantenmanagement dat moet zorgen voor een **gestroomlijnde financiële en administratieve benadering van de klant** waarbij ook het *only once*-principe verder in de praktijk moet worden uitgerold en toegepast.

Tot slot is ook een duidelijke en heldere communicatie van belang gedurende het verdere (organisatorische én inhoudelijke) integratieproces.

Concrete bemerkingen op het voorontwerp van decreet en de visienota

Wat de organisatie van het Agentschap Innoveren en Ondernemen (AIO) betreft, is het volgens de SERV aangewezen om de missie, opdrachten en doelstellingen van het nieuwe agentschap decretaal te bepalen om zo duidelijk te maken waarin het AIO zich onderscheidt van andere agentschappen en entiteiten van het beleidsdomein EWI.

De SERV apprecieert dat in het op te richten beslissingscomité van het Hermesfonds een **rechtstreekse betrokkenheid van de sociale partners** wordt voorzien, wat ongetwijfeld een meerwaarde zal hebben voor de werking ervan. In het verlengde hiervan dringt de SERV als SAR voor het beleidsveld economie eveneens aan op een verdere structurele betrokkenheid van de sociale partners in de verdere uitrol van de herstructureringsoperaties.

De SERV ondersteunt de in de visienota vooropgestelde afstemming tussen de activiteiten van het AIO en de activiteiten en diensten van FIT en PMV. De SERV stelt voor dat het AIO een coördinerende rol zal opnemen en als front-office zal instaan voor de doorverwijzing van de ondernemingen naar het economisch instrumentarium.

Het is voor de SERV cruciaal dat de nieuwe agentschappen geenszins als polaire instellingen worden opgevat maar dat maximale afstemming wordt nagestreefd. De SERV meent dat de vertegenwoordiging van het bedrijfsleven binnen zowel het beslissingscomité van het Hermesfonds als binnen de Raad van Bestuur van het vernieuwde FWO, de **formele samenwerking tussen beide instellingen** ten goede kan komen en op termijn kan leiden tot een meer open en informele samenwerking tussen de verschillende actoren.

Specifiek wat betreft het SBO-kanaal wenst de SERV te benadrukken dat de SBO-expertise die vandaag bij het IWT aanwezig is, ook in de toekomst optimaal moet worden benut binnen het FWO, via bijvoorbeeld een samenwerkingsprotocol/deal om **structurele afstemming tussen beide instellingen** te realiseren. Over het industrieel-gedreven SBO (iSBO) dat zal voorzien worden binnen het AIO vraagt de SERV dat agenda- en themasetting gebeurt door het bedrijfsleven zelf en dat snel **duidelijkheid wordt verschaft over de specifieke modaliteiten van dit (nieuwe) steunkanaal** (budgetten, organisatie, afstemming met SBO).

De visienota als bijlage bij het voorontwerp van decreet wijst tot slot op het voornemen van een **verlenging van het steunbaar innovatietraject**. De SERV onderschrijft deze ambitie, en hoopt dat deze verlenging ook budgettair op de nodige ondersteuning kan rekenen. Daarnaast wenst de SERV ook de nood aan een **verbreding van het steuntraject** te herhalen. Dergelijke verbreding beoogt een ondersteuning in de breedte van niet-technologische innovaties (bv. arbeids-organisatorische innovatie, procesinnovatie, HRM,...), sectoren (bv. diensten, non-profit en creatieve sectoren) alsook van niet-kennisintensieve ondernemingen (innovatievolgers).

De inhoudelijke integratie en de optimalisatie van het steuninstrumentarium

De visienota licht een tipje van de sluier betreffende de finaliteit van de inhoudelijke integratie van de agentschappen en het streefdoel van een geoptimaliseerd steuninstrumentarium. De SERV vraagt om snel **duidelijkheid te scheppen over de aanpak en methode** van evaluatie en afstemming van het economisch en innovatief steuninstrumentarium.

De sociale partners wensen ook op hoofdlijnen een aanzet te doen met het aanreiken van een aantal aandachtspunten en richtsnoeren als basis voor de geplande optimalisatie-oefening en operationele evaluatie van het steuninstrumentarium. Doel hierbij is om tot meer coherentie, complementariteit en stroomlijning te komen in het economisch en innovatie-instrumentarium. Deze aanzet situeert zich zowel op macro-niveau als op micro-niveau.

Het macro-niveau

Op het macro-niveau moet volgens de SERV gezocht worden naar concrete afstemmingsoperaties tussen de verschillende maatregelen, met als doel te komen tot een optimale afdekking van de beleidsdoelstellingen van de Vlaamse Regering, het wegwerken van overlap en benutten van synergiën. Elk overheidsbeleid is in principe gericht op het stimuleren van groei en tewerkstelling. Het steuninstrumentarium draagt hier eveneens toe bij.

Een optimale afdekking van de beleidsdoelstellingen

Op het niveau van het algehele instrumentarium komt een optimalisatie-oefening erop neer dat de verschillende **instrumenten worden afgetoetst aan de beleidsintenties van de Vlaamse regering**. De toetsing op dit globale macro-niveau laat toe na te gaan of de ambities van de Vlaamse regering afdoende worden afgedekt door het bestaande instrumentarium, of er voor een bepaalde thematiek niet te veel instrumenten en/of middelen ingezet worden, of de relevante doelgroepen binnen de respectieve beleidsambities voldoende aan bod komen.

Om één en ander in kaart te brengen hanteert de SERV een matrix waarin de beleidsintenties, de doelgroepen, de steuninstrumenten, het agentschap als beheerder en de aard van de steunmaatregel worden weergegeven (zie bijlage). Via een dergelijk referentiekader kan de coherentie en de complementariteit van het steuninstrumentarium gespiegeld worden. Algemeen is in deze nood aan concrete afstemming van het AIO-instrumentarium en maatregelen binnen welbepaalde **prioriteitsassen en strategische doelstellingen**.

Het wegwerken van overlap en het benutten van synergiën

Naast afstemming van het steuninstrumentarium op de beleidsdoelstellingen moet op het macro-niveau ook gestreefd worden naar het wegwerpen van overlap en optimaal benutten van synergiën.

Het Vlaams economisch en innovatief instrumentarium omvat namelijk een **uitgebreid arsenaal aan maatregelen**. De SERV stelde reeds in het verleden een duidelijke nood aan stroomlijning vast van de steunmaatregelen van het Agentschap Ondernemen. De veelheid aan initiatieven (vooral in het kader van (in)directe steun aan bedrijven) zorgt volgens de SERV voor overlap, versnippering en inefficiënt gebruik van middelen. Een mogelijke stroomlijning mag evenwel geen aanleiding geven tot het ongemotiveerd of onbezonnen afbouwen van kleinere initiatieven, projecten of maatregelen (met beperkte doelgroep of budgettaire middelen). Dergelijke initiatieven kunnen namelijk ook hun nut hebben wanneer zij een oplossing bieden voor concrete economische en/of maatschappelijke problemen.

Overlap kan bovendien zorgen voor potentiële (ongewenste) dubbele subsidiëring alsook voor onduidelijkheid bij potentiële klanten, wat te allen tijde vermeden moet worden. Instrumenten en/of initiatieven met gelijkaardige doelstellingen kunnen elkaar tot op zekere hoogte 'beconcurreren'. Dit zorgt voor verwarring bij gebruikers die "soms door het bos de bomen niet meer zien", zodat de gebruiker niet meer weet tot welke instrumenten hij zich best concreet richt.

De SERV vraagt daarnaast dat elke steunmaatregel duidelijk aangeeft in welke mate, en voor welke precieze doeleinden subsidie-aanvragers een beroep kunnen doen op eventuele aanvullende financieringsstromen of subsidiëring. Dit kan gerealiseerd worden via het **koppelen of op elkaar afstemmen** van verscheidene instrumenten of via bijvoorbeeld het samen aanbieden van steunmaatregelen. Dergelijke koppeling moet daarnaast toelaten dat eventuele **synergiën** optimaal worden benut. In elk geval moeten waar mogelijk synergiën gezocht worden op vlak van communicatie, operationele processen en informatie-uitwisseling tussen

organisaties. Tot slot kunnen potentiële indieners/gebruikers heel wat winst/voordeel halen uit het harmoniseren van de procedures, criteria, voorwaarden, aanvraagdOCUMENTEN e.d. van de verschillende weerhouden instrumenten. Dit zal de toegankelijkheid, transparantie en het gebruiksgemak ongetwijfeld verhogen.

Het micro-niveau

Op een tweede niveau kunnen **de maatregelen an sich** op hoofdlijnen (finaliteit, criteria, hoogte van de steun, doelgroep, procedures) onderzocht worden. Dergelijke analyse op micro-niveau kan verdere inzichten opleveren om te komen tot meer stroomlijning, transparantie, eenvoudigere procedures,... Bijvoorbeeld kan duidelijk worden of bepaalde steunmaatregelen daadwerkelijk in elkaars vijver vissen (gelijkaardige finaliteit, gelijkaardige doelgroep), of er nog marges zijn om de geldende Europese steunbedragen en –percentages op te vullen, of het volledige steuntraject wordt bestreken, of bepaalde fasen in de steuncyclus te sterk of te zwak worden ondersteund, of vereenvoudiging van procedures niet mogelijk is...

De richtsnoeren die de SERV wenst aan te reiken voor de evaluatie van het steuninstrumentarium, betreffen:

- de creatie van meerwaarde en additionaliteit;
- het beperken van negatieve externe effecten en financiële kosten;
- coherente en uniforme definities, selectie- en beoordelingscriteria;
- transparantie en eenvoud;
- het stimuleren van samenwerking;
- ondersteuning van het volledige steuntraject binnen de Europese reglementaire mogelijkheden, met bijzondere aandacht voor valorisatie;
- een beleidsvisie op evaluatie en dataverzameling.

De SERV neemt zich tot slot voor om in eigen schoot overleg te voeren over mogelijke concrete pistes tot afstemming tussen de diverse economische instrumenten.

Advies

1 Situering

De SERV vraagt sinds 2009 om een evaluatie van het economisch instrumentarium met het oog op een gestroomlijnde afstemming op strategische beleidsvisies. Het regeerakkoord en de beleidsnota kondigden in dat opzicht een belangrijk initiatief aan, nl. de fusie van de agentschappen AO en IWT tot het nieuwe AIO met een geïntegreerd steunkader. De conceptnota 'transitie naar het AIO en het vernieuwde FWO' gaf reeds eerste indicaties over de fusieoperatie en de draagwijdte van het geïntegreerd steunkader.

Vorig jaar analyseerde de SERV in twee informatierapporten de Vlaamse middelen voor economisch beleid, en dit zowel binnen als buiten de begroting.¹ Op 24 november 2014 formuleerde de SERV een advies over de beleidsnota 'Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie'.² In dit advies ging de SERV dieper in op de integratie van beide agentschappen. De SERV sprak zich enerzijds uit over de beleidsintentie zelf en anderzijds over het governance-model van het nieuwe Agentschap Innoveren en Ondernemen. Daarnaast formuleerde de SERV op 21 januari 2015 een advies omtrent de conceptnota "Transitie AO en IWT en FWO naar het Agentschap voor Innovatie en Ondernemen (AIO) en het FWO+".³

Het voorliggend voorontwerp van decreet inzake de herstructurering van het beleidsdomein EWI regelt het strategische integratieproces van de betreffende agentschappen. In voorliggend advies zal de SERV in eerste instantie dan ook zijn concrete bemerkingen en aandachtspunten op het dit voorontwerp van decreet (paragraaf 2) en de bijgevoegde visienota (paragraaf 3) kenbaar maken.

In zijn Werkprogramma 2015⁴ heeft de SERV bovendien aangekondigd proactief te willen werken rond het beleidsinitiatief van een geïntegreerd steunkader. De SERV grijpt voorliggende adviesvraag dan ook aan om de zienswijze van de sociale partners weer te geven over de verdere methodiek en de inhoudelijke aanpak om tot een geïntegreerd en geoptimaliseerd steunkader te komen. Paragraaf 4 van dit advies formuleert daarom enkele aandachtspunten bij het verdere inhoudelijke integratietraject van de agentschappen, terwijl paragraaf 5 een aantal specifieke richtsnoeren aanreikt voor de aangekondigde evaluatie van het steuninstrumentarium.

Dit advies moet begrepen worden als een uitgestoken hand van de partners om in overleg met de Vlaamse Regering tot een gestroomlijnd en efficiënt inzetbaar economisch en innovatief steuninstrumentarium te komen. De SERV vraagt dan ook om in elk van de belangrijke fasen van het integratieproces geïnformeerd te worden in VESOC en om over het uiteindelijke resultaat te kunnen adviseren.

¹ Rapport 'Middelen van het Economisch instrumentarium binnen begroting', SERV, 24 september 2014, <http://www.serv.be/node/9424>
Rapport 'Middelen van het Economisch instrumentarium buiten begroting', SERV, 24 november 2014, <http://www.serv.be/node/9503>

² <http://www.serv.be/node/9522>

³ <http://www.serv.be/node/9576>

⁴ <http://www.serv.be/serv/publicatie/werkprogramma-serv-2015>

2 Voorontwerp van decreet inzake de herstructurering van het beleidsdomein EWI

2.1 Algemeen

De SERV staat ten gronde positief tegenover het voornemen van de Vlaamse regering om het economisch overheidslandschap en de daaraan verbonden dienstverlening te vereenvoudigen en herstructureren, in casu door de uitbouw van een digitaal loket en de integratie van enerzijds het Agentschap Ondernemen en de bedrijfsgerichte diensten van het IWT en anderzijds van de meer op lange termijn gerichte IWT-programma's (meer academisch gerichte instrumenten) en de Herculeswerking in het FWO. De SERV onderschrijft de onderliggende beginselen bij de voorgenomen herstructurering: **klantgerichtheid, efficiëntie, transparantie en homogene taakafbakeningen**. Belangrijk is ook dat de nieuwe agentschappen geenszins als polaire instellingen dienen opgevat. Integendeel, maximale afstemming dient te worden nagestreefd.

De fusies vergen in eerste instantie een efficiënt transitie management op basis van een strategische visie met stappen-begeleidingsplan. De SERV heeft er reeds eerder voor gepleit dat eerst uitvoering wordt gegeven aan het strategisch integratieproces alvorens operationele maatregelen zoals de evaluatie van het steuninstrumentarium of beginselen als bijvoorbeeld klantvriendelijkheid worden geïmplementeerd. Voorliggend voorontwerp van decreet is een eerste belangrijke stap binnen het voornoemde strategische integratieproces.

In paragraaf 2.2 formuleert de SERV in eerste instantie een aantal principes die gehanteerd moeten worden bij de verdere organisatorische integratie van de agentschappen. In paragraaf 2.3 volgen een aantal concrete aandachtspunten bij het ter advies voorgelegde voorontwerp van decreet.

2.2 De organisatorische integratie van agentschappen

Enkele principes moeten volgens de SERV gewaarborgd worden tijdens het verdere traject dat moet leiden tot een organisatorische integratie van de agentschappen van het beleidsdomein EWI. Het vormen **primordiale randvoorwaarden** om de efficiënte integratie van het steunkader te valoriseren.

Zorgen voor continuïteit en rechtszekerheid tijdens de overgangsfase

Het is belangrijk dat er voldoende aandacht gegeven wordt aan de **rechtszekerheid** in hoofde van de ontvangers van de verscheidene subsidiemaatregelen. De concrete criteria die gehanteerd worden voor de toekenning, terugvordering en verantwoording moeten bijvoorbeeld voldoende duidelijk zijn voor alle partijen op het moment dat wordt nagedacht over het indienen van een subsidieaanvraag (cfr. infra).

Bovenstaande geldt duidelijk **gedurende het integratieproces** van de agentschappen, wanneer de continuïteit van de instrumenten gewaarborgd moet worden zodat de rechtszekerheid van de subsidieontvanger verzekerd blijft. Het geldt echter evenzeer op het moment dat de evaluatie van individuele instrumenten aanleiding zou geven tot eventuele modaliteitswijzigingen of uitvoerscenarios van bepaalde steunmaatregelen. De OESO gaf reeds enkele jaren geleden aan dat enkel een pragmatische aanpak in de hervorming van (in casu

ecologische) subsidies een kans op slagen heeft. Een pragmatische hervorming is gradueel en niet abrupt en voorziet in (tijdelijke) compensaties voor potentiële verliezers (OECD, 2005)⁵.

Om te vermijden dat het integratieproces aanleiding kan geven tot rechtsonzekerheid, moet de subsidiërende instantie hierover **duidelijk communiceren** met de subsidieontvangers en expliciet aangeven in welke mate de integratie een wijziging inhoudt voor de subsidieontvanger, actueel of in de toekomst. Elke hervorming moet ook op voorhand gecommuniceerd, en gradueel worden doorgevoerd om geen schokeffect teweeg te brengen. Naast een tijdige communicatie over (het tijdstip van) eventuele modaliteitswijzigingen kan het ook opportuun zijn overgangperiodes te voorzien. Een heldere en transparante communicatie over de voorgenomen fusieoperaties versterkt bovendien het draagvlak bij alle betrokken stakeholders. We merken op dat de keuzes van de Vlaamse Regering in het verleden soms niet voldeden aan deze aanbeveling. Een concreet voorbeeld is de plotse aanpassing van het steunpercentage ecologiesteun in 2014.

Rechtszekerheid impliceert daarnaast ook een **gezonde balans tussen continuïteit in de regelgeving en verdere stroomlijning**. Regulering die jaar op jaar verandert kan een bron van verwarring zijn en hoge aanvraagkosten veroorzaken. Gebruikers van het economisch en innovatief steuninstrumentarium hechten aan de continuïteit van het instrumentarium. Uiteraard moet men enige flexibiliteit hebben om te kunnen inspelen op gewijzigde omstandigheden, maar flexibiliteit mag er niet toe leiden dat het voor ondernemingen nog moeilijker wordt hun slaagkansen en de daaraan gekoppelde steun in te schatten. Veelvuldige aanpassingen leiden tot meer rechtsonzekerheid in hoofde van de ondernemingen. In die zin kan bijvoorbeeld ook een online steunsimulatie-instrument een oplossing bieden: de onderneming weet hij al dan niet in aanmerking kan komen voor steun en kan berekenen hoeveel steun hij idealiter kan ontvangen.

Digitalisering en administratieve vereenvoudiging

In het kader van de administratieve vereenvoudiging uit de SERV zijn steun voor de intentie om het **digitale front-office** (VlaanderenOnderneemt.be) verder uit te bouwen met het oog op enerzijds het verlagen van de administratieve lasten voor ondernemingen en anderzijds het verlenen van een grotere naambekendheid aan de instellingen en steuninstrumenten van de Vlaamse overheid. De SERV stelt namelijk vast dat vandaag ondernemingen vaak via verschillende onsamenvangende kanalen (vaak verschillende) informatie krijgen omtrent subsidiemogelijkheden en steunmaatregelen (Vlaamse infolijn, de subsidiedatabank van het Agentschap Ondernemen, websites AO, IWT, PMV en FIT, VlaanderenOnderneemt.be...). In elk geval is het positief dat het AIO eveneens als front office zal optreden voor de FIT- en PMV-instrumenten. Tot slot maakt dit digitale front-office idealiter ook een link met het federale, lokale en Europese niveau.

De SERV staat bovendien positief tegenover het initiatief om een staatssteundatabank uit te bouwen, en dit in navolging van de nieuwe Europese Kaderregeling.⁶ Hij pleit hierbij evenwel

⁵ OECD (2005), *Environmentally Harmful subsidies: Challenges for Reform*, Parijs.

⁶ Zo stelt de Europese kaderregeling betreffende staatssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie. (2014/C 198/01) dat "vanaf 1 juli 2016, en afgezien van individuele steunverleningen van minder dan 500 000 EUR, lidstaten op een uitgebreide staatssteunwebsite, op nationaal of regionaal niveau, ten minste de volgende informatie over aangemelde staatssteunmaatregelen moeten bekendmaken: de volledige tekst van de steunregeling en de uitvoeringsbepalingen daarvan of de rechtsgrondslag voor individuele steun, of een link daarnaar; de identiteit van de steunverlenende autoriteit; de identiteit van de individuele begunstigden; de vorm en het bedrag van de aan iedere begunstigde toegekende steun; de datum waarop de steun is toegekend; het soort begunstigde (kmo of grote

voor een perimeter die ruimer gaat dan subsidies, maar eveneens overheidsparticipaties omvat. De SERV is vragende partij voor een grote transparantie van dergelijke databank, niet alleen voor de overheid, de onderzoeksinstituten en de bedrijven maar ook voor het grote publiek. Anderzijds moet ook het evenwicht tussen transparantie en vertrouwelijkheid van bedrijfsgegevens bewaard blijven.

■ **Klantenmanagement en integratie van ICT-systemen**

De conceptnota maakte reeds melding van een “eengemaakt klantenmanagement” waarbij de uitwisseling van kennis over de bedrijven en de uitdagingen waarmee ze in elk van hun levensfasen geconfronteerd worden, het gebruik van de instrumenten over de hele breedte zal ondersteunen. De SERV benadrukt dat het klantenmanagement moet zorgen voor een **gestroomlijnde financiële en administratieve benadering van de klant** waarbij maximaal voordeel gehaald kan worden uit een uniek digitaal loket. De SERV hoopt dat in deze context ook het *only once*-principe verder in de praktijk kan worden uitgerold en toegepast.

■ **Een duidelijk communicatiebeleid.**

De Vlaamse regering moet in het verdere proces een heldere en transparante communicatie blijven voeren over de voorgenomen fusieoperaties, ook en vooral naar de huidige gebruikers. Dit versterkt het draagvlak bij alle betrokken stakeholders, onder meer bij de werknemers- en werkgeversorganisaties en de bedrijven-klanten van het huidige AO en IWT en van het toekomstige AIO.

2.3 Concrete bemerkingen op het voorontwerp van decreet

2.3.1 Het agentschap Innoveren en Ondernemen

■ **Organisatie AIO**

Het voorontwerp van decreet geeft het AIO vorm als een IVA zonder rechtspersoonlijkheid. Aangezien het nieuwe AIO geen rechtspersoonlijkheid heeft, wordt voorzien om de bestaande werking en vermogensbestanddelen van het Hermesfonds, dat wel rechtspersoonlijkheid heeft, af te stemmen op de nieuwe werking van het AIO. Het voorontwerp van decreet voorziet daarom ook in de oprichting van een beslissingscomité bestaande uit achttien stemgerechtigde leden, natuurlijke personen, waaronder een voorzitter. Ook de samenstelling wordt vastgelegd: vijf leden voorgedragen door de vijf associaties, één lid voorgedragen door de Vlaamse Hogescholenraad, acht leden die vertrouwd zijn met het economisch en innovatiebeleid, en vier leden voorgesteld door de organisaties vertegenwoordigd in de SERV. Het beslissingscomité zal, aldus het voorontwerp van decreet, bevoegd zijn beslissingen te nemen over de toekenning van steun, en dit ongeacht de grootteorde van de toe te kennen steun.

- Gelet op het strategisch belang van de integratieoefening is het volgens de SERV aangewezen om de missie, opdrachten en doelstellingen van het nieuwe AIO decretaal te bepalen. Een decretale omschrijving maakt duidelijk waarin het AIO zich onderscheidt

onderneming); de regio waarin de begunstigde is gevestigd (op NUTS 2-niveau), en de voornaamste economische sector waarin de begunstigde onderneming actief is (op NACE-groepsniveau). Die informatie moet worden bekendgemaakt binnen zes maanden vanaf het besluit tot toekenning van de steun of, in het geval van fiscale maatregelen, binnen één jaar vanaf de datum van de belastingaangifte, en moet worden bijgehouden voor ten minste tien jaar en moet zonder beperkingen beschikbaar zijn voor het brede publiek”.

van andere agentschappen van het beleidsdomein EWI en reikt tegelijkertijd de contouren aan waarin afstemming tussen de agentschappen kan nagestreefd worden.

- De SERV heeft reeds meerdere malen geargumenteed dat de integratie-oefening tot het nieuwe AIO best vorm wordt gegeven door een **EVA met een raad van bestuur** waarmee de Vlaamse regering een beheersovereenkomst afsluit.⁷ De SERV betreurt dan ook de beslissing om het AIO als IVA zonder rechtspersoonlijkheid op te richten. De Vlaamse Regering lijkt hier te opteren voor een second-best oplossing.
- Daarentegen apprecieert de SERV dat in het op te richten beslissingscomité van het Hermesfonds een rechtstreekse betrokkenheid van de sociale partners wordt voorzien. Dergelijke **vertegenwoordiging van de sociale partners** in een beslissingsorgaan van het Hermesfonds zal ongetwijfeld een meerwaarde hebben voor de werking ervan. In het verlengde hiervan dringt de SERV als SAR voor het beleidsveld economie eveneens aan op een verdere structurele betrokkenheid van de sociale partners in de verdere uitrol van de herstructureringsoperaties. Wat concreet de 8 voorziene leden uit het bedrijfsleven in het beslissingscomité betreft, wenst de SERV dat de term “bedrijfsleven” voldoende ruim wordt geïnterpreteerd en aldus ook de social profit omvat.
- Het spreekt voor zich dat, zoals aangegeven in art. 10 §10 van het voorontwerp van decreet, de deontologische code waaraan de leden van het beslissingscomité zich moeten houden, een belangrijk aandachtspunt is dat verder zal moeten uitgewerkt worden in het huishoudelijk reglement van het beslissingscomité.
- De SERV vraagt een verdere **concretisering van de bevoegdheden** van het beslissingscomité bij het Hermesfonds. De vraag stelt zich onder meer of het beslissingscomité louter bevoegd zal zijn voor de steuntoekenning aan (individuele) bedrijven, dan wel of het zich ook over andere initiatieven van het Agentschap Innoveren en Ondernemen (waaronder het clusterbeleid) kan buigen, evenals over de organisatorische en beleidsaspecten van het agentschap. Indien het antwoord op het laatste vraagonderdeel positief is, dient zich een andere nauw aansluitende vraag aan, nl. de relatie tussen het AIO, het beslissingscomité van het Hermesfonds, het raadgevend comité van het AIO als IVA, de nog op te richten VARIO en de SERV zelf. De SERV dringt aan op een duidelijke visiebepaling van de Vlaamse regering ten aanzien van elk van deze actoren in het beleidsdomein EWI.
- De SERV pleit ervoor dat in het decreet wordt opgenomen dat – in parallel met de Raad van Bestuur van het FWO+ – het AIO, inzonderheid het Beslissingscomité van het hermesfonds, expliciet als opdracht meekrijgt om bij te dragen tot de voorbereiding van het wetenschaps- en innovatiebeleid van de Vlaamse Regering. Art. 16 §3 van het voorontwerp van decreet, zou als volgt kunnen aangepast worden: “Het FWO **en AIO dragen** bij tot de voorbereiding van het wetenschaps- en innovatiebeleid van de Vlaamse Regering”.
- De SERV pleit er tevens voor dat de beslissingsprocedure van het beslissingscomité niet onnodig verzaamd wordt met administratieve tussenstappen. De SERV refereert hierbij naar het voorstel van de Inspectie van Financiën om beslissingen van het comité voor advies aan de Inspectie voor te leggen. De SERV is van oordeel dat met de persoon van

⁷ Zie hiervoor o.a. het SERV-advies bij de beleidsnota 2014-2019 Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie (24 november 2014)² alsook het SERV-advies op de conceptnota transitie naar AIO en FWO+ (26 januari 2015)³.

de regeringsafgevaardigde, benoemd door de minister bevoegd voor Financiën en Begroting, reeds afdoende controle is ingebouwd op alle beslissingen met een budgettaire of financiële weerslag.

- **Foute formulering in het ontwerp van decreetstekst:** “Bij het Hermesfonds wordt een beslissingscomité opgericht dat bestaat uit *veertien* stemgerechtigde leden [...]” (moet *achttien* zijn).

■ **Het AIO als front office voor het bedrijfsleven**

Het AIO wordt vormgegeven als het geïntegreerde aanspreekpunt voor het Vlaamse bedrijfsleven en zal eveneens een rol opnemen als front-office en toeleidingskanaal naar de instrumenten van de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) en Flanders Investment and Trade (FIT).

- De SERV ondersteunt de in de visienota vooropgestelde afstemming tussen de activiteiten van het AIO en de activiteiten en diensten van FIT en PMV. De SERV stelt voor dat het AIO een coördinerende rol zal opnemen en als front office zal instaan voor de doorverwijzing van de ondernemingen naar het economisch instrumentarium.
- De SERV merkt op dat ook de **provinciale innovatiecentra én Flanders DC** een opdracht van sensibilisering en toeleiding naar innovatie hebben. Gegeven de positionering van het AIO als uniek loket stelt de SERV dat:
 - moet nagegaan worden of en zo ja welke positie en rol de provinciale innovatiecentra in de toekomst kunnen opnemen ter ondersteuning van het AIO en dit complementair aan de private actoren;
 - de opdracht en de doelstelling van Flanders DC in de werking van het AIO dienen geïntegreerd te worden.

In zijn advies van 30 maart 2015 over de Vlaamse innovatiestructuren⁸, gaf de SERV meer gedetailleerd zijn visie weer over deze elementen.

2.3.2 Het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek

Het voorontwerp van decreet voorziet een wijziging van de corporate governance structuur van het FWO, waarbij specifiek zes leden worden toegevoegd uit het bedrijfsleven die vertrouwd zijn met het wetenschaps- en innovatiebeleid.

- In globo is de SERV positief over het verruimen van de samenstelling van de Raad van Bestuur van het FWO. Dit zal de werking, openheid en maatschappelijke gedragenheid van het vernieuwde FWO ten goede komen.
- Reeds in zijn advies over de conceptnota ‘Transitie AIO en het vernieuwde FWO’³ gaf de SERV aan dat de opdeling tussen bedrijfsgerichte (AIO) en academisch georiënteerde (FWO) taken geenszins tot tussenschotten mag leiden tussen beide nieuwe agentschappen en op die manier de zo noodzakelijke dwarsverbanden tussen bedrijfsleven en kennisinstellingen bemoeilijken. Beide agentschappen moeten een beleidscultuur ontwikkelen die aandacht heeft voor het belang van interacties tussen de bedrijfswereld en de onderzoekswereld. De SERV meent dat de vertegenwoordiging van het bedrijfsleven binnen zowel het beslissingscomité van het Hermesfonds (als

⁸ SERV-advies ‘Aanzet tot beleidskader voor stroomlijning van innovatiestructuren in Vlaanderen’, 30 maart 2015, <http://www.serv.be/node/9766>

meerderheids-vertegenwoordiging) als binnen de Raad van Bestuur van het vernieuwde FWO (als minoritaire vertegenwoordiging), de **formele samenwerking tussen beide instellingen** ten goede kan komen en op termijn kan leiden tot een meer open en informele samenwerking tussen de verschillende actoren.

2.3.3 Afstemming AIO – FWO

Het voorontwerp van decreet positioneert het strategisch basisonderzoek (SBO) binnen het vernieuwde FWO. Tegelijk wordt in de visienota aangekondigd dat een industrieel-gedreven SBO-kanaal (*iSBO*) zal voorzien worden binnen het AIO voor de ontwikkeling van basistechnologieën waarop de onderneming verdere innovatie-acties kan bouwen.

- Voor de SERV is het cruciaal dat de SBO-expertise die vandaag bij het IWT aanwezig is, ook in de toekomst optimaal kan worden benut binnen het FWO. De SERV stelt in dit kader vast dat het personeel van het IWT integraal zal overgaan naar het AIO, en dus niet deels naar het FWO. Dit noodzaakt enerzijds, zeker op korte termijn, **structurele afstemming tussen beide instellingen** wat betreft evaluatie- en screeningcapaciteit en -procedures, maar vereist ook informele samenwerking en uitwisseling van expertise. De SERV is van oordeel dat, onder meer met het oog op een efficiënt personeelsmanagement, een **samenwerkingsprotocol/deal** een geschikt instrument is om de afstemming tussen beide agentschappen te structureren.
- Wat het industrieel-gedreven strategisch basisonderzoek betreft, benadrukt de SERV dat agenda- en themasetting moet gebeuren door het bedrijfsleven zelf. Daarenboven vraagt de SERV dat snel **duidelijkheid wordt verschaft over de specifieke modaliteiten van dit (nieuwe) steunkanaal**, onder meer wat betreft budgetten, organisatie, afstemming en interactie met het SBO-kanaal.

3 Visienota

3.1 Verlenging steuntraject

De visienota als bijlage bij het voorontwerp van decreet geeft aan dat het de ambitie van de minister is om het steuninstrumentarium af te stemmen op de volledige innovatieketen en aldus een verlenging van het steunbaar innovatietraject te bekomen.

- Dergelijk voornemen, waarbij idealiter alle *Technology Readiness Levels* voor steun in aanmerking kunnen komen, kan enkel worden toegejuicht. **Een verlenging van het steuntraject moet maximale vraaggerichtheid en sterke focus op valorisatie mogelijk maken.** Vlaanderen slaagt er vandaag namelijk nog steeds onvoldoende in om fundamenteel onderzoek te vertalen in nieuwe producten die de economie toegevoegde waarde bezorgen. De SERV vraagt dat de ambitie en de aandacht van de Vlaamse regering voor de verlenging van het steunbaar innovatietraject ook budgettair op een adequate manier wordt ingevuld.
- Ondanks zijn positieve houding t.o.v. de verlenging van het steunbaar innovatietraject, wenst de SERV evenwel ook de nood aan een **verbreding van het steuntraject** te herhalen. Dergelijke verbreding beoogt een ondersteuning in de breedte van niet-technologische innovaties (bv. arbeidsorganisatorische innovatie, procesinnovatie, HRM,...), sectoren (bv. diensten, non-profit en creatieve sectoren) alsook van niet-kennisintensieve ondernemingen (innovatievolgers). De optimalisatie en evaluatie van

het economisch en innovatief instrumentarium mag volgens de SERV niet leiden tot een verwatering van de aandacht voor niet-technologische innovaties en innovatievolgers.

3.2 Streefdoel van een geoptimaliseerd steuninstrumentarium

De visienota concretiseert eveneens de timing van het vervolgtraject. Tegen 1 januari 2016 is het onder meer de bedoeling de kmo-portefeuille sterk te vereenvoudigen én te verruimen. Een meer grondige screening van het ganse AIO-instrumentarium staat gepland in 2016.

- De SERV vraagt om snel **duidelijkheid te scheppen over de aanpak en methode** van evaluatie en afstemming van het economisch en innovatief steuninstrumentarium. Hierna geeft de SERV hiervoor een eerste aanzet op hoofdlijnen.
- De SERV neemt zich bovendien voor om in eigen schoot overleg te voeren over mogelijke concrete pistes tot afstemming tussen de diverse economische instrumenten.

4 Aandachtspunten bij de inhoudelijke integratie van het instrumentarium

De visienota laat verstaan dat de optimalisatie-oefening die moet aanleiding geven tot de inhoudelijke integratie van het economisch en innovatief steuninstrumentarium niet beperkt blijft tot een simpele samenvoeging van de activiteiten van de overheidsagentschappen maar ook ondersteund wordt door een concrete en ingrijpende hervorming van de instrumenten. Deze optimalisatie-oefening zal, aldus de visienota, antwoord bieden op twee uitdagingen:

- het terugdringen van het aantal en wegwerken van bestaande overlappingen;
- de mogelijkheid om meerdere instrumenten/bouwstenen uit diverse bouwblokken te combineren.

De SERV wenst enkele eerste aanzetten aan te reiken om tot meer **coherentie, complementariteit en stroomlijning** te komen in het economisch en innovatie-instrumentarium. Elk overheidsbeleid is in principe gericht op het stimuleren van groei en tewerkstelling. Het steuninstrumentarium draagt hier eveneens toe bij. Als referentiekader waartegen de coherentie en de complementariteit kan gespiegeld worden, grijpt de SERV terug naar de beleidsambities van de Vlaamse regering, zoals weergegeven in het regeerakkoord, de beleidsnota en de conceptnota. Grosso modo kan deze ambitie opgehangen worden aan de volgende beleidskapstokken met bijhorende strategische doelstellingen:

- **Ondernemerschapscompetenties** (ondernemerscompetenties versterken, toegang tot ondernemerschap, activeren ondernemingspotentieel bij leerlingen, studenten en werkzoekenden)
- **Transformatie** (nieuw industrieel ondernemen, slimme specialisatie, clusterpacten, vernieuwd sectoraal beleid)
- **Groei** (ruimte en infrastructuur om te ondernemen, concurrentiekracht ondernemingen, activeren groeipotentieel bij ondernemingen,
- **Innovatie** (kennisopbouw en innovatie, toegang tot investeringsmiddelen, innovatie-ondersteunend aankopen bij overheid, activeren innovatiepotentieel bij kmo's en grote ondernemingen)

- **Internationalisering** (internationale samenwerking tussen ondernemingen en kennisinstellingen, investeren in Europese, internationale en interregionale netwerken,
- **Kennisvalorisatie** (excellente kennisbasis, onderzoek aan universiteiten, SOCs, onderzoeksinfrastructuur...)

Op een eerste niveau, **het macro-niveau**, worden de maatregelen binnen dit referentiekader geplaatst. De SERV gaat hierbij ruimer dan de maatregelen die betrekking hebben op de fusieoperatie AO en IWT, maar integreren het ruimere economische instrumentarium. Dit toetsingsproces levert al eerste inzichten op voor mogelijke afstemmingsoperaties.

Op een tweede niveau, **het micro-niveau**, kunnen de maatregelen aan sich op hoofdlijnen (finaliteit, criteria, hoogte van de steun, doelgroep, procedures) onderzocht worden. Dergelijke analyse kan verdere inzichten opleveren om te komen tot meer stroomlijning, transparantie, eenvoudigere procedures,... Bijvoorbeeld kan duidelijk worden of bepaalde steunmaatregelen daadwerkelijk in elkaars vijver vissen (gelijkaardige finaliteit, gelijkaardige doelgroep), of er nog marges zijn om de geldende Europese steunbedragen en –percentages op te vullen, of het volledige steuntraject wordt bestreken, of bepaalde fasen in de steuncyclus te sterk of te zwak worden ondersteund, of vereenvoudiging van procedures niet mogelijk is... De SERV heeft in 2014 een aanzet gegeven voor deze analyse, met de twee informatierapporten omtrent de Vlaamse middelen voor economisch beleid, en dit zowel binnen als buiten de begroting.¹

Het is voor de SERV evident dat voor dergelijke integratie-oefening van het economisch instrumentarium een comité wordt opgericht waarin de expertise van de beheerders van de diverse instrumenten wordt gebundeld. De transitiewerkgroepen die vandaag al de organisatorische integratie voorbereiden, kunnen dergelijke taak op zich nemen. Om de objectiviteit van de integratie te waarborgen wordt dit comité best voorgezeten door een vertegenwoordiger van de Vlaamse Minister van Economie en Innovatie.

Het vervolg van paragraaf 4 bespreekt de analyse op macro-niveau. Paragraaf 5 gaat dieper in op het micro-niveau.

4.1 Afdekking van de beleidsdoelstellingen

Eenmaal de operationele integratie van de agentschappen is afgerond en het digitaal platform op poten is gezet, dient het instrumentarium onder de loep genomen te worden. Op het niveau van het algehele instrumentarium komt dit erop neer dat de verschillende **instrumenten worden afgetoetst aan de beleidsintenties van de Vlaamse regering**. De toetsing op dit globale macro-niveau laat toe na te gaan of de ambities van de Vlaamse regering afdoende worden afgedekt door het bestaande instrumentarium, of er voor een bepaalde thematiek niet te veel instrumenten en/of middelen ingezet worden, of de relevante doelgroepen binnen de respectieve beleidsambities voldoende aan bod komen.

Om één en ander in kaart te brengen hanteert de SERV een matrix waarin de beleidsintenties, de doelgroepen, de steuninstrumenten, het agentschap als beheerder en de aard van de steunmaatregel worden weergegeven (zie bijlage).

- **De beleidsintenties:** ondernemerschap, groei, internationalisering, innovatie, transformatie en kennisvalorisatie
- **De aard van het instrument:** subsidie, lening, waarborg, risicokapitaal, advies en begeleiding en overige instrumenten

- **De doelgroep:** starters, kleine en middelgrote ondernemingen, grote ondernemingen, profit- en social-profitondernemingen, en samenwerkingsverbanden en consortia.

Het economisch en innovatie-instrumentarium moet bijdragen aan de beleidslijnen die uitgezet zijn in de beleidsnota Economie en Innovatie en het regeerakkoord. De integratie van de agentschappen AO en IWT kan bijvoorbeeld worden aangegrepen om enkele subsidie-instrumenten in lijn te brengen met het **strategisch clusterbeleid**, dat evenwel nog verder uitgebouwd moet worden. Bovendien is het duidelijk dat innovaties in sterke mate kunnen bijdragen tot het oplossen van belangrijke **economische en/of maatschappelijke uitdagingen** zoals de vermindering van de milieubelasting en het energieverbruik of de zorgbehoefte als gevolg van de vergrijzing. Door in te spelen op deze maatschappelijke uitdagingen ontstaan tegelijk economische activiteiten én een win-win situatie waarbij de maatschappelijke relevantie gekoppeld wordt aan economische opportuniteiten voor de ondernemingen.

Cruciaal is de nood aan concrete afstemming van het AIO-instrumentarium en maatregelen binnen welbepaalde **prioriteitsassen en strategische doelstellingen**. In dit kader omvat een steunmaatregel dan ook idealiter een duidelijke beschrijving over hoe ze moet bijdragen tot het beleidskader en de beleidsdoelstellingen van de Vlaamse overheid.

4.2 Overlap wegwerken en synergiën benutten

De tabel in bijlage bevestigt dat het Vlaams economisch en innovatief instrumentarium een **uitgebreid arsenaal aan maatregelen** omvat waarbij elk van de beleidsambities in zekere mate aan bod komt. In het informatierapport over de middelen economisch beleid binnen de begroting Economie, Wetenschap en Innovatie¹ ging de SERV dieper in op de verschillende maatregelen binnen het Hermesfonds (en ruimer binnen het Agentschap Ondernemen), de gebruiksintensiteit van deze maatregelen, alsook de toegekende budgettaire middelen. De SERV stelde hierbij evenwel een duidelijke nood aan stroomlijning vast van de steunmaatregelen van het agentschap. De veelheid aan initiatieven (vooral in het kader van (in)directe steun aan bedrijven) kan volgens de SERV resulteren in overlap, versnippering en inefficiënt gebruik van middelen. Een mogelijke stroomlijning mag evenwel geen aanleiding geven tot het ongemotiveerd of onbezonnen afbouwen van kleinere initiatieven, projecten of maatregelen (met beperkte doelgroep of budgettaire middelen). Dergelijke initiatieven kunnen namelijk ook hun nut hebben wanneer zij een oplossing bieden voor concrete economische en/of maatschappelijke problemen.

Overlap zorgt bovendien voor potentiële (ongewenste) dubbele subsidiëring alsook voor verwarring bij potentiële klanten, wat te allen tijde vermeden moet worden. Instrumenten en/of initiatieven met gelijkaardige doelstellingen kunnen elkaar tot op zekere hoogte 'beconcurreren'. Dit zorgt voor onduidelijkheid bij gebruikers die "soms door het bos de bomen niet meer zien", zodat de gebruiker niet meer weet tot welke instrumenten hij zich best concreet richt. Een grondige analyse over de organisatie en doelgroep van bestaande instrumenten moet in die zin ook ruimer gaan dan de Vlaamse subsidies, maar omvat best ook federale, lokale en Europese omvatten. In die zin zou de single-entry-point-functie van het vernieuwde AIO idealiter ook een link maken met het federale en Europese niveau.

De SERV vraagt daarnaast dat elke steunmaatregel duidelijk aangeeft in welke mate, en voor welke precieze doeleinden subsidie-aanvragers een beroep kunnen doen op eventuele aanvullende financieringsstromen of subsidiëring. Dit kan gerealiseerd worden via het **koppelen of op elkaar afstemmen** van verscheidene instrumenten of via bijvoorbeeld het samen aanbieden van steunmaatregelen. Dergelijke koppeling moet daarnaast toelaten dat eventuele

synergiën optimaal worden benut. In elk geval moeten waar mogelijk synergiën gezocht worden op vlak van communicatie, operationele processen en informatie-uitwisseling tussen organisaties. Bovendien kunnen potentiële indieners/gebruikers heel wat winst/voordeel halen uit het harmoniseren van de procedures, criteria, voorwaarden, aanvraagdOCUMENTEN e.d. van de verschillende weerhouden instrumenten. Dit zal de toegankelijkheid, transparantie en het gebruiksgemak ongetwijfeld verhogen.

Met het oog op maximaal vermijden van overlap en benutten van synergiën, vraagt de SERV ten slotte dat de taakomschrijving van alle economische instrumenten herbekeken en geactualiseerd wordt. In ieder geval dient gegarandeerd dat potentiële gebruikers eenvoudig hun weg in het Vlaamse economische instrumentarium vinden.

5 **Richtsnoeren voor de evaluatie van het steuninstrumentarium**

Bovenstaande analyse en aandachtspunten hebben betrekking op het niveau van het algehele instrumentarium: d.i. de samenhang, organisatie en afdekking van de beleidsdoelstellingen. Een stap verder gaan vereist dat ook **op het niveau van de instrumenten zelf** (d.i. het micro-niveau) een evaluatie wordt uitgevoerd. Het gaat daarbij niet noodzakelijk om een impactevaluatie van de output of de outcome. Veelal ontbreken hiervoor de gegevens. De SERV heeft dit ondervonden in zijn voorbereidend studiewerk voor de informatierapporten 'Middelen van het Economisch instrumentarium binnen begroting' en 'Middelen van het Economisch instrumentarium buiten begroting'¹ alsook voor zijn advies van 19 januari 2015 'Naar een efficiënt en doeltreffend industrieel kmo-beleid'⁹.

Op instrumentenniveau kan echter wel – steeds tegen de achtergrond van het referentiebeleidskader – meer gedetailleerd onderzoek worden gedaan **naar de finaliteit van de steunmaatregel, de gehanteerde criteria, de hoogte van de steun, de doelgroep, de voorwaarden, de procedures enz.** Monitoring en operationele evaluatie zijn dus wel mogelijk om na te gaan hoe effectief de steunmaatregelen geïmplementeerd zijn en of de geplande outcome ook effectief wordt gerealiseerd.

De SERV zal zich, zoals reeds eerder aangekondigd, verder buigen over de optimalisatie van het economisch en innovatief steuninstrumentarium om waar mogelijk te komen tot enkele concrete voorstellen en aandachtspunten. Hierna zet de SERV reeds enkele principes en (soms meer theoretische) richtsnoeren uit die volgens hem moeten gehanteerd worden bij deze meer operationele evaluatie van het steuninstrumentarium.

5.1 **Creatie van meerwaarde en additionaliteit**

Het effect van een subsidie beperkt zich best niet tot het persoonlijke voordeel van de begunstigde, maar situeert zich ook en vooral op het economische en/of maatschappelijke vlak. Subsidies moeten een duidelijk gedefinieerd publiek doel voor ogen hebben, dat moet kaderen binnen de ruimere strategische beleidsvisie van de Vlaamse overheid. Concretiseren van het 'algemeen maatschappelijk/economisch belang' of 'maatschappelijke waardecreatie' is uiteraard niet eenvoudig. Het verschilt immers naargelang van de sector en is bovendien tijd-ruimtelijk

⁹ Advies 'Naar een efficiënt en doeltreffend industrieel kmo-beleid', SERV, 19 januari 2015, <http://www.serv.be/node/9603>

bepaald. Bovendien hoeft deze meerwaarde niet direct te zijn; ze kan ook indirect zijn en bijvoorbeeld betrekking hebben op:

- Het verzekeren van een goede mix van ondernemingen (starters, kleine, middelgrote en grote ondernemingen, profit- en social-profitondernemingen...) om economische diversiteit te waarborgen
- Groei en retentie van tewerkstelling en jobs
- Maatschappelijke, ecologische of economische meerwaarde voor Vlaanderen
- Impact op geïdentificeerde noden van Vlaanderen (vb. verbeteren infrastructuur)
- Duurzaam ondernemen

Een belangrijke leidraad die volgens de SERV bij elke maatregel moet gehanteerd worden betreft de impact van de subsidie op het project in kwestie, d.i. de **additionaliteitsvereiste**. In principe moet elke steunmaatregel additioneel¹⁰ van karakter zijn. In de literatuur worden drie soorten additionaliteit onderscheiden (Clarysse et al., 2009)¹¹:

- **Input additionaliteit**: voor elke euro aan subsidies wordt door de gesubsidieerde organisatie minstens nog bijkomend zelf geïnvesteerd. Deze vorm van additionaliteit impliceert dat de financiering steeds complementair is. Toch moet gewaarborgd worden dat niet enkel steun wordt verleend aan projecten met een heel hoge fractie aan eigen middelen aangezien dit de kans verhoogt dat de gesubsidieerde investering ook zonder subsidie zou worden doorgevoerd.
- **Output additionaliteit**: de extra output die gerealiseerd wordt dankzij de overheidssteun.
- **Gedragsadditionaliteit**: de overheidssteun zorgt voor verandering in het gedrag van de gesubsidieerde organisatie/begunstigde en dat op strategisch niveau of op het niveau van de competenties.

Als er geen sprake is van enige additionaliteit van de subsidie, kunnen de overheidsmiddelen beter worden ingezet op een andere wijze, die een groter resultaat garandeert. Het moet de bedoeling zijn dat de totale additionaliteit van de subsidies groter is dan de kostprijs ervan. In elk geval moet eventuele *deadweight loss* zoveel als mogelijk worden beperkt.

5.2 Beperking negatieve externe effecten en financiële kosten

Elke subsidiemaatregel is onderhevig aan potentieel negatieve externe effecten die zoveel mogelijk beperkt en vermeden moeten worden. Deze omvatten o.a.:

- De **opportuniteitskost** van subsidies: wanneer de overheid beslist om een bepaald bedrag aan financiële middelen te spenderen aan subsidies, dan kan dat budget niet

¹⁰ Studies hebben bovendien aangetoond dat er een substantiële 'additionaliteit' is van de subsidies die Vlaanderen ter beschikking stelt voor O&O in Vlaamse ondernemingen. Verschillende additionaliteitsstudies die werden uitgevoerd door ECOOM of door andere externe studie-bureaus zijn consulteerbaar op de IWT-website. Dit betreft o.m. "Gedragsadditionaliteit" (studie 48), "Impact of public R&D funding" (studie 54), "Welk verschil maken subsidies voor Vlaamse bedrijven?" (studie 56), 'Impact van de IWT-bedrijfssteun bij de Vlaamse ondernemingen' (studie 72) en 'Waar voor uw geld' (studie 75).

¹¹ Clarysse, B., Wright, M. en Mustar P. (2009) Behavioural additionality of R&D subsidies: A learning perspective. Research Policy, volume 38, nr. 10, p. 1517-1533.

meer gespendeerd worden aan andere overheidstaken (onderwijs, gezondheidszorg, etc.). Elke euro kan namelijk slechts 1 keer worden uitgegeven. Het gevaar is dat de welvaartswinst van het verstrekken van subsidies lager ligt dan wanneer hetzelfde overheidsbudget op een andere manier zou worden besteed.

- **Economische distorsies.** Als subsidies worden gebruikt om een specifieke sector of industrie te ondersteunen, dan kan dat tot gevolg hebben dat middelen worden verschoven van meer productieve naar minder productieve sectoren of industrieën, waardoor de economische efficiëntie en welvaartscreatie er op achteruit gaat.
- **Het niet bereiken van de beoogde doelgroep.** De kans bestaat dat de verdeling van subsidies de beoogde doelgroep niet bereikt, bijvoorbeeld omwille van beperkte toegankelijkheid en onvoldoende transparantie.
- **Deadweight kosten** die de 'transfer efficiency' van subsidies beperken, d.i. de ratio tussen dat deel van de subsidie dat uiteindelijk terechtkomt bij de doelgroep en het budget dat de overheid aan de subsidie besteedt.
- **Beperkte additionaliteit en crowding-out effecten,** d.i. de mogelijkheid dat een deel van de doelgroep zonder het gesubsidieerde bedrag, het beoogde gedrag ook gesteld zou hebben.
- **Rent seeking.** Wanneer subsidies gericht zijn op een specifieke (kleine) groep, terwijl de positieve welvaartseffecten verwaarloosbaar zijn, houdt dat een gevaar in van 'rent-seeking': het manipuleren van de sociale en/of politieke omgeving voor het gewin van een kleine groep ten koste van een grote groep, zonder dat hierdoor extra welvaart wordt gecreëerd.
- **Afhankelijkheid.** Het verstrekken van subsidies kan ervoor zorgen dat de ondersteunde activiteit of het gesubsidieerde project of organisatie er afhankelijk van wordt. Hierdoor wordt het eventuele stopzetten van de subsidie maatschappelijk bemoeilijkt. Subsidies worden door de doelgroep vaak beschouwd als een verworven recht, waardoor vermindering of afschaffing van de subsidies gezien wordt als een onrechtvaardige beleidskeuze. Dat blijkt ook uit een studie van de Nederlandse Algemene Rekenkamer (2011)¹²: de effectevaluaties van subsidies worden door Nederlandse ministers dan wel gebruikt om subsidies aan te passen, maar de uitkomsten van de in de betreffende studie onderzochte evaluaties hebben nauwelijks geleid tot het stopzetten van de subsidie.

Bij de evaluatie van een steunmaatregel, en dus ook in het kader van de voorziene optimalisatie-oefening, moet eveneens onderzocht worden of en in welke mate negatieve externe effecten voorkomen en hoe deze in de toekomst vermeden kunnen worden.

5.3 Coherente en uniforme definities, selectie- en beoordelingscriteria

Afstemming van een steunmaatregel met de strategische doelstellingen van de Vlaamse overheid weerspiegelt zich best ook al in de selectie- en beoordelingscriteria van ingediende aanvragen. Selectiecriteria vormen namelijk een belangrijk middel om een subsidie-instrument af te stemmen binnen bepaalde prioriteitsassen en strategische doelstellingen. Dit kan onder

¹²

Leren van subsidie-evaluaties, 2011, Nederlandse Algemene Rekenkamer.

meer door een koppeling van kwalitatieve én kwantitatieve criteria voor de beoordeling en selectie.

Zonder een volgorde van belang toe te kennen, noch exhaustief te willen zijn, zijn mogelijke criteria om in aanmerking te nemen bij het selecteren van projecten of toekennen van steun:

- **Algemene criteria** zoals (i) de ondernemingsactiviteit, (ii) de aard en doelstellingen van het project, (iii) de technologie, innovatie of competentie die zal worden ontwikkeld, d.i. het innovatieve, vernieuwende karakter van het project, (iv) het aanwezige menselijke en economische kapitaal, (v) de impact op de tewerkstelling, (vi) de algemene financiële en (bedrijfs-)economische situatie van het aanvragend bedrijf...
- **Samenwerking binnen het project**, d.i. de actieve betrokkenheid tussen ondernemingen onderling of ondernemingen en kennisinstellingen (cfr. infra).
- **Maatschappelijke waardecreatie**, d.i. de meerwaarde van het bedoelde project (verhouding tussen gevraagd subsidiebedrag en het voorgestelde project/activiteit).
- ...

Ten slotte zorgt een voldoende mate van **harmonisatie** in de selectiecriteria overheen instrumenten ook voor een verlaging van de aanvraagkosten. Een ondernemer die innoveert, investeert en/of exporteert is, als hij gebruik wenst te maken van meerdere steuninstrumenten, gebaat bij uniformiteit in de gehanteerde definities en procedures. Ook vanuit dit oogpunt dient de evaluatie van het steuninstrumentarium te gebeuren.

5.4 Transparantie en eenvoud

Niet alle ondernemingen hebben dezelfde neiging tot participeren in publieke subsidiemaatregelen. Verschillende redenen kunnen verklaren waarom een potentiële aanvrager toch geen subsidieaanvraag indient, o.a. omdat:

- het bedrijf geen weet heeft omtrent het bestaan van de maatregel;
- het bedrijf haar eligibiliteit mis-interpreteert;
- de activiteiten van het bedrijf buiten de scope van het programma vallen;
- de applicatiekosten dermate hoog zijn dat het niet winstgevend is om deel te nemen aan het programma;
- het bedrijf de gehanteerde terminologie en taalgebruik niet kent/begrijpt;
- het bedrijf onvoldoende vertrouwen heeft in de governance van het toekennende agentschap.

Om participatie zo aantrekkelijk mogelijk te maken focust de Vlaamse overheid daarom best op het reduceren van de administratieve barrières en op een duidelijke en transparante communicatie. Bij het formuleren van nieuwe voorwaarden, procedures en beoordelingsmethoden moet gewaakt worden dat deze niet leiden tot een meer substantiële administratieve belasting voor de bedrijven. Zeker voor de kmo's en socialprofitondernemingen is dit van groot belang. Het geniet daarom de voorkeur om administratieve lasten voor (vooral kleinere) subsidiedossiers te beperken, en dit via **eenvoudige procedures en duidelijke administratieve voorschriften** (beperkte omvang dossier, duidelijkheid van inhoudelijke verwachtingen en inhoud dossier etc...). Gerelateerd moet de overheid pogen om zoveel mogelijk gegevens zelf op te vragen via de databanken van de FOD Financiën, de Nationale

Bank of de KBO, en aldus het principe van de **eenmalige gegevensbevraging** (ook ingeschreven in het egov-decreet) na te leven.

De drang naar administratieve vereenvoudiging mag echter niet met zich meebrengen dat de doelstellingen van een subsidie-instrument (ecologisch, innovatief, maatschappelijk) zouden versoepelen. Een duidelijke controle moet eveneens gewaarborgd worden om het risico op misbruiken te beperken. Bovendien mag administratieve vereenvoudiging niet beletten dat er op verschillende tijdstippen informatie wordt opgevraagd in het kader van een opvolging waarbij de opgevraagde gegevens ondertussen gewijzigd kunnen zijn.

5.5 Stimuleren van samenwerking

Vandaag is het economische en innovatie-instrumentarium in Vlaanderen in hoofdzaak gericht op individuele bedrijven. In een aantal specifieke subsidieregelingen worden aanvullende stimuli ingebouwd met het oog op een **samenwerking**. Zo is bijvoorbeeld binnen de STRES-maatregel een verhoging van het steunpercentage voorzien in geval van samenwerking tussen meerdere ondernemingen.

Voor omvangrijke individuele subsidieaanvragen is het een optie om standaard de mogelijkheid te voorzien om steunaanvragen in te dienen door consortia, hetgeen een stimulans kan vormen voor het aangaan van samenwerkingsverbanden. Daarnaast kan een verhoging van het steunpercentage voorzien worden indien een substantiële en relevante samenwerking tot stand wordt gebracht met één of meerdere kmo's en/of buitenlandse bedrijven.

De visienota kondigt reeds aan dat bij individuele steunaanvragen van grotere bedrijven, samenwerking met andere (kleinere) ondernemingen en of kennisinstellingen zal aangemoedigd worden, via o.a. een mogelijke verhoging van het steunpercentage. De SERV staat aldus positief tegenover dit engagement. Samenwerking mag echter geen verplichting of noodzakelijke voorwaarde zijn, want is soms onmogelijk of onwenselijk.

5.6 Ondersteuning van het volledig steuntraject binnen de Europese reglementaire mogelijkheden, met bijzondere aandacht voor valorisatie

De SERV hecht belang aan een maximale **afstemming van de Vlaamse steuninstrumenten met het Europese financierings- en beleidsinstrumentarium**.

Ook is het belangrijk dat de marges aangereikt door de Europese staatssteunregels zo optimaal mogelijk worden ingevuld, bijvoorbeeld daar waar de nieuwe Kaderregeling 2014 een hogere steunintensiteit toelaat dan de vorige. Bovendien laten de nieuwe Europese regels eveneens een verlenging van het steuntraject toe naar meer vermarkting en valorisatie van de innovatie-inspanningen. Dit vormt een opportuniteit die moet aangegrepen worden door de Vlaamse overheid om de innovatiekloof verder te dichten.

5.7 Beleidsvisie op evaluatie en dataverzameling

Een subsidiemaatregel evalueren impliceert méér dan een analyse van het outputniveau, het aantal gerealiseerde projecten en gesubsidieerde eenheden en het al dan niet opgebruiken van de voorziene budgettaire middelen. Beleidsevaluatie impliceert (i) ex-ante evaluatie van beleidsalternatieven en hun effecten, (ii) een goede monitoring van de resultaten (met focus op

de bijdrage tot de beleidsdoelstellingen, outcome en effecten, dus verder gaand dan inputs en outputs) en (iii) ex-post analyse van het beleid met het oog op beleidsleren en -verbetering.

Over het evaluatie-aspect moet dus reeds bij de introductie van nieuwe maatregelen (of de wijziging ervan) worden nagedacht. Hierbij moet bepaald worden welke gegevens en data men zal verzamelen, hoe men de effectiviteit wenst te analyseren (d.i. de onderzoeksopzet), aan welke kwaliteitseisen een subsidie-evaluatie moet voldoen en hoe men een brede communicatie van de evaluatie wenst te organiseren. Vandaag wordt voor veel subsidiemaatregelen echter niet eenduidig aangetoond dat zij er mede voor zorgen dat de (potentieel) positieve effecten van de subsidie zich voordoen en dat de eigenlijke beleidsdoelstelling wordt bereikt door het verstrekken van subsidies (onder meer omdat de noodzakelijke data daarvoor ontbreken). Bovendien worden steunmaatregelen voornamelijk op 'stand alone' basis beoordeeld, zonder de samenhang of overlap met andere subsidiemaatregelen te bekijken.

Het is bij de creatie en in de markt zetten van nieuwe instrumenten vooral moeilijk om bestaande instrumenten op hun merites en tekortkomingen te evalueren. Dit impliceert soms dat oudere instrumenten niet worden afgeschaft wanneer nieuwere instrumenten, met tot op zekere hoogte parallelle of aansluitende doelstellingen, gecreëerd worden. Besluiten om steunmaatregelen of subsidies te continueren zijn dan ook al te vaak gebaseerd op niet of onduidelijk onderbouwde informatie.

Steeds rekening houdend met de wens naar stabiliteit, zekerheid en continuïteit in de steunmaatregelen is de SERV evenwel voorstander van het gebruik van zogenaamde '**sunsetclausules**' of automatische herzieningsclausules. Dit impliceert dat een subsidiemaatregel in de tijd beperkt kan worden waarna een evaluatie moet uitmaken of de subsidie-regelgeving al dan niet wordt verlengd. Bovendien kan dergelijke clause ook zorgen voor meer rechtszekerheid.

De SERV vraagt bovendien dat oudere instrumenten, die hun doelgroep in de afgelopen jaren onvoldoende hebben bereikt, geëvalueerd worden op hun huidige relevantie en positie binnen het gehele Vlaamse economische instrumentarium. Zo nodig kan een heroriëntatie van het instrument uit deze evaluatie volgen. Wanneer namelijk uit de evaluatie volgt dat de relevantie van een instrument vandaag onvoldoende gegarandeerd is, dient nagegaan hoe de overblijvende middelen binnen het gehele economische instrumentarium kunnen geheroriënteerd worden.

Tot slot impliceert een beleidsvisie op evaluatie ook een nood aan brede **data- en gegevensverzameling** over het gebruik, de werking, output en outcome van een specifiek steuninstrument. Enkel zo kan een grondige analyse van gegenereerde deadweight loss, externaliteiten en additionaliteiten worden uitgevoerd die als basis kan dienen tot behoud, herziening of vervanging van het steuninstrument.

Bijlage

CRITERIUM	ONDERNEMERSCHAP		GROEI		INTERNATIONALISERING		INNOVATIE		TRANSFORMATIE		KENNIS- VALORISATIE	
AARD	kmo	GO	kmo	GO	Samen- werking	kmo	GO	Samen- werking	kmo	GO	Samen- werking	
SUBSIDIE	kmo-portefeuille (advies, coaching, opleiding) (AO)	-	Ecologie-premie (AO)	Ecologie- premie (AO)	STS (AO)	kmo- portefeuille Advies international ondernemen (AO)	STRIS?*(nieuw)	VIS (IWT)	kmo- portefeuille Strategisch advies (AO)	STS (steun- zones) (AO)	STS (AO)	Proeftuinen (IWT) Demoprojecten (IWT) TETRA (IWT) Innovatie- mandaten (IWT)
	Startersinitiatieven (AO) Winwinlening (PMV)		Aanwervings- premie groeimanager (AO) STS (AO)	STS (steun- zones) (AO) Carbon Leakage (AO)		Aanwervings- premie export- manager (AO) STRIS* (nieuw) FIT		SPRINT- projecten (IWT) O&O- bedrijfs- projecten (IWT)	STS (AO)	STRES (AO)	TGO (IWT) Oproepen NIB en Clusters voor industriële ontwikkeling (AO)	
LENING	Starters/KO: Starteo, Optimeo, Startlening (PFV)	-	Groei- mezzanine (PMV) Cultuurinvest, Kidsinvest (PMV) KlimOp-lening (LRM) STROOM-invest	Groei- mezzanine (PMV) Cultuur- invest (PMV)		FVI (PMV)		-	-	-	-	-
WAARBORG	Waarborgregeling (PMV)		Gigant (PMV)			Waarborgregeling (PMV)		-	-	-	-	-
RISICO- KAPITAAL	-	-	GIMV-XL (VPM) Biotechfonds Vlaanderen (PMV) Cultuurinvest (PMV)			FVI (PMV)	-	Health & Care Fonds (VPM)			TINA-fonds (PMV)	SOFI (PMV)
ADVIES EN BEGELEIDING	Peterschaps- projecten (AO)	FINMIX (AO)	FINMIX (AO)		-	-	-	-	-	-	-	-

VOORONTWERP VAN DECREET
van 10 juli 2015

[Voorontwerp van] decreet houdende diverse maatregelen inzake de herstructurering van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Definities

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° Agentschap Ondernemen: het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2005 aangaande het Agentschap Ondernemen;
- 2° Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie: het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, vermeld in artikel 3 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid;
- 3° Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek: het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, vermeld in artikel 15 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid;
- 4° Hermesfonds: de rechtspersoon Fonds voor het Flankerend Economisch Beleid, vermeld in artikel 41, §1, van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002.

Hoofdstuk 3. Maatregelen met betrekking tot de fusie van de agentschappen Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en

Technologie en Agentschap Ondernemen tot het Agentschap Innoveren en Ondernemen

Art. 3. Met ingang van de datum, bepaald door de Vlaamse Regering, wordt het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie ontbonden onder de voorwaarden en op de wijze, vermeld in artikel 4 tot en met 11.

Art. 4. Onverminderd hoofdstuk 5 is de ontbinding, vermeld in artikel 3, een ontbinding zonder vereffening waarbij het hele vermogen, alle rechten en plichten en alle activiteiten van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie, wordt overgedragen aan het Agentschap Ondernemen, met uitzondering van de overdracht van het vermogen, de rechten en plichten en de activiteiten die worden toegewezen aan het Hermesfonds of aan het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek.

Art. 5. De Vlaamse Regering bepaalt de plaats en de datum of de data van de overdrachten, vermeld in artikel 4.

De Vlaamse Regering bepaalt op welke wijze en op welke datum of data die overdrachten tegenstelbaar zijn aan derden.

Art. 6. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden, de procedure en de gevolgen van de ontbinding zonder vereffening van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie en de overdracht van zijn vermogen, zijn rechten en plichten en zijn activiteiten aan het Agentschap Ondernemen, respectievelijk aan het Hermesfonds en aan het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek, vermeld in artikel 4.

De personeelsleden van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie die van rechtswege overgedragen worden aan het Agentschap Innoveren en Ondernemen, behouden alle rechten en plichten die ze genoten in het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie, met dien verstande dat de Vlaamse Regering de nadere voorwaarden kan regelen krachtens het decreet van 28 november 2008 tot regeling van de overdracht van personeelsleden binnen de diensten van de Vlaamse overheid in geval van verschuiving van taken of bevoegdheden.

De Vlaamse Regering neemt de nodige maatregelen met het oog op de overgang van het personeel van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie naar het Agentschap Ondernemen.

Art. 7. De Vlaamse Regering neemt de nodige maatregelen voor de wijziging van de naam van het Agentschap Ondernemen in "Agentschap Innoveren en Ondernemen".

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002

Art. 8. In het opschrift van hoofdstuk VII van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002 worden de woorden "Fonds voor het Flankerend Economisch Beleid" vervangen door de woorden "Fonds Flankerend Economisch en Innovatiebeleid".

Art. 9. In artikel 41 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 20 december 2002, 24 december 2004 en 19 december 2008, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, worden de woorden "Fonds voor het Flankerend Economisch Beleid" vervangen door de woorden "Fonds Flankerend Economisch en Innovatiebeleid";

2° in paragraaf 2 wordt het woord "Fonds" telkens vervangen door het woord "Hermesfonds";

3° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

"§3. De financiële middelen van het Hermesfonds zijn:

- 1° een jaarlijkse dotatie ten laste van de algemene uitgavenbegroting van het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap;
- 2° financiële, personele of materiële ondersteuning door openbare besturen of door internationale of supranationale organisaties of organen;
- 3° tegemoetkomingen van de Europese Unie in uitgaven met betrekking tot de tenuitvoerlegging van Europese programma's;
- 4° leningen, na machtiging door de Vlaamse Regering;
- 5° de terugbetaling van sommen die voortvloeien uit de uitvoering van de taken van het Hermesfonds;
- 6° ontvangsten die voortvloeien uit daden van beheer of beschikking met betrekking tot het eigen patrimonium of intellectuele rechten waarvan het Hermesfonds de titularis is;
- 7° toevallige ontvangsten, met inbegrip van schenkingen, legaten en de opbrengst van sponsoring;
- 8° alle inkomsten die voortvloeien uit diensten die door het Hermesfonds aan derden worden verstrekt tegen betaling;
- 9° inkomsten uit eigen participaties, met inbegrip van de verkoop ervan, en uit door het Hermesfonds verstrekte kredieten aan derden;
- 10° subsidies waarvoor het Hermesfonds als begunstigde in aanmerking komt;
- 11° inkomsten uit beleggingen;
- 12° andere inkomsten in het kader van de taken van het Hermesfonds;
- 13° inkomsten uit de terbeschikkingstelling aan derden, tegen betaling, van overheidsinformatie die zich tot een dergelijke terbeschikkingstelling leent;
- 14° het eventuele saldo op het einde van het voorgaande begrotingsjaar op het Hermesfonds;
- 15° andere inkomsten, na goedkeuring door de Vlaamse minister, bevoegd voor de economie en het technologisch innovatiebeleid, en de Vlaamse minister, bevoegd voor de financiën en de begrotingen."

4° in paragraaf 3bis wordt tussen het eerste en het tweede lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Het Hermesfonds neemt ook het vermogen, de rechten en plichten en de activiteiten van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie, vermeld in artikel 3 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid, over die ter uitvoering van artikel 4 van het decreet van [datum aanvullen] houdende diverse maatregelen inzake de herstructurering van de agentschappen van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie door de Vlaamse Regering worden toegewezen aan het Hermesfonds."

5° paragraaf 4 wordt vervangen door wat volgt:

"§4. Het Hermesfonds neemt de uitgaven voor zijn rekening die voortvloeien uit:

- 1° de toepassing van de wettelijke en decretale en overige reglementaire bepalingen met betrekking tot het economisch ondersteuningsbeleid en het innovatiebeleid;
- 2° de studies in verband met het economisch ondersteuningsbeleid en het innovatiebeleid;
- 3° de Vlaamse cofinanciering in de uitgaven van Europese programma's die aansluiten bij de doelstellingen van het Hermesfonds en het Agentschap Innoveren en Ondernemen;
- 4° de bijdragen aan de werking van nationale en internationale organisaties die actief zijn op het vlak van economische ontwikkeling of innovatiebeleid;
- 5° elke andere uitgave die past in het sociaal, economisch, innovatie-, ruimtelijk economisch en handelsvestigingsbeleid van de Vlaamse Regering."

6° in paragraaf 5 wordt de zinsnede "Fonds voor al wat dienen kan in het raam van het sociaal, economisch en regionaal ondernemingsbeleid" vervangen door de zinsnede "Hermesfonds voor al wat dienen kan in het raam van het sociaal, economisch, innovatie-, ruimtelijk economisch, handelsvestigingen en ondernemingsbeleid";

7° paragraaf 6 en 7 worden vervangen door wat volgt:

"§6. Het Hermesfonds neemt de op 31 december 2001 uitstaande rechten en plichten ten laste van het Fonds voor de Economische Expansie en Regionale Reconversie - Grote Ondernemingen en ten laste van het Fonds voor de Economische Expansie en Regionale Reconversie - Kleine Ondernemingen over.

De middelen die voortvloeien uit de overgedragen rechten en plichten, worden bij de financiële middelen van het Hermesfonds gevoegd.

De op 31 december 2001 beschikbare saldi van het Fonds voor de Economische Expansie en Regionale Reconversie - Grote Ondernemingen en het Fonds voor de Economische Expansie en Regionale Reconversie - Kleine Ondernemingen worden overgedragen aan het Hermesfonds.

§7. Het vastgestelde verschil in de jaarrekening van het Hermesfonds tussen het gecumuleerde bedrijfsresultaat en het gecumuleerde budgettaire resultaat wordt op 1 januari 2016 door een correctieboeking weggewerkt.

De Vlaamse Regering kan de nodige maatregelen nemen om deze bepaling uit te voeren."

8° paragraaf 8 wordt opgeheven;

9° paragraaf 9 wordt vervangen door wat volgt:

"§9. De Vlaamse Regering regelt de werking en het beheer van het Hermesfonds. Ze stelt de nodige diensten, uitrusting, installaties en personeelsleden van haar diensten ter beschikking van het Hermesfonds en kan, overeenkomstig de ter zake geldende algemene beginselen, sommige van haar bevoegdheden delegeren aan de leidend ambtenaar die zij daartoe aanwijst."

Art. 10. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 13 juli 2012, wordt een artikel 41ter ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 41ter. §1. Bij het Hermesfonds wordt een beslissingscomité opgericht dat bestaat uit twaalf stemgerechtigde leden, natuurlijke personen, waaronder een voorzitter.

§2. De Vlaamse Regering kan steun verlenen aan projecten ter bevordering van de economie of de innovatie:

- 1° aan ondernemingen onder de voorwaarden, vermeld in dit decreet, de van toepassing zijnde Europese regelgeving inzake staatssteun en de uitvoeringsbesluiten;
- 2° aan entiteiten, die geen onderneming zijn, onder de voorwaarden, vermeld in dit decreet en de uitvoeringsbesluiten.

Onder onderneming wordt verstaan: iedere entiteit, ongeacht haar rechtsvorm, die een economische activiteit uitoefent.

De voorwaarden, vermeld in het eerste lid, moeten in ieder geval betrekking hebben op het volgende:

- 1° een positieve evaluatie van de kwaliteit van de uitvoering;
- 2° een positieve evaluatie van het economische of maatschappelijke valorisatiepotentieel van de aanvraag.

De Vlaamse Regering kan bijkomende algemene of specifieke voorwaarden opleggen.

De Vlaamse Regering kan de begunstigden, vermeld in het eerste lid, verder concretiseren in functie van de noodzakelijkheden en de beleidsprioriteiten.

De steunintensiteit wordt berekend als een percentage van de in aanmerking komende kosten.

De Vlaamse Regering bepaalt de in aanmerking komende kosten en de steunintensiteit.

De Vlaamse Regering bepaalt in welke mate er cumulatie van steun is toegelaten, ongeacht de bron en in welke vorm ook verleend, met betrekking tot dezelfde kosten.

Er kan op basis van een steunregeling als vermeld in dit decreet, pas steun toegekend worden na de inwerkingtreding van de desbetreffende uitvoeringsbesluiten. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder steun verstaan: elke maatregel die aan alle criteria van artikel 107 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie voldoet.

Binnen de grenzen bepaald door de Vlaamse regering staat het beslissingscomité in voor de beslissing over het uitschrijven en bepalen van nadere modaliteiten en criteria van de programma's of combinaties van programma's, de volledige beoordeling en toekenning van de steun en de opvolging ervan.

De Vlaamse Regering bepaalt welke instrumenten met betrekking tot de steunverlening, tot de bevoegdheid van het beslissingscomité bij het Hermesfonds behoren.

Het beslissingscomité bij het Hermesfonds is ervoor bevoegd om een beslissing over de toekenning van steun te nemen, ongeacht het bedrag van de toe te kennen steun.

§3. De Vlaamse Regering benoemt de leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds:

- 1° twee leden worden aangesteld op voordracht van de Vlaamse Interuniversitaire Raad, vermeld in artikel II.40 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013;
- 2° één lid wordt aangesteld uit een dubbeltal dat voorgedragen is door de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA);
- 3° één lid wordt aangesteld uit een dubbeltal, gezamenlijk voorgedragen door de Strategische Onderzoekscentra erkend overeenkomst artikel 29 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2012 en 25 april 2014
- 4° vier leden worden aangesteld uit een dubbeltal, voorgedragen door de organisaties die vertegenwoordigd zijn in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen;
- 5° vier leden uit het bedrijfsleven, die vertrouwd zijn met het economisch en het innovatiebeleid.

De leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds worden onder de personen, vermeld in paragraaf 3, door de Vlaamse Regering benoemd voor een hernieuwbare termijn van vijf jaar.

De termijn van vijf jaar, vermeld in het tweede lid, vangt aan zes maanden na de beëindiging van een nieuwe Vlaamse Regering na algehele vernieuwing van het Vlaams Parlement. Als tussen de beëindiging van twee opeenvolgende regeringen minder of meer dan vijf jaar is verlopen, wordt die termijn overeenkomstig aangepast.

Als in de loop van de termijn een mandaat van lid van het beslissingscomité bij het Hermesfonds vrijkomt, stelt de Vlaamse Regering een nieuwe mandataris aan die het mandaat overneemt voor de nog resterende looptijd ervan. In voorkomend geval wordt het mandaat van al de zittende leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds van rechtswege verlengd tot wanneer de Vlaamse Regering bij het verstrijken van de termijn de leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds heeft aangesteld.

De uittredende leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds zijn herbenoembaar.

De secretaris-generaal van het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek, vermeld in artikel 15 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en

financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid, woont de vergaderingen van het beslissingscomité bij het Hermesfonds bij met raadgevende stem.

§4. Onder voorbehoud van eventuele andere onverenigbaarheden is het mandaat van lid van het beslissingscomité bij het Hermesfonds onverenigbaar met:

- 1° een mandaat in het Europees Parlement, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Vlaams Parlement en het Brussels Hoofdstedelijk Parlement;
- 2° het ambt van minister of staatssecretaris en de hoedanigheid van kabinetslid van een Vlaamse minister;
- 3° het ambt van personeelslid van het Agentschap Innoveren en Ondernemen.

Als een lid niet voldoet aan de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, beschikt hij over een termijn van drie maanden om de mandaten of functies die tot de onverenigbaarheid aanleiding geven, neer te leggen.

Als het lid nalaat de onverenigbare mandaten of functies neer te leggen, wordt hij na afloop van de termijn, vermeld in het tweede lid, van rechtswege geacht zijn mandaat in het beslissingscomité bij het Hermesfonds te hebben neergelegd, zonder dat dit afbreuk doet aan de rechtsgeldigheid van de handelingen die hij inmiddels heeft gesteld of van de beraadslagingen waaraan hij inmiddels heeft deelgenomen. Hij wordt vervangen conform artikel paragraaf 3, vierde lid.

De Vlaamse Regering bepaalt een regeling inzake de vergoeding van de leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds.

§5. De leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds kunnen op elk moment worden ontslagen door de Vlaamse Regering, al dan niet op voorstel van de instantie die hen heeft voorgedragen, vermeld in paragraaf 3, eerste lid.

§6. De Vlaamse Regering wijst onder de leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds een voorzitter aan.

Het hoofd van het Agentschap Innoveren en Ondernemen is van rechtswege de secretaris van het beslissingscomité bij het Hermesfonds.

§7. De secretaris van het beslissingscomité, vermeld in paragraaf 6, tweede lid, neemt deel aan alle vergaderingen van het beslissingscomité. De secretaris verzorgt de oproepingsagenda, alsook de voorbereiding van de vergaderingen van het beslissingscomité. De secretaris staat ook in voor het opstellen van de notulen van het beslissingscomité. De secretaris kan zich laten vervangen volgens de regels vastgelegd in het huishoudelijk reglement, vermeld in paragraaf 9. De secretaris van het beslissingscomité bij het Hermesfonds vertegenwoordigt het Hermesfonds in en buiten rechte.

§8.

Het beslissingscomité bij het Hermesfonds kan bevoegdheden delegeren aan het hoofd van het Agentschap Innoveren en Ondernemen, dit alles met mogelijkheid van verdere delegatie door de leidend ambtenaar.

De Vlaamse Regering legt de hoogte van het bedrag vast waarboven beslissingen over individuele steundossiers niet kunnen worden gedelegeerd.

§9. Het beslissingscomité bij het Hermesfonds stelt, met inachtneming van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, een huishoudelijk reglement op waarin het zijn werkwijze nader regelt.

Het huishoudelijk reglement regelt in elk geval:

- 1° de frequentie en de wijze van bijeenroeping van de vergaderingen van het beslissingscomité bij het Hermesfonds;
- 2° de inhoud van de oproeping tot de vergaderingen van het beslissingscomité bij het Hermesfonds;
- 3° het aanwezigheidsquorum dat geldt opdat het beslissingscomité bij het Hermesfonds geldig kan beraadslagen;
- 4° het gebruik van volmachten als een lid van het beslissingscomité bij het Hermesfonds verhinderd is om deel te nemen aan een vergadering van het beslissingscomité;
- 5° het meerderheidsquorum dat geldt opdat het beslissingscomité bij het Hermesfonds geldig beslissingen kan nemen;
- 6° de wijze waarop genotuleerd wordt tijdens de vergaderingen van het beslissingscomité bij het Hermesfonds en de wijze waarop de notulen bewaard worden;
- 7° de regeling van belangenconflicten die zich kunnen voordoen bij de leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds.

Na vaststelling van het huishoudelijk reglement, vermeld in het eerste lid, of na een wijziging ervan, legt het beslissingscomité bij het Hermesfonds het huishoudelijk reglement, respectievelijk de aangebrachte wijziging, ter goedkeuring voor aan de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering bepaalt de datum van inwerkingtreding van het huishoudelijk reglement.

§10. De personeelsleden van het Agentschap Innoveren en Ondernemen, de leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds, de externe deskundigen, alsook alle andere personen die ambtshalve kennis krijgen van een steunaanvraag of opvolging ervan, zijn voor de gegevens van of over bedrijven, organisaties, instellingen of personen over vindingen, innovaties of onderzoeksresultaten, of over hun uitgangspunten of methoden om tot dergelijke vindingen, innovaties of onderzoeksresultaten te komen, alsook de tijdens de behandeling of opvolging van een aanvraag geformuleerde adviezen, ertoe gehouden om ze:

- 1° strikt vertrouwelijk te behandelen;
- 2° alleen mee te delen of te laten meedelen aan derden als dat in het rechtstreekse belang is van de onderneming, de organisatie, de instelling of de persoon die de steunaanvraag doen, of als dat een functioneel onderdeel is van de behandeling van de aanvraag, of van een lopend dossier door het Agentschap Innoveren en Ondernemen;
- 3° nooit in eigen voordeel of met het oog op een persoonlijk voordeel te gebruiken of te verspreiden.

De verplichtingen, vermeld in het eerste lid, blijven gelden, ook na het einde van de tewerkstelling bij de Vlaamse overheid of na de aanstelling als lid van het beslissingscomité bij het Hermesfonds of als externe deskundige, of na het einde

van de uitoefening van elke andere opdracht op verzoek van het Agentschap Innoveren en Ondernemen.”.

Art. 11. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 13 juli 2012, wordt een artikel 41quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 41quater. §1. Het Hermesfonds staat voor de beslissingen die genomen worden door het beslissingscomité bij het Hermesfonds, onder de controlebevoegdheid van de Vlaamse minister onder wie het Agentschap Innoveren en Ondernemen ressorteert. Die controle wordt uitgeoefend door een regeringsafgevaardigde, benoemd en afgezet door de Vlaamse Regering, op voordracht van de Vlaamse minister onder wie het Agentschap Innoveren en Ondernemen ressorteert.

Daarnaast wordt een regeringsafgevaardigde, benoemd en afgezet door de Vlaamse Regering op voordracht van de Vlaamse minister, bevoegd voor de financiën en de begrotingen, met dezelfde controlefunctie als de regeringsafgevaardigde, vermeld in het eerste lid, inzake alle beslissingen met een budgettaire of financiële weerslag.

Als de regeringsafgevaardigden, vermeld in het eerste lid en tweede lid, verhinderd zijn, benoemt de Vlaamse Regering een plaatsvervanger op voordracht, naargelang het geval, van de Vlaamse minister onder wie het Agentschap Innoveren en Ondernemen ressorteert of van de Vlaamse minister bevoegd voor de financiën en de begrotingen. De plaatsvervangende regeringsafgevaardigde heeft, voor de uitoefening van zijn opdracht, dezelfde bevoegdheden als de regeringsafgevaardigden, vermeld in het eerste en tweede lid. De Vlaamse Regering kan op elk moment een plaatsvervangende regeringsafgevaardigde afzetten.

De Vlaamse Regering stelt de vergoeding vast van de regeringsafgevaardigden en hun plaatsvervangers. Die vergoeding is ten laste van de algemene uitgavenbegroting van het Vlaamse Gewest.

De Vlaamse Regering kan regels vaststellen voor de uitvoering van de opdrachten, de actiemiddelen en het statuut van de regeringsafgevaardigden en de plaatsvervangers.

§2. De regeringsafgevaardigden waken over de naleving van de wetgeving.

§3. De regeringsafgevaardigden worden uitgenodigd om alle vergaderingen van het beslissingscomité bij het Hermesfonds bij te wonen en hebben er een raadgevende stem. De regeringsafgevaardigden ontvangen de volledige agenda van de vergaderingen waarop zij worden uitgenodigd, alsook elk bijbehorend document, uiterlijk vijf werkdagen vóór de datum van de vergaderingen, behalve in geval van met redenen omklede buitengewone omstandigheden. De regeringsafgevaardigden ontvangen de notulen van de vergaderingen van het beslissingscomité bij het Hermesfonds.

De regeringsafgevaardigden kunnen op elk moment ter plaatse inzage nemen van de boeken, brieven, notulen en, in het algemeen, van alle documenten en geschriften van het Hermesfonds. De regeringsafgevaardigden kunnen van de leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds alle verduidelijkingen en

inlichtingen vorderen en alle verificaties verrichten die zij nodig achten voor de uitvoering van hun mandaat.

§4. Een regeringsafgevaardigde kan binnen een termijn van vier werkdagen beroep aantekenen bij de Vlaamse minister op wiens voordracht hij is aangesteld tegen elke beslissing van het beslissingscomité bij het Hermesfonds die hij strijdig acht met de wetgeving.

De termijn om beroep in te stellen tegen een beslissing van het beslissingscomité bij het Hermesfonds gaat in op de dag van de vergadering waarop de beslissing is genomen, als de regeringsafgevaardigde daarop regelmatig was uitgenodigd, en, in het tegenovergestelde geval, de dag waarop de beslissing aan hem werd betekend of, bij gebrek daaraan, de dag waarop hij van de beslissing kennis heeft gekregen.

Het beroep, vermeld in het eerste lid, is opschortend.

Elk beroep van een regeringsafgevaardigde wordt dezelfde dag met een aangetekende brief meegedeeld aan de secretaris van het beslissingscomité bij het Hermesfonds, vermeld in artikel 41ter, §6, tweede lid, en aan de Vlaamse minister op wiens voordracht de betreffende regeringsafgevaardigde is aangesteld.

De secretaris van het beslissingscomité bij het Hermesfonds brengt elk beroep binnen een termijn van twee werkdagen vanaf de ontvangst daarvan schriftelijk, met de elektronische post of elk ander telecommunicatiemiddel dat kan resulteren in een schriftelijk stuk aan de kant van de geadresseerde, ter kennis van de voorzitter en de andere leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds.

§5. Binnen een termijn van tien werkdagen, die ingaat op dezelfde dag als de termijn, vermeld in paragraaf 4, tweede lid, betekent de Vlaamse minister bij wie het beroep werd ingesteld, aan het beslissingscomité bij het Hermesfonds de nietigverklaring van de beslissing.

§6. Elk jaar brengen de regeringsafgevaardigden vóór 1 maart verslag uit bij de Vlaamse minister op wiens voordracht zij zijn aangesteld, over de uitvoering van hun taken.

De Vlaamse Regering stelt jaarlijks een verslag op over de werking en het beheer van het Hermesfonds, alsook over de werking van het beslissingscomité bij het Hermesfonds. Het verslag wordt aan het Vlaams Parlement meegedeeld vóór 30 juni van het daaropvolgende jaar.

§7. Als de naleving van de wet dat vereist, kan de Vlaamse minister onder wie het Agentschap Innoveren en Ondernemen ressorteert, of de regeringsafgevaardigden het beslissingscomité bij het Hermesfonds verplichten om, binnen de door hem gestelde termijn, te beraadslagen over iedere door hem bepaalde aangelegenheid, binnen de taken van het beslissingscomité bij het Hermesfonds.

§8. Dit artikel 41quater wordt opgeheven twee jaar na de inwerkingtreding ervan.”.

Hoofdstuk 5. Wijzigingen van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid

Art. 12. In artikel 2 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2012 en 25 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 2° wordt vervangen door wat volgt:

“2° Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013: de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, bekrachtigd bij het decreet van 20 december 2013;”;

2° in punt 4° wordt de zinsnede “artikel 4 van het Structuurdecreet” vervangen door de zinsnede “artikel II.2 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013”;

3° in punt 5° wordt de zinsnede “artikel 5 van het Structuurdecreet” vervangen door de zinsnede “artikel II.3 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013”;

4° in punt 6° wordt de zinsnede “artikel 97 van het Structuurdecreet” vervangen door de zinsnede “artikel II.3 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013”;

5° in punt 7° wordt de zinsnede “artikel 7 of 8 van het Structuurdecreet” vervangen door de zinsnede “artikel II.1 of II.6 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013”;

6° aan punt 16° wordt de zinsnede “die onder- en bovengrensbedragen kunnen worden aangepast door de Vlaamse Regering;” toegevoegd;

7° aan punt 17° wordt de zinsnede “dat ondergrensbedrag kan worden aangepast door de Vlaamse Regering;” toegevoegd;

8° er wordt een punt 20° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“20° onderzoekscentrum: een organisatie voor onderzoek en kennisverspreiding als vermeld in artikel 2, punt 83, van verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard.”.

Art. 13. In titel II, hoofdstuk I, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2012 en 25 april 2014, worden afdeling I tot en met V, die bestaan uit artikel 3 tot en met 14, opgeheven.

Art. 14. In artikel 15 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De statuten van het FWO, alsook de wijzigingen die daarin worden aangebracht, moeten worden goedgekeurd door de Vlaamse Regering.”;

2° er wordt een paragraaf 4 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§4. Het FWO treedt op als functionele openbare dienst bij de uitoefening van de taken en de opdrachten, vermeld in dit hoofdstuk."

Art. 15. Artikel 16 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 16. Jaarlijks worden in de algemene uitgavenbegroting voor wat betreft het FWO behalve een werkingsbudget ook afzonderlijke vastleggingsmachtigingen ingeschreven waarop verbintenissen kunnen worden aangegaan voor:

- 1° het fundamenteel onderzoek;
- 2° het strategisch basisonderzoek (projecten/mandaten);
- 3° het klinisch-wetenschappelijk onderzoek;
- 4° de investeringen in zware, middelzware en bijzondere onderzoeksinfrastructuur."

Art. 16. Artikel 17 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 17. §1. Het FWO ondersteunt en stimuleert door financiële steun:

- 1° het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek in alle wetenschappelijke disciplines in de Vlaamse universiteiten en hoger onderwijsinstellingen die door de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 worden belast met wetenschappelijk onderzoek, al dan niet in het kader van samenwerkingsverbanden met andere onderzoekscentra;
- 2° het strategisch basisonderzoek in Vlaamse onderzoekscentra, met inbegrip van samenwerkingsverbanden met andere onderzoekscentra, waarbij een onderscheid gemaakt wordt tussen projecten met een economisch doel en projecten met een maatschappelijk doel;
- 3° het klinisch-wetenschappelijk onderzoek;
- 4° de aanschaf en inzet van middelzware onderzoeksinfrastructuur voor wetenschappelijk onderzoek in de universiteiten;
- 5° de aanschaf en inzet van zware onderzoeksinfrastructuur voor de Vlaamse universiteiten, de hogeronderwijsinstellingen die door de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 worden belast met wetenschappelijk onderzoek, en de strategische onderzoekscentra;
- 6° het beheer van grote rekencapaciteit.

§2. Het FWO kan eigen activiteiten ontwikkelen die verenigbaar zijn met zijn maatschappelijk doel. De raad van bestuur van het FWO beslist vrij en, in voorkomend geval, overeenkomstig de bepalingen van de samenwerkingsovereenkomst, over de marktconforme tariefstructuren voor die activiteiten.

§3. Het FWO draagt bij tot de voorbereiding van het wetenschaps- en innovatiebeleid van de Vlaamse Regering.

Het FWO verleent advies over voorontwerpen van decreet en ontwerpen van besluit van de Vlaamse Regering over aangelegenheden die behoren tot de missie en taakstelling van het FWO."

Art. 17. Artikel 18 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt vervangen door wat volgt:

"Art 18. §1. Het FWO realiseert zijn missie door de middelen die de Vlaamse Regering heeft verstrekt, aan te wenden voor de volgende taken:

- 1° het steunen van individuele onderzoekers aan universiteiten met doctoraatsbeurzen van bepaalde duur en werkingsmiddelen;
- 2° het steunen van individuele onderzoekers aan universiteiten en hoger onderwijsinstellingen die door de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 zijn belast met wetenschappelijk onderzoek, met postdoctorale mandaten van bepaalde duur en werkingsmiddelen;
- 3° het steunen van onderzoeksploegen met onderzoeksprojecten en netwerkingsmiddelen;
- 4° het bevorderen van mobiliteit, internationale contacten en samenwerkingsverbanden;
- 5° het aantrekken van excellente onderzoekers die actief zijn in het buitenland;
- 6° het verlenen van wetenschappelijke prijzen;
- 7° de subsidiëring van middelzware en zware onderzoeksinfrastructuur, met inbegrip van cofinanciering in geval van Europese en internationale investeringsprogramma's;
- 8° het beheer en de cofinanciering van de technische installatie en de technische exploitatie van TIER1-computerinfrastructuur aan een universiteit;
- 9° de cofinanciering van TIER2-computerinfrastructuur in universiteiten of associaties.

§2. De Vlaamse Regering kan het FWO belasten met bijzondere opdrachten. Die moeten passen in de missie van het FWO.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt per steunprogramma de voorwaarden waaraan steun verleend door het FWO moet voldoen. De voormelde voorwaarden kunnen onder andere betrekking hebben op:

- 1° de essentiële selectie- en beoordelingscriteria, die ten minste de wetenschappelijke kwaliteit en relevantie van de geselecteerde projecten en de haalbaarheid ervan borgen;
- 2° het steunbedrag, of het steunpercentage en het maximale steunbedrag, rekening houdend met de subsidiabele kosten;
- 3° de wijze waarop het aantal ondersteunde projecten wordt beperkt om redenen van doelmatigheid;
- 4° de wijze waarop oproepen aan de kandidaten worden georganiseerd;
- 5° de duur van de ondersteuning en de eventuele verlengingsmogelijkheden om objectieve redenen;
- 6° de modaliteiten waaronder de steun wordt verleend;
- 7° de precieze omschrijving van de categorie van aanvragers die in het steunprogramma een aanvraag mag indienen.

De Vlaamse Regering bepaalt, op voorstel van het FWO, de wijze waarop de aanvrager van wie de steunaanvraag geweigerd is, een verzoek tot herziening van de beslissing kan indienen op basis van objectiveerbare elementen die op kennelijk onredelijke wijze aan de steunweigering ten grondslag lagen.

§4. Het FWO verleent de financiële steun op grond van oproepen aan de kandidaten. De oproepen zijn generiek of thematisch, onder de voorwaarden, bepaald door de Vlaamse Regering.

De raad van bestuur van het FWO neemt een beslissing over de toewijzing en de begroting van de steun op grond van het advies en de eventuele aanbevelingen van de bevoegde beoordelingscommissie. De raad van bestuur respecteert daarbij de door beoordelingscommissies opgestelde rangschikkingen.

Rekening houdend met de eigenheid van de verschillende missieonderdelen, vermeld in artikel 17, en na advies van de raad van bestuur van het FWO kan de Vlaamse Regering richtlijnen vastleggen waaraan de selectie van experts en de samenstelling van beoordelingscommissies moeten voldoen.

§5. Voor onderzoeksprojecten voor strategisch basisonderzoek houdt de Vlaamse Regering bij het bepalen van de voorwaarden, vermeld in paragraaf 3, eerste lid, 1°, ten minste rekening met de volgende beoordelingsdimensies:

- 1° de wetenschappelijke kwaliteit van het projectvoorstel;
- 2° de utiliteitsperspectieven van het projectvoorstel, zijnde de gebruiksmogelijkheden van de resultaten op langere termijn en na vervolgonderzoek door economische, maatschappelijke of overheidsactoren.

De projectaanvragen voor onderzoeksprojecten voor strategisch basisonderzoek worden gerangschikt op basis van een gelijk gewicht aan de scores op de wetenschappelijke kwaliteit van het projectvoorstel en de utilisatieperspectieven en van de nodige diversiteit inzake toepassingsdomeinen bij gelijkwaardige scores. Op basis van de budgettaire mogelijkheden worden de hoogst gerangschikte projectvoorstellen gesteund. Van het principe dat de hoogst gerangschikte projectvoorstellen gesteund worden, kan desgevallend in beperkte mate afgeweken worden als hierdoor meer projecten kunnen worden gesteund.

§6. Voor doctoraatsbeurzen voor strategisch basisonderzoek houdt de Vlaamse Regering bij het bepalen van de voorwaarden, vermeld in paragraaf 3, eerste lid, 1°, ten minste rekening met de volgende beoordelingsdimensies:

- 1° de wetenschappelijke vak kennis van de kandidaat-bursaal en zijn potentiële bekwaamheid tot het zelfstandig uitvoeren van doctoraatsonderzoek;
- 2° de wetenschappelijke kwaliteit en relevantie van het onderzoeksproject, en de realiseerbaarheid ervan binnen een periode van vier jaar;
- 3° de strategische aard van het onderzoeksproject m.b.t. het potentieel voor economische en/of maatschappelijke toepasbaarheid van de resultaten op termijn.

De projectaanvragen voor doctoraatsbeurzen voor strategisch basisonderzoek worden gerangschikt op basis van een vóór de oproep vastgelegd gewicht aan de scores op de kwaliteit van het projectvoorstel, de economische finaliteit en de kwaliteit van de kandidaat en van de nodige diversiteit inzake toepassingsdomeinen bij gelijkwaardige scores. Op basis van de budgettaire mogelijkheden worden de hoogst gerangschikte projectvoorstellen gesteund.

§7. De raad van bestuur steunt bij zijn beslissing over het steunen van investeringsinitiatieven voor zware onderzoeksinfrastructuur op het advies van experts die de wetenschappelijke kwaliteit van de aanvragen evalueren, en die vervolgens voor de aanvragen die excellent bevonden zijn, nagaan of de opgemaakte investeringsplannen voldoende realistisch en objectief zijn. De raad van bestuur kan daarvoor een of meer expertencolleges aanwijzen.

§8. Het bedrag dat jaarlijks beschikbaar is voor middelzware onderzoeksinfrastructuur, wordt over de associaties verdeeld met toepassing van

een verdeelsleutel die door de Vlaamse Regering wordt vastgesteld op basis van het gewogen gemiddelde van de verdeelsleutel, bepaald met toepassing van artikel 63/1, §5, en de verdeelsleutel, bepaald met toepassing van artikel 57, §4. De raad van bestuur steunt bij zijn beslissing over het steunen van investeringsinitiatieven voor middelzware onderzoeksinfrastructuur op het advies van het betrokken associatiebestuur.

§9. Het bedrag dat jaarlijks beschikbaar wordt gemaakt voor de aanschaf en inzet van onderzoeksinfrastructuur, is voor 60 tot 70 procent bestemd voor de subsidiëring van middelzware onderzoeksinfrastructuur en voor 30 tot 40 procent voor de financiering van zware onderzoeksinfrastructuur.

De Vlaamse Regering kan jaarlijks beslissen om van het interval, vermeld in het eerste lid, af te wijken op grond van objectief vastgestelde noodwendigheden.”.

Art. 18. In hetzelfde decreet, wordt een artikel 18/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 18/1. Binnen de beschikbare begrotingskredieten is het FWO belast met:

- 1° het beheer en de cofinanciering van de technische installatie en de technische exploitatie van TIER1-computerinfrastructuur aan een universiteit;
- 2° de cofinanciering van TIER2-computerinfrastructuur in universiteiten of associaties.

Het FWO sluit een meerjarenovereenkomst met de betrokken universiteit over het beheer en de cofinanciering van de technische installatie en de technische exploitatie van TIER1-computerinfrastructuur. De voormelde overeenkomst regelt ten minste:

- 1° de fundamentele modaliteiten voor de technische installatie en de technische exploitatie, alsook de cofinanciering daarvan door het FWO en het kostenverhaal op gebruikers van rekentijd en schijfruimte;
- 2° de voorwaarden waaronder onderzoekscentra en derden kunnen gebruikmaken van de TIER1-computerinfrastructuur;
- 3° de opvolging van de technische exploitatie.

Het FWO sluit meerjarenovereenkomsten met de betrokken universiteiten en associaties over de cofinanciering van TIER2-computerinfrastructuur in universiteiten of associaties. De voormelde overeenkomst regelt het bedrag en het betalingsritme, de cofinancieringsvoorwaarden en de monitoring en de controle van de cofinanciering door het FWO.

Voor de ondersteuning van het beheer van de TIER1-infrastructuur en voor het stimuleren van het gebruik van grote rekencapaciteit bij de Vlaamse bedrijven en non-profitinstellingen, zodat ze hun innovatieve capaciteit kunnen versterken, wordt door de raad van bestuur van het FWO een industrial board ingesteld.”.

Art. 19. Artikel 19 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 19. §1. De Vlaamse Regering benoemt de volgende leden van de raad van bestuur van het FWO:

- 1° twee leden worden aangesteld op voordracht van de raad van bestuur van de Katholieke Universiteit Leuven;

- 2° twee leden worden aangesteld op voordracht van de raad van bestuur van de Universiteit Gent;
- 3° één lid wordt aangesteld op voordracht van de raad van bestuur van de Universiteit Antwerpen;
- 4° één lid wordt aangesteld op voordracht van de raad van bestuur van de Vrije Universiteit Brussel;
- 5° één lid wordt aangesteld op voordracht van de raad van bestuur van de UHasselt;
- 6° één lid wordt aangesteld uit een dubbeltal, gezamenlijk voorgedragen door de raden van bestuur van de strategische onderzoekscentra;
- 7° vier onafhankelijke bestuurders, die voorgedragen worden door de raad van bestuur onder de voorwaarden en op basis van de procedure vermeld in paragraaf 2, en van wie hoogstens twee van hetzelfde geslacht mogen zijn.

Ten hoogste vijf van de leden, vermeld in het eerste lid, 1° tot en met 5°, mogen van hetzelfde geslacht zijn. Als aan die voorwaarde niet voldaan is, dragen de universiteiten die geen kandidaat van het ondervertegenwoordigde geslacht hadden voorgedragen, een bijkomende kandidaat van dat geslacht voor.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de voordrachtenregelingen, vermeld in het eerste lid, 1° tot 6°.

§2. De onafhankelijke bestuurders, vermeld in paragraaf 1, 7°, beschikken over deskundigheid op het vlak van het algemeen bestuur van het agentschap en over specifieke deskundigheid met betrekking tot de missie en de taken van het agentschap, vermeld in artikel 17 en 18. De onafhankelijke bestuurders zijn bovendien afkomstig uit het bedrijfsleven en zijn vertrouwd met het wetenschaps- en innovatiebeleid.

Ze zijn onafhankelijk ten aanzien van het Vlaamse Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de universiteiten, de strategische onderzoekscentra en de secretaris-generaal. Om die onafhankelijkheid te bepalen, zijn de criteria uit de corporate governance code voor beursgenoteerde bedrijven richtinggevend.

De raad van bestuur stelt de vereisten vast waaraan kandidaten voor het mandaat van onafhankelijk bestuurder moeten voldoen op het vlak van bekwaamheden, kennis en ervaring en doet een open oproep tot kandidaatstelling voor een mandaat van onafhankelijk bestuurder. Die oproep bevat een weergave van de vereisten waaraan kandidaten moeten voldoen en regelt de wijze van kandidaatstelling, waarbij minstens een curriculum vitae wordt voorgelegd.

De raad van bestuur vergelijkt de respectieve verdiensten van de kandidaten.

De onafhankelijke bestuurders worden uit lijsten van twee kandidaten per vacant mandaat door de Vlaamse Regering aangesteld, op voordracht van de raad van bestuur.

§3. De raad van bestuur verkiest onder zijn leden een voorzitter, behorend tot de categorie, vermeld in §1, eerste lid, 1° tot en met 5°, en een ondervoorzitter, behorend tot de categorie, vermeld in §1, eerste lid, 7°.

§4. Artikel 18, 19 en 20 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 zijn van toepassing op de raad van bestuur van het FWO.

§5. De leidend ambtenaar van het Agentschap Innoveren en Ondernemen woont de vergaderingen van de raad van bestuur van FWO bij met raadgevende stem.”

Art. 20. Aan artikel 20, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014, wordt een punt 11° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“11° de werking van de raad van bestuur en de interne beheersstructuren.”.

Art. 21. In titel II van hetzelfde decreet wordt hoofdstuk II/1, dat bestaat uit artikel 22/1 tot en met 22/13, opgeheven.

Art. 22. Artikel 66 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 23. In artikel 68 van hetzelfde decreet wordt het eerste lid opgeheven.

Art. 24. In hetzelfde decreet wordt een artikel 69/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 69/2. §1. Op 1 januari 2016 wordt de stichting van openbaar nut Herculesstichting, opgericht bij notariële akte van 5 december 2007, uit kracht van decreet en zonder formaliteiten ontbonden en vereffend. Haar vermogen wordt van rechtswege overgedragen aan het FWO, vermeld in artikel 15.

Op 1 januari 2016 neemt het FWO van rechtswege de taken van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie over die betrekking hebben op strategisch basisonderzoek en toegepast biomedisch onderzoek met een uitgesproken maatschappelijke toepasbaarheid en een slechts beperkt potentieel voor de industrie.

§2. Ingevolge de fusieoperatie, vermeld in paragraaf 1, geldt dat:

- 1° het FWO volkomen en onmiddellijk in de rechten en plichten treedt van de Herculesstichting en de rechten en plichten van het FWO volledig behoudt;
- 2° de op 1 januari 2016 lopende subsidieovereenkomsten, gesloten met het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie, binnen de door het FWO overgenomen programma's, afgehandeld worden door het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie of zijn rechtsopvolger;
- 3° een samenwerkingsprotocol tussen het FWO, het Agentschap Ondernemen, het IWT en zijn rechtsopvolger de afspraken regelt inzake de transfer en de ter beschikking stelling van personeelsleden vanuit Agentschap Innoveren en Ondernemen en inzake de samenwerking tussen het FWO en het Agentschap Innoveren en Ondernemen;
- 4° de personeelsleden van de Herculesstichting van rechtswege overgedragen worden aan het FWO, met behoud van alle wettelijke en reglementaire rechten en plichten die ze genoten in de Herculesstichting, met dien verstande dat de Vlaamse Regering de nadere voorwaarden kan regelen krachtens het decreet van 28 november 2008 tot regeling van de overdracht van personeelsleden binnen de diensten van de Vlaamse overheid in geval van verschuiving van taken of bevoegdheden.”.

Art. 25. In hetzelfde decreet wordt een artikel 69/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 69/3. In afwijking van artikel 20 kan de samenwerkingsovereenkomst die loopt op het moment van de bekendmaking van dit decreet, worden beëindigd en vervangen door een nieuwe samenwerkingsovereenkomst."

Art. 26. In hetzelfde decreet wordt een artikel 69/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 69/4. Het FWO brengt zijn statuten in overeenstemming met de bepalingen van artikel 19 binnen een periode van zes maanden na de bekendmaking van dit decreet."

Art. 27. In hetzelfde decreet wordt een artikel 69/5 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 69/5. Naast de evaluatie, vermeld in artikel 22, kan een evaluatie van het FWO worden uitgevoerd in de tweede jaarhelft van 2018."

Hoofdstuk 6. Wijzigingen van het decreet van 16 maart 2012 betreffende het economisch ondersteuningsbeleid

Art. 28. In het decreet van 16 maart 2012 betreffende het economisch ondersteuningsbeleid wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° onderneming: iedere entiteit, ongeacht haar rechtsvorm, die een economische activiteit uitoefent;"

Art. 29. In hetzelfde decreet wordt hoofdstuk 7, opgeheven door het decreet van 13 juli 2012, opnieuw ingevoegd in de volgende lezing:

"Hoofdstuk 7. Innovatiesteun

Afdeling 1. Toepassingsgebied

Art. 27. De Vlaamse Regering kan steun verlenen aan projecten ter bevordering van de innovatie:

- 1° aan ondernemingen onder de voorwaarden, vermeld in dit decreet, de algemene groepsvrijstellingsverordening en de uitvoeringsbesluiten;
- 2° aan entiteiten, die geen onderneming zijn, onder de voorwaarden, vermeld in dit decreet en de uitvoeringsbesluiten.

De Vlaamse Regering kan de begunstigden, vermeld in het eerste lid, verder concretiseren in functie van de noodzakelijkheden en de beleidsprioriteiten.

Afdeling 2. Steunintensiteit

Art. 28. De steunintensiteit wordt berekend als een percentage van de in aanmerking komende kosten.

De Vlaamse Regering bepaalt de in aanmerking komende kosten en de steunintensiteit.

De Vlaamse Regering bepaalt in welke mate er cumulatie van steun is toegelaten, ongeacht de bron en in welke vorm ook verleend, met betrekking tot dezelfde kosten."

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Art. 30. De Vlaamse Regering kan de bestaande decreetsbepalingen waarin de werking van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie, van het Agentschap Ondernemen of van het Hermesfonds nader is geregeld, wijzigen, aanvullen, vervangen of opheffen, om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet.

De besluiten die krachtens het eerste lid worden vastgesteld, houden op uitwerking te hebben als ze niet bij decreet zijn bekrachtigd binnen negen maanden na de datum van de inwerkingtreding ervan. De bekrachtiging werkt terug tot die laatste datum.

De bevoegdheid, vermeld in het eerste lid, vervalt twaalf maanden na de inwerkingtreding van dit decreet. Na die datum kunnen de besluiten die krachtens dit artikel zijn vastgesteld en zijn bekrachtigd, alleen bij een decreet worden gewijzigd, aangevuld, vervangen of opgeheven.

Art. 31. De Vlaamse Regering kan de bepalingen van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid coördineren met de bepalingen die daarin uitdrukkelijk of stilzwijgend wijzigingen hebben aangebracht tot aan het tijdstip van de coördinatie.

Daarvoor kan de Vlaamse Regering:

- 1° de volgorde en de nummering van de te coördineren bepalingen veranderen en in het algemeen de teksten naar de vorm wijzigen;
- 2° de verwijzingen die voorkomen in de te coördineren bepalingen, met de nieuwe nummering overeenbrengen;
- 3° zonder afbreuk te doen aan de beginselen die in de te coördineren bepalingen vervat zijn, de redactie ervan wijzigen om ze onderling te doen overeenstemmen en eenheid in de terminologie te brengen.

De coördinatie zal het volgende opschrift dragen: "coördinatiedecreet van 30 april 2009".

De coördinatie treedt in werking op de dag van de bekrachtiging ervan bij decreet.

Art. 32. §1. In de volgende besluiten van de Vlaamse regering, wordt "IWT" na de inwerkingtreding van dit decreet gelezen als "Agentschap Innoveren en Ondernemen", wordt "raad van bestuur" of "raad van bestuur van het IWT" gelezen als "beslissingscomité bij het Hermesfonds" en wordt "directiecomité" of "directiecomité van het IWT" gelezen als "beslissingscomité bij het Hermesfonds":

Besluit van de Vlaamse Regering van 30 april 2004 houdende de oprichting van een programma voor de bevordering van kennistransfer door instellingen van hoger onderwijs;

Besluit van de Vlaamse Regering van 18 februari 2005 betreffende de projectmatige financiering van toegepast collectief onderzoek voor de land- en tuinbouwsector;

Besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot regeling van de steun aan projecten van innovatiestimulering, technologisch advies en collectief onderzoek op verzoek van Vlaamse innovatiesamenwerkingsverbanden;

Besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot regeling van de steun aan projecten van onderzoek en ontwikkeling van het bedrijfsleven in Vlaanderen

§2. Behoudens de regeling inzake het beheer van de op 1 januari 2016 lopende subsidieovereenkomsten door het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie of zijn rechtsopvolger zoals voorzien in artikel 24 §2, wordt in de hiernavolgende besluiten van de Vlaamse regering "IWT" na de inwerkingtreding van dit decreet gelezen als "Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek":

Besluit van de Vlaamse Regering van 29 mei 2009 tot regeling van de steuntoekenning van doctoraatsbeurzen voor de uitvoering van projecten van strategisch basisonderzoek

Besluit van de Vlaamse Regering van 3 oktober 2003 houdende de instelling van een financieringskanaal voor het strategisch basisonderzoek in Vlaanderen

Besluit van de Vlaamse Regering van 15 september 2006 voor de financiering van toegepast biomedisch onderzoek met een primair maatschappelijke finaliteit.

§3. In afwijking van §2 kan het Beslissingscomité bij het Hermesfonds op basis van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 oktober 2003 houdende de instelling van een financieringskanaal voor het strategisch basisonderzoek in Vlaanderen steun toekennen aan projecten welke geheel of gedeeltelijk bestaan uit basisonderzoek uit te voeren door onderzoekscentra.

§4. De §§ 1, 2 en 3 blijven in voege tot aan de aanpassing van de daarin vermelde besluiten, in uitvoering van dit decreet.

Art. 33. De termijn van het eerste beslissingscomité bij het Hermesfonds start op de datum van de omvorming van het Agentschap Ondernemen tot het Agentschap Innoveren en Ondernemen, krachtens besluit van de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering legt de overgangsmaatregelen vast.

Art. 34. Dit decreet treedt in werking op de dag van publicatie in het Belgisch Staatsblad, met uitzondering van artikel 28, dat in werking treedt op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,

Philippe MUYTERS

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 57.868/1/V
van 27 augustus 2015

over

een voorontwerp van decreet ‘houdende diverse maatregelen
inzake de herstructurering van het beleidsdomein Economie,
Wetenschap en Innovatie’

Op 13 juli 2015 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport verzocht binnen een termijn van dertig dagen, van rechtswege verlengd tot 27 augustus 2015,^(*) een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘houdende diverse maatregelen inzake de herstructurering van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie’.

Het voorontwerp is door de eerste vakantiekamer onderzocht op 18 augustus 2015. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Koen MUYLLE en Patricia DE SOMERE, staatsraden, Bruno PEETERS, assessor, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Paul DEPUYDT, eerste auditeur-afdelingshoofd.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 27 augustus 2015.

*

^(*) Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, *in fine*, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege wordt verlengd met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juli en 31 juli of wanneer hij verstrijkt tussen 15 juli en 15 augustus.

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

Daarnaast bevat dit advies ook een aantal opmerkingen over andere punten. Daaruit mag echter niet worden afgeleid dat de afdeling Wetgeving binnen de haar toegemeten termijn een exhaustief onderzoek van het ontwerp heeft kunnen verrichten.

*

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest strekt tot een herstructurering van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie. De belangrijkste elementen van deze herstructurering zijn de volgende.

Vooreerst wordt het publiekrechtelijk vormgegeven ‘extern verzelfstandigd agentschap’ (hierna: EVA) met rechtspersoonlijkheid ‘Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie’ (hierna: IWT) ontbonden zonder vereffening. Het vermogen, de rechten en plichten en de activiteiten van het IWT worden overgedragen aan het ‘intern verzelfstandigd agentschap’ (hierna: IVA) zonder rechtspersoonlijkheid ‘Agentschap Ondernemen’, met uitzondering van de bestanddelen die worden toegewezen aan het ‘Hermesfonds’ of aan het ‘Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek’ (hierna ook: FWO) (artikelen 3 tot 7 van het ontwerp).

Voorts worden de middelen en opdrachten van de rechtspersoon ‘Hermesfonds’ uitgebreid, onder meer met bestanddelen van het IWT, wordt er een beslissingscomité ingesteld en wordt het toezicht geregeld (artikelen 8 tot 11 van het ontwerp). Het Hermesfonds blijft ondergebracht bij het Agentschap Ondernemen.

Daarnaast worden de op de kennisinstellingen gerichte financieringskanalen van het IWT overgedragen aan het privaatrechtelijk vormgegeven EVA ‘Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek’. Het decreet van 30 april 2009 ‘betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid’ wordt uitvoerig gewijzigd wat betreft de regels inzake de werking van het FWO (artikelen 12 tot 20 en 25 tot 27 van het ontwerp).

De stichting van openbaar nut ‘Herculesstichting’ wordt eveneens ontbonden en vereffend en haar vermogen wordt van rechtswege overgedragen aan het FWO (artikelen 21 en 24 van het ontwerp).

Ten slotte worden nog wijzigingen aangebracht in het decreet van 16 maart 2012 ‘betreffende het economisch ondersteuningsbeleid’ (artikelen 28 en 29 van het ontwerp).

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

BEVOEGDHEID

3. Volgens artikel 1 regelt het ontwerp zowel gemeenschaps- als gewestaangelegenheden.

De decreetgever put zijn bevoegdheid voor de in het ontwerp geregelde aangelegenheden enerzijds uit artikel 6*bis*, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’, in samenhang gelezen met diverse materiële bevoegdheidstoewijzingen in diezelfde bijzondere wet, en anderzijds uit artikel 127, § 1, eerste lid, 2°, van de Grondwet.

Voor zover het ontwerp voorziet in de oprichting van organismen of machtigt tot deelname aan rechtspersonen, biedt artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 de nodige bevoegdheidsrechtelijke grondslag.

ALGEMENE OPMERKINGEN

4. Wat betreft de overeenstemming met de vrijheid van vereniging (artikel 27 van de Grondwet) en met de rechtsfiguur van de stichting, blijven de opmerkingen dienaangaande betreffende het FWO in het advies 45.532/1² van de Raad van State, afdeling Wetgeving, in voorliggend geval relevant.

In het bijzonder worden volgende passages in herinnering gebracht:

“II. Overeenstemming met de vrijheid van vereniging (artikel 27 van de Grondwet)

[...]

3. [...] Het ontwerp beperkt er zich in werkelijkheid niet toe aan een op privé-initiatief, dit is zonder overheidsinmenging, tot stand gekomen stichting de bedoelde overheidstaak - een openbare dienst in de functionele betekenis van die term - op te dragen. De ontworpen regeling komt er integendeel op neer dat de stichting van overheidswege wordt omgevormd tot een openbare dienst - in de organieke betekenis van die term. Dit komt neer op een ‘verstaatsing’ van een private stichting. Daarbij komt dat het ontwerp verscheidene dwingende bepalingen bevat die niet bestaanbaar zijn met de principiële vrijheid van de stichters om in de statuten een aantal essentiële aspecten van de stichting te regelen.

De Vlaamse Regering wordt immers niet alleen gemachtigd om aan het bestuur van het FWO deel te nemen, het ontwerp erkent het FWO uitdrukkelijk als een EVA, bepaalt wie minstens lid moet zijn van de raad van bestuur en over welke kwaliteiten die bestuursleden dienen te beschikken, bepaalt op welke wijze de secretaris-generaal wordt benoemd en ontslagen, regelt omstandig het toezicht - dat zelfs een vernietigingsmogelijkheid impliceert - en verplicht het FWO de kosten van de regeringsafgevaardigden ten laste te nemen, terwijl de Vlaamse Regering zelf de

² Adv.RvS 45.532/1 van 16 december 2008 over een voorontwerp dat geleid heeft tot het decreet van 30 april 2009 ‘betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid’ (*Parl.St.* VI.Parl. 2008-09, nr. 2130/1, 103-107).

rechtspositionele voorwaarden bepaalt waaraan die regeringsafgevaardigden zijn onderworpen.

Aangezien de vzw-wet de concrete invulling is van de grondwettelijk gewaarborgde vrijheid van vereniging, staat de regeling die de stellers van het ontwerp voor ogen hebben op gespannen voet met de vrijheid van vereniging die is gewaarborgd door artikel 27 van de Grondwet.

4. Om geen inbreuk te plegen op de vrijheid van vereniging, wordt ter overweging gegeven om bij decreet niet te raken aan de bestaande stichting van openbaar nut FWO en om, los van die stichting, een EVA op te richten. Het staat de decreetgever uiteraard vrij om bij het beheer van die EVA bijvoorbeeld de universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap te betrekken.

Anderzijds staat het het Federaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek vrij om de stichting FWO eventueel op te heffen en te ontbinden. Als daartoe zou worden overgegaan dient, ter uitvoering van artikel 27 van de statuten, de Vlaamse Regering de goederen van de stichting toe te kennen ‘aan de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, ten einde er het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek mee te bevorderen’.

III. Gekozen rechtsfiguur: stichting (van openbaar nut)

Naast de vraag naar de verenigbaarheid van de ontworpen regeling met de vrijheid van vereniging, rijst nog de vraag of de stichting, zoals geconcipieerd in het ontwerp, wel verenigbaar is met de rechtsfiguur van de stichting die de wetgever met de wet van 27 juni 1921 voor ogen heeft gehad en of de stichting in dit geval de aangepaste rechtsfiguur is voor hetgeen de stellers van het ontwerp in werkelijkheid beogen.

In tegenstelling met wat bepaald is in artikel 28, 3° en 5°, van de voornoemde wet van 27 juni 1921, zullen het statutair doel waarvoor de stichting werd opgericht en de activiteiten om dit doel te bereiken, voortaan bij decreet zijn bepaald (zie de artikelen 17 en 18 van het ontwerp) en zal de samenstelling van bestuursorganen verregaand worden geregeld (artikelen 19 en 20). Voorts zal de Vlaamse Regering bepalen onder welke voorwaarden het vermogen van de stichting zal mogen worden aangewend om financiële steun aan onderzoekers te verlenen (artikel 18, § 3). Bovendien is een stichting in de zin van de voornoemde wet van 27 juni 1921 een rechtspersoon waarop de Regering slechts een (beperkt) recht van toezicht heeft. De regering mag in het beheer van de stichting niet tussenbeide komen noch haar beslissingen wijzigen of vernietigen. Een vorm van toezicht, die in het ontwerp de vorm aanneemt van administratief toezicht, is dan ook niet verenigbaar met het statuut van een stichting.

De conclusie is daarom dat met de ontworpen regeling op verschillende plaatsen wordt afgeweken van de bepalingen van de voornoemde wet van 27 juni 1921 en de stichting in ruime mate aan een inmenging van overheidswege zal worden onderworpen waardoor de figuur van de stichting wordt gedenatureerd. De stellers van het ontwerp zullen daarom de ontworpen regeling aan een nieuw onderzoek dienen te onderwerpen en zullen moeten nagaan of niet veeleer een andere, meer adequate rechtsfiguur moet worden gekozen.”

5. Deze opmerkingen gelden des te meer ten aanzien van de regeling betreffende het FWO vervat in het voorliggend ontwerp. Zo moeten de statuten van het FWO voortaan goedgekeurd worden door de Vlaamse Regering en treedt het FWO op als een functioneel openbare dienst bij de uitoefening van de in het decreet vermelde taken en opdrachten (artikel 14 van het ontwerp). Voorts worden de voorwaarden waaronder financiële steun kan worden verleend

nog meer dan voorheen in het bijzonder geregeld (artikelen 16 en 17 van het ontwerp), en worden de leden van de raad van bestuur van het FWO voortaan door de Vlaamse Regering benoemd onder de in het ontwerp gestelde voorwaarden (artikel 19 van het ontwerp), waarbij het FWO zijn statuten hiermee in overeenstemming dient te brengen binnen een periode van zes maanden na bekendmaking van dit decreet (artikel 26 van het ontwerp). Ten slotte wordt naast de vijfjaarlijkse evaluatie bepaald in artikel 22, de mogelijkheid van een tweede vervroegde evaluatie ingesteld (artikel 27 van het ontwerp).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 28

6. Men schrijve in de inleidende zin: “In artikel 3 van het decreet van 16 maart 2012 ...”.

Artikel 34

7. Tenzij er een specifieke reden bestaat om af te wijken van de gebruikelijke termijn van inwerkingtreding van decreten, vastgesteld bij artikel 56 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, dient te worden afgezien van de onmiddellijke inwerkingtreding, teneinde eenieder een redelijke termijn te geven om kennis te nemen van de nieuwe bepalingen.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Wim GEURTS

Jo BAERT

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Definities

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° Agentschap Ondernemen: het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2005 aangaande het Agentschap Ondernemen;
- 2° Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie: het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, vermeld in artikel 3 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid;
- 3° Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek: het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, vermeld in artikel 15 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid;
- 4° Hermesfonds: de rechtspersoon Fonds voor het Flankerend Economisch Beleid, vermeld in artikel 41, §1, van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002.

Hoofdstuk 3. Maatregelen met betrekking tot de fusie van de agentschappen Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie en Agentschap Ondernemen tot het Agentschap Innoveren en Ondernemen

Art. 3. Met ingang van de datum, bepaald door de Vlaamse Regering, wordt het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie ontbonden onder de voorwaarden en op de wijze, vermeld in artikel 4 tot en met 11.

Art. 4. Onverminderd hoofdstuk 5 is de ontbinding, vermeld in artikel 3, een ontbinding zonder vereffening waarbij het hele vermogen, alle rechten en plichten en alle activiteiten van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie, worden overgedragen aan het Agentschap Ondernemen, met uitzondering van de overdracht van het vermogen, de rechten en plichten en de activiteiten die worden toegewezen aan het Hermesfonds of aan het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek.

Art. 5. De Vlaamse Regering bepaalt de plaats en de datum of de data van de overdrachten, vermeld in artikel 4.

De Vlaamse Regering bepaalt op welke wijze en op welke datum of data die overdrachten tegenstelbaar zijn aan derden.

Art. 6. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden, de procedure en de gevolgen van de ontbinding zonder vereffening van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie en de overdracht van zijn vermogen, zijn rechten en plichten en zijn activiteiten aan het Agentschap Ondernemen, respectievelijk aan het Hermesfonds en aan het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek, vermeld in artikel 4.

De personeelsleden van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie die van rechtswege overgedragen worden aan het Agentschap Innoveren en Ondernemen, behouden alle rechten en plichten die ze genoten in het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie, met dien verstande dat de Vlaamse Regering de nadere voorwaarden kan regelen krachtens het decreet van 28 november 2008 tot regeling van de overdracht van personeelsleden binnen de diensten van de Vlaamse overheid in geval van verschuiving van taken of bevoegdheden.

De Vlaamse Regering neemt de nodige maatregelen met het oog op de overgang van het personeel van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie naar het Agentschap Ondernemen.

Art. 7. De Vlaamse Regering neemt de nodige maatregelen voor de wijziging van de naam van het Agentschap Ondernemen in "Agentschap Innoveren en Ondernemen".

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002

Art. 8. In het opschrift van hoofdstuk VII van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002 worden de woorden "Fonds voor het Flankerend Economisch Beleid" vervangen door de woorden "Fonds Flankerend Economisch en Innovatiebeleid".

Art. 9. In artikel 41 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 20 december 2002, 24 december 2004 en 19 december 2008, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 1, eerste lid, worden de woorden "Fonds voor het Flankerend Economisch Beleid" vervangen door de woorden "Fonds Flankerend Economisch en Innovatiebeleid";
- 2° in paragraaf 2 wordt het woord "Fonds" telkens vervangen door het woord "Hermesfonds";
- 3° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

"§3. De financiële middelen van het Hermesfonds zijn:

- 1° een jaarlijkse dotatie ten laste van de algemene uitgavenbegroting van het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap;
- 2° financiële, personele of materiële ondersteuning door openbare besturen of door internationale of supranationale organisaties of organen;
- 3° tegemoetkomingen van de Europese Unie in uitgaven met betrekking tot de tenuitvoerlegging van Europese programma's;
- 4° leningen, na machtiging door de Vlaamse Regering;
- 5° de terugbetaling van sommen die voortvloeien uit de uitvoering van de taken van het Hermesfonds;

- 6° ontvangsten die voortvloeien uit daden van beheer of beschikking met betrekking tot het eigen patrimonium of intellectuele rechten waarvan het Hermesfonds de titularis is;
- 7° toevallige ontvangsten, met inbegrip van schenkingen, legaten en de opbrengst van sponsoring;
- 8° alle inkomsten die voortvloeien uit diensten die door het Hermesfonds aan derden worden verstrekt tegen betaling;
- 9° inkomsten uit eigen participaties, met inbegrip van de verkoop ervan, en uit door het Hermesfonds verstrekte kredieten aan derden;
- 10° subsidies waarvoor het Hermesfonds als begunstigde in aanmerking komt;
- 11° inkomsten uit beleggingen;
- 12° andere inkomsten in het kader van de taken van het Hermesfonds;
- 13° inkomsten uit de terbeschikkingstelling aan derden, tegen betaling, van overheidsinformatie die zich tot een dergelijke terbeschikkingstelling leent;
- 14° het eventuele saldo op het einde van het voorgaande begrotingsjaar op het Hermesfonds;
- 15° andere inkomsten, na goedkeuring door de Vlaamse minister, bevoegd voor de economie en het technologisch innovatiebeleid, en de Vlaamse minister, bevoegd voor de financiën en de begrotingen.”;

4° in paragraaf 3bis wordt tussen het eerste en het tweede lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Het Hermesfonds neemt ook het vermogen, de rechten en plichten en de activiteiten van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie, vermeld in artikel 3 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid, over die ter uitvoering van artikel 4 van het decreet van [...] houdende diverse maatregelen inzake de herstructurering van de agentschappen van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie door de Vlaamse Regering worden toegewezen aan het Hermesfonds.”;

5° paragraaf 4 wordt vervangen door wat volgt:

“§4. Het Hermesfonds neemt de uitgaven voor zijn rekening die voortvloeien uit:

- 1° de toepassing van de wettelijke en decretale en overige reglementaire bepalingen met betrekking tot het economisch ondersteuningsbeleid en het innovatiebeleid;
- 2° de studies in verband met het economisch ondersteuningsbeleid en het innovatiebeleid;
- 3° de Vlaamse cofinanciering in de uitgaven van Europese programma's die aansluiten bij de doelstellingen van het Hermesfonds en het Agentschap Innoveren en Ondernemen;
- 4° de bijdragen aan de werking van nationale en internationale organisaties die actief zijn op het vlak van economische ontwikkeling of innovatiebeleid;
- 5° elke andere uitgave die past in het sociaal, economisch, innovatie-, ruimtelijk economisch en handelsvestigingsbeleid van de Vlaamse Regering.”;

6° in paragraaf 5 wordt de zinsnede “Fonds voor al wat dienen kan in het raam van het sociaal, economisch en regionaal ondernemingsbeleid” vervangen door de zinsnede “Hermesfonds voor al wat dienen kan in het raam van het sociaal, economisch, innovatie-, ruimtelijk economisch, handelsvestigingen- en ondernemingsbeleid”;

7° paragraaf 6 en 7 worden vervangen door wat volgt:

"§6. Het Hermesfonds neemt de op 31 december 2001 uitstaande rechten en plichten ten laste van het Fonds voor de Economische Expansie en Regionale Reconversie – Grote Ondernemingen en ten laste van het Fonds voor de Economische Expansie en Regionale Reconversie – Kleine Ondernemingen over.

De middelen die voortvloeien uit de overgedragen rechten en plichten, worden bij de financiële middelen van het Hermesfonds gevoegd.

De op 31 december 2001 beschikbare saldi van het Fonds voor de Economische Expansie en Regionale Reconversie – Grote Ondernemingen en het Fonds voor de Economische Expansie en Regionale Reconversie – Kleine Ondernemingen worden overgedragen aan het Hermesfonds.

§7. Het vastgestelde verschil in de jaarrekening van het Hermesfonds tussen het gecumuleerde bedrijfsresultaat en het gecumuleerde budgettaire resultaat wordt op 1 januari 2016 door een correctieboeking weggewerkt.

De Vlaamse Regering kan de nodige maatregelen nemen om deze bepaling uit te voeren.";

8° paragraaf 8 wordt opgeheven;

9° paragraaf 9 wordt vervangen door wat volgt:

"§9. De Vlaamse Regering regelt de werking en het beheer van het Hermesfonds. Ze stelt de nodige diensten, uitrusting, installaties en personeelsleden van haar diensten ter beschikking van het Hermesfonds en kan, overeenkomstig de ter zake geldende algemene beginselen, sommige van haar bevoegdheden delegeren aan de leidend ambtenaar die zij daartoe aanwijst."

Art. 10. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 13 juli 2012, wordt een artikel 41ter ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 41ter. §1. Bij het Hermesfonds wordt een beslissingscomité opgericht dat bestaat uit twaalf stemgerechtigde leden, natuurlijke personen, waaronder een voorzitter.

§2. De Vlaamse Regering kan steun verlenen aan projecten ter bevordering van de economie of de innovatie:

- 1° aan ondernemingen onder de voorwaarden, vermeld in dit decreet, de van toepassing zijnde Europese regelgeving inzake staatssteun en de uitvoeringsbesluiten;
- 2° aan entiteiten, die geen onderneming zijn, onder de voorwaarden, vermeld in dit decreet en de uitvoeringsbesluiten.

Onder onderneming wordt verstaan: iedere entiteit, ongeacht haar rechtsvorm, die een economische activiteit uitoefent.

De voorwaarden, vermeld in het eerste lid, moeten in ieder geval betrekking hebben op het volgende:

- 1° een positieve evaluatie van de kwaliteit van de uitvoering;
- 2° een positieve evaluatie van het economische of maatschappelijke valorisatiepotentieel van de aanvraag.

De Vlaamse Regering kan bijkomende algemene of specifieke voorwaarden opleggen.

De Vlaamse Regering kan de begunstigden, vermeld in het eerste lid, verder concretiseren in functie van de noodzakelijkheden en de beleidsprioriteiten.

De steunintensiteit wordt berekend als een percentage van de in aanmerking komende kosten.

De Vlaamse Regering bepaalt de in aanmerking komende kosten en de steunintensiteit.

De Vlaamse Regering bepaalt in welke mate er cumulatie van steun is toegelaten, ongeacht de bron en in welke vorm ook verleend, met betrekking tot dezelfde kosten.

Er kan op basis van een steunregeling als vermeld in dit decreet pas steun toegekend worden na de inwerkingtreding van de desbetreffende uitvoeringsbesluiten. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder steun verstaan: elke maatregel die aan alle criteria van artikel 107 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie voldoet.

Binnen de grenzen bepaald door de Vlaamse Regering staat het beslissingscomité in voor de beslissing over het uitschrijven en bepalen van nadere modaliteiten en criteria van de programma's of combinaties van programma's, de volledige beoordeling en toekenning van de steun en de opvolging ervan.

De Vlaamse Regering bepaalt welke instrumenten met betrekking tot de steunverlening tot de bevoegdheid van het beslissingscomité bij het Hermesfonds behoren.

Het beslissingscomité bij het Hermesfonds is ervoor bevoegd om een beslissing over de toekenning van steun te nemen, ongeacht het bedrag van de toe te kennen steun.

§3. De Vlaamse Regering benoemt de leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds:

- 1° twee leden worden aangesteld op voordracht van de Vlaamse Interuniversitaire Raad, vermeld in artikel II.40 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013;
- 2° één lid wordt aangesteld uit een dubbeltal dat voorgedragen is door de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA);
- 3° één lid wordt aangesteld uit een dubbeltal, gezamenlijk voorgedragen door de Strategische Onderzoekscentra, erkend overeenkomstig artikel 29 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2012 en 25 april 2014;
- 4° vier leden worden aangesteld uit een dubbeltal, voorgedragen door de organisaties die vertegenwoordigd zijn in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen;
- 5° vier leden uit het bedrijfsleven, die vertrouwd zijn met het economisch en het innovatiebeleid.

De leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds worden onder de personen, vermeld in paragraaf 3, door de Vlaamse Regering benoemd voor een hernieuwbare termijn van vijf jaar.

De termijn van vijf jaar, vermeld in het tweede lid, vangt aan zes maanden na de beëindiging van een nieuwe Vlaamse Regering na algehele vernieuwing van het Vlaams Parlement. Als tussen de beëindiging van twee opeenvolgende regeringen minder of meer dan vijf jaar is verlopen, wordt die termijn overeenkomstig aangepast.

Als in de loop van de termijn een mandaat van lid van het beslissingscomité bij het Hermesfonds vrijkomt, stelt de Vlaamse Regering een nieuwe mandataris aan die het mandaat overneemt voor de nog resterende looptijd ervan. In voorkomend geval wordt het mandaat van al de zittende leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds van rechtswege verlengd tot wanneer de Vlaamse Regering bij het verstrijken van de termijn de leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds heeft aangesteld.

De uittredende leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds zijn herbenoembaar.

De secretaris-generaal van het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek, vermeld in artikel 15 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid, woont de vergaderingen van het beslissingscomité bij het Hermesfonds bij met raadgevende stem.

§4. Onder voorbehoud van eventuele andere onverenigbaarheden is het mandaat van lid van het beslissingscomité bij het Hermesfonds onverenigbaar met:

- 1° een mandaat in het Europees Parlement, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Vlaams Parlement en het Brussels Hoofdstedelijk Parlement;
- 2° het ambt van minister of staatssecretaris en de hoedanigheid van kabinetslid van een Vlaams minister;
- 3° het ambt van personeelslid van het Agentschap Innoveren en Ondernemen.

Als een lid niet voldoet aan de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, beschikt hij over een termijn van drie maanden om de mandaten of functies die tot de onverenigbaarheid aanleiding geven, neer te leggen.

Als het lid nalaat de onverenigbare mandaten of functies neer te leggen, wordt hij na afloop van de termijn, vermeld in het tweede lid, van rechtswege geacht zijn mandaat in het beslissingscomité bij het Hermesfonds te hebben neergelegd, zonder dat dit afbreuk doet aan de rechtsgeldigheid van de handelingen die hij inmiddels heeft gesteld of van de beraadslagingen waaraan hij inmiddels heeft deelgenomen. Hij wordt vervangen conform paragraaf 3, vierde lid.

De Vlaamse Regering bepaalt een regeling inzake de vergoeding van de leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds.

§5. De leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds kunnen op elk moment worden ontslagen door de Vlaamse Regering, al dan niet op voorstel van de instantie die hen heeft voorgedragen, vermeld in paragraaf 3, eerste lid.

§6. De Vlaamse Regering wijst onder de leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds een voorzitter aan.

Het hoofd van het Agentschap Innoveren en Ondernemen is van rechtswege de secretaris van het beslissingscomité bij het Hermesfonds.

§7. De secretaris van het beslissingscomité, vermeld in paragraaf 6, tweede lid, neemt deel aan alle vergaderingen van het beslissingscomité. De secretaris verzorgt de oproepingsagenda, alsook de voorbereiding van de vergaderingen van het beslissingscomité. De secretaris staat ook in voor het opstellen van de notulen van het beslissingscomité. De secretaris kan zich laten vervangen volgens de regels vastgelegd in het huishoudelijk reglement, vermeld in paragraaf 9. De secretaris van het beslissingscomité bij het Hermesfonds vertegenwoordigt het Hermesfonds in en buiten rechte.

§8. Het beslissingscomité bij het Hermesfonds kan bevoegdheden delegeren aan het hoofd van het Agentschap Innoveren en Ondernemen, dit alles met mogelijkheid van verdere delegatie door de leidend ambtenaar.

De Vlaamse Regering legt de hoogte van het bedrag vast waarboven beslissingen over individuele steundossiers niet kunnen worden gedelegeerd.

§9. Het beslissingscomité bij het Hermesfonds stelt, met inachtneming van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, een huishoudelijk reglement op waarin het zijn werkwijze nader regelt.

Het huishoudelijk reglement regelt in elk geval:

- 1° de frequentie en de wijze van bijeenroeping van de vergaderingen van het beslissingscomité bij het Hermesfonds;
- 2° de inhoud van de oproeping tot de vergaderingen van het beslissingscomité bij het Hermesfonds;
- 3° het aanwezigheidsquorum dat geldt opdat het beslissingscomité bij het Hermesfonds geldig kan beraadslagen;
- 4° het gebruik van volmachten als een lid van het beslissingscomité bij het Hermesfonds verhinderd is om deel te nemen aan een vergadering van het beslissingscomité;
- 5° het meerderheidsquorum dat geldt opdat het beslissingscomité bij het Hermesfonds geldig beslissingen kan nemen;
- 6° de wijze waarop genotuleerd wordt tijdens de vergaderingen van het beslissingscomité bij het Hermesfonds en de wijze waarop de notulen bewaard worden;
- 7° de regeling van belangenconflicten die zich kunnen voordoen bij de leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds.

Na vaststelling van het huishoudelijk reglement, vermeld in het eerste lid, of na een wijziging ervan, legt het beslissingscomité bij het Hermesfonds het huishoudelijk reglement, respectievelijk de aangebrachte wijziging, ter goedkeuring voor aan de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering bepaalt de datum van inwerkingtreding van het huishoudelijk reglement.

§10. De personeelsleden van het Agentschap Innoveren en Ondernemen, de leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds, de externe deskundigen, alsook alle andere personen die ambtshalve kennis krijgen van een steunaanvraag of opvolging ervan, zijn voor de gegevens van of over bedrijven, organisaties, instellingen of personen over vindingen, innovaties of onderzoeksresultaten, of over hun uitgangspunten of methoden om tot dergelijke vindingen, innovaties of onderzoeksresultaten te komen, alsook de tijdens de behandeling of opvolging van een aanvraag geformuleerde adviezen, ertoe gehouden om ze:

- 1° strikt vertrouwelijk te behandelen;
- 2° alleen mee te delen of te laten meedelen aan derden als dat in het rechtstreekse belang is van de onderneming, de organisatie, de instelling of de persoon die de steunaanvraag doet, of als dat een functioneel onderdeel is van de behandeling van de aanvraag, of van een lopend dossier door het Agentschap Innoveren en Ondernemen;
- 3° nooit in eigen voordeel of met het oog op een persoonlijk voordeel te gebruiken of te verspreiden.

De verplichtingen, vermeld in het eerste lid, blijven gelden, ook na het einde van de tewerkstelling bij de Vlaamse overheid of na de aanstelling als lid van het beslissingscomité bij het Hermesfonds of als externe deskundige, of na het

einde van de uitoefening van elke andere opdracht op verzoek van het Agentschap Innoveren en Ondernemen.”.

Art. 11. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 13 juli 2012, wordt een artikel 41quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 41quater. §1. Het Hermesfonds staat voor de beslissingen die genomen worden door het beslissingscomité bij het Hermesfonds, onder de controlebevoegdheid van de Vlaamse minister onder wie het Agentschap Innoveren en Ondernemen ressorteert. Die controle wordt uitgeoefend door een regeringsafgevaardigde, benoemd en afgezet door de Vlaamse Regering, op voordracht van de Vlaamse minister onder wie het Agentschap Innoveren en Ondernemen ressorteert.

Daarnaast wordt een regeringsafgevaardigde, benoemd en afgezet door de Vlaamse Regering op voordracht van de Vlaamse minister, bevoegd voor de financiën en de begrotingen, met dezelfde controlefunctie als de regeringsafgevaardigde, vermeld in het eerste lid, inzake alle beslissingen met een budgettaire of financiële weerslag.

Als de regeringsafgevaardigden, vermeld in het eerste en tweede lid, verhinderd zijn, benoemt de Vlaamse Regering een plaatsvervanger op voordracht, naargelang het geval, van de Vlaamse minister onder wie het Agentschap Innoveren en Ondernemen ressorteert of van de Vlaamse minister, bevoegd voor de financiën en de begrotingen. De plaatsvervangende regeringsafgevaardigde heeft, voor de uitoefening van zijn opdracht, dezelfde bevoegdheden als de regeringsafgevaardigden, vermeld in het eerste en tweede lid. De Vlaamse Regering kan op elk moment een plaatsvervangende regeringsafgevaardigde afzetten.

De Vlaamse Regering stelt de vergoeding vast van de regeringsafgevaardigden en hun plaatsvervangers. Die vergoeding is ten laste van de algemene uitgavenbegroting van het Vlaamse Gewest.

De Vlaamse Regering kan regels vaststellen voor de uitvoering van de opdrachten, de actiemiddelen en het statuut van de regeringsafgevaardigden en de plaatsvervangers.

§2. De regeringsafgevaardigden waken over de naleving van de wetgeving.

§3. De regeringsafgevaardigden worden uitgenodigd om alle vergaderingen van het beslissingscomité bij het Hermesfonds bij te wonen en hebben er een raadgevende stem. De regeringsafgevaardigden ontvangen de volledige agenda van de vergaderingen waarop zij worden uitgenodigd, alsook elk bijbehorend document, uiterlijk vijf werkdagen vóór de datum van de vergaderingen, behalve in geval van met redenen omklede buitengewone omstandigheden. De regeringsafgevaardigden ontvangen de notulen van de vergaderingen van het beslissingscomité bij het Hermesfonds.

De regeringsafgevaardigden kunnen op elk moment ter plaatse inzage nemen van de boeken, brieven, notulen en, in het algemeen, van alle documenten en geschriften van het Hermesfonds. De regeringsafgevaardigden kunnen van de leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds alle verduidelijkingen en inlichtingen vorderen en alle verificaties verrichten die zij nodig achten voor de uitvoering van hun mandaat.

§4. Een regeringsafgevaardigde kan binnen een termijn van vier werkdagen beroep aantekenen bij de Vlaamse minister op wiens voordracht hij is aangesteld tegen elke beslissing van het beslissingscomité bij het Hermesfonds die hij strijdig acht met de wetgeving.

De termijn om beroep in te stellen tegen een beslissing van het beslissingscomité bij het Hermesfonds gaat in op de dag van de vergadering waarop de beslissing is genomen, als de regeringsafgevaardigde daarop regelmatig was uitgenodigd, en, in het tegenovergestelde geval, de dag waarop de beslissing aan hem werd betekend of, bij gebrek daaraan, de dag waarop hij van de beslissing kennis heeft gekregen.

Het beroep, vermeld in het eerste lid, is opschortend.

Elk beroep van een regeringsafgevaardigde wordt dezelfde dag met een aangetekende brief meegedeeld aan de secretaris van het beslissingscomité bij het Hermesfonds, vermeld in artikel 41ter, §6, tweede lid, en aan de Vlaamse minister op wiens voordracht de betreffende regeringsafgevaardigde is aangesteld.

De secretaris van het beslissingscomité bij het Hermesfonds brengt elk beroep binnen een termijn van twee werkdagen vanaf de ontvangst daarvan schriftelijk, met de elektronische post of elk ander telecommunicatiemiddel dat kan resulteren in een schriftelijk stuk aan de kant van de geadresseerde, ter kennis van de voorzitter en de andere leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds.

§5. Binnen een termijn van tien werkdagen, die ingaat op dezelfde dag als de termijn, vermeld in paragraaf 4, tweede lid, betekent de Vlaamse minister bij wie het beroep werd ingesteld, aan het beslissingscomité bij het Hermesfonds de nietigverklaring van de beslissing.

§6. Elk jaar brengen de regeringsafgevaardigden vóór 1 maart verslag uit bij de Vlaamse minister op wiens voordracht zij zijn aangesteld, over de uitvoering van hun taken.

De Vlaamse Regering stelt jaarlijks een verslag op over de werking en het beheer van het Hermesfonds, alsook over de werking van het beslissingscomité bij het Hermesfonds. Het verslag wordt aan het Vlaams Parlement meegedeeld vóór 30 juni van het daaropvolgende jaar.

§7. Als de naleving van de wet dat vereist, kan de Vlaamse minister onder wie het Agentschap Innoveren en Ondernemen ressorteert, of de regeringsafgevaardigden het beslissingscomité bij het Hermesfonds verplichten om, binnen de door hem gestelde termijn, te beraadslagen over iedere door hem bepaalde aangelegenheid, binnen de taken van het beslissingscomité bij het Hermesfonds.

§8. Dit artikel 41quater wordt opgeheven twee jaar na de inwerkingtreding ervan.”

Hoofdstuk 5. Wijzigingen van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid

Art. 12. In artikel 2 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2012 en 25 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 2° wordt vervangen door wat volgt:

“2° Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013: de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, bekrachtigd bij het decreet van 20 december 2013;”;

2° in punt 4° wordt de zinsnede “artikel 4 van het Structuurdecreet” vervangen door de zinsnede “artikel II.2 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013”;

3° in punt 5° wordt de zinsnede "artikel 5 van het Structuurdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel II.3 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013";

4° in punt 6° wordt de zinsnede "artikel 97 van het Structuurdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel II.3 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013";

5° in punt 7° wordt de zinsnede "artikel 7 of 8 van het Structuurdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel II.1 of II.6 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013";

6° aan punt 16° wordt de zinsnede "die onder- en bovengrensbedragen kunnen worden aangepast door de Vlaamse Regering;" toegevoegd;

7° aan punt 17° wordt de zinsnede "dat ondergrensbedrag kan worden aangepast door de Vlaamse Regering;" toegevoegd;

8° er wordt een punt 20° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"20° onderzoekscentrum: een organisatie voor onderzoek en kennisverspreiding als vermeld in artikel 2, punt 83, van verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard."

Art. 13. In titel II, hoofdstuk I, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2012 en 25 april 2014, worden afdeling I tot en met V, die bestaan uit artikel 3 tot en met 14, opgeheven.

Art. 14. In artikel 15, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"De statuten van het FWO, alsook de wijzigingen die daarin worden aangebracht, moeten worden goedgekeurd door de Vlaamse Regering."

Art. 15. Artikel 16 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 16. Jaarlijks worden in de algemene uitgavenbegroting voor wat betreft het FWO behalve een werkingsbudget ook afzonderlijke vastleggingsmachtigingen ingeschreven waarop verbintenissen kunnen worden aangegaan voor:

1° het fundamenteel onderzoek;

2° het strategisch basisonderzoek (projecten/mandaten);

3° het klinisch-wetenschappelijk onderzoek;

4° de investeringen in zware, middelzware en bijzondere onderzoeksinfrastructuur."

Art. 16. Artikel 17 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 17. §1. Het FWO ondersteunt en stimuleert door financiële steun:

1° het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek in alle wetenschappelijke disciplines in de Vlaamse universiteiten en hogeronderwijsinstellingen die door de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 worden belast met wetenschappelijk onderzoek, al dan niet in het kader van samenwerkingsverbanden met andere onderzoekscentra;

- 2° het strategisch basisonderzoek in Vlaamse onderzoekscentra, met inbegrip van samenwerkingsverbanden met andere onderzoekscentra, waarbij een onderscheid gemaakt wordt tussen projecten met een economisch doel en projecten met een maatschappelijk doel;
- 3° het klinisch-wetenschappelijk onderzoek;
- 4° de aanschaf en inzet van middelzware onderzoeksinfrastructuur voor wetenschappelijk onderzoek in de universiteiten;
- 5° de aanschaf en inzet van zware onderzoeksinfrastructuur voor de Vlaamse universiteiten, de hogeronderwijsinstellingen die door de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 worden belast met wetenschappelijk onderzoek, en de strategische onderzoekscentra;
- 6° het beheer van grote rekencapaciteit.

§2. Het FWO kan eigen activiteiten ontwikkelen die verenigbaar zijn met zijn maatschappelijk doel. De raad van bestuur van het FWO beslist vrij en, in voorkomend geval, overeenkomstig de bepalingen van de samenwerkingsovereenkomst, over de marktconforme tariefstructuren voor die activiteiten.

§3. Het FWO draagt bij tot de voorbereiding van het wetenschaps- en innovatiebeleid van de Vlaamse Regering.

Het FWO verleent advies over voorontwerpen van decreet en ontwerpen van besluit van de Vlaamse Regering over aangelegenheden die behoren tot de missie en taakstelling van het FWO.”.

Art. 17. Artikel 18 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt vervangen door wat volgt:

“Art 18. §1. Het FWO realiseert zijn missie door de middelen die de Vlaamse Regering heeft verstrekt, aan te wenden voor de volgende taken:

- 1° het steunen van individuele onderzoekers aan universiteiten met doctoraatsbeurzen van bepaalde duur en werkingsmiddelen;
- 2° het steunen van individuele onderzoekers aan universiteiten en hogeronderwijsinstellingen die door de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 zijn belast met wetenschappelijk onderzoek, met postdoctorale mandaten van bepaalde duur en werkingsmiddelen;
- 3° het steunen van onderzoeksploegen met onderzoeksprojecten en netwerkingsmiddelen;
- 4° het bevorderen van mobiliteit, internationale contacten en samenwerkingsverbanden;
- 5° het aantrekken van excellente onderzoekers die actief zijn in het buitenland;
- 6° het verlenen van wetenschappelijke prijzen;
- 7° de subsidiëring van middelzware en zware onderzoeksinfrastructuur, met inbegrip van cofinanciering in geval van Europese en internationale investeringsprogramma's;
- 8° het beheer en de cofinanciering van de technische installatie en de technische exploitatie van TIER1-computerinfrastructuur aan een universiteit;
- 9° de cofinanciering van TIER2-computerinfrastructuur in universiteiten of associaties.

§2. De Vlaamse Regering kan het FWO belasten met bijzondere opdrachten. Die moeten passen in de missie van het FWO.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt per steunprogramma de voorwaarden waaraan steun, verleend door het FWO, moet voldoen. De voormelde voorwaarden kunnen onder andere betrekking hebben op:

- 1° de essentiële selectie- en beoordelingscriteria, die ten minste de wetenschappelijke kwaliteit en relevantie van de geselecteerde projecten en de haalbaarheid ervan borgen;
- 2° het steunbedrag, of het steunpercentage en het maximale steunbedrag, rekening houdend met de subsidiabele kosten;
- 3° de wijze waarop het aantal ondersteunde projecten wordt beperkt om redenen van doelmatigheid;
- 4° de wijze waarop oproepen aan de kandidaten worden georganiseerd;
- 5° de duur van de ondersteuning en de eventuele verlengingsmogelijkheden om objectieve redenen;
- 6° de modaliteiten waaronder de steun wordt verleend;
- 7° de precieze omschrijving van de categorie van aanvragers die in het steunprogramma een aanvraag mag indienen.

De Vlaamse Regering bepaalt, op voorstel van het FWO, de wijze waarop de aanvrager van wie de steunaanvraag geweigerd is, een verzoek tot herziening van de beslissing kan indienen op basis van objectiveerbare elementen die op kennelijk onredelijke wijze aan de steunweigering ten grondslag lagen.

§4. Het FWO verleent de financiële steun op grond van oproepen aan de kandidaten. De oproepen zijn generiek of thematisch, onder de voorwaarden, bepaald door de Vlaamse Regering.

De raad van bestuur van het FWO neemt een beslissing over de toewijzing en de begroting van de steun op grond van het advies en de eventuele aanbevelingen van de bevoegde beoordelingscommissie. De raad van bestuur respecteert daarbij de door beoordelingscommissies opgestelde rangschikkingen.

Rekening houdend met de eigenheid van de verschillende missieonderdelen, vermeld in artikel 17, en na advies van de raad van bestuur van het FWO kan de Vlaamse Regering richtlijnen vastleggen waaraan de selectie van experts en de samenstelling van beoordelingscommissies moeten voldoen.

§5. Voor onderzoeksprojecten voor strategisch basisonderzoek houdt de Vlaamse Regering bij het bepalen van de voorwaarden, vermeld in paragraaf 3, eerste lid, 1°, ten minste rekening met de volgende beoordelingsdimensies:

- 1° de wetenschappelijke kwaliteit van het projectvoorstel;
- 2° de utiliteitsperspectieven van het projectvoorstel, zijnde de gebruiksmogelijkheden van de resultaten op langere termijn en na vervolgonderzoek door economische, maatschappelijke of overheidsactoren.

De projectaanvragen voor onderzoeksprojecten voor strategisch basisonderzoek worden gerangschikt op basis van een gelijk gewicht aan de scores op de wetenschappelijke kwaliteit van het projectvoorstel en de utiliteitsperspectieven en van de nodige diversiteit inzake toepassingsdomeinen bij gelijkwaardige scores. Op basis van de budgettaire mogelijkheden worden de hoogst gerangschikte projectvoorstellen gesteund. Van het principe dat de hoogst gerangschikte projectvoorstellen gesteund worden, kan desgevallend in beperkte mate afgeweken worden als hierdoor meer projecten kunnen worden gesteund.

§6. Voor doctoraatsbeurzen voor strategisch basisonderzoek houdt de Vlaamse Regering bij het bepalen van de voorwaarden, vermeld in paragraaf 3, eerste lid, 1°, ten minste rekening met de volgende beoordelingsdimensies:

- 1° de wetenschappelijke vak kennis van de kandidaat-bursaal en zijn potentiële bekwaamheid tot het zelfstandig uitvoeren van doctoraatsonderzoek;

- 2° de wetenschappelijke kwaliteit en relevantie van het onderzoeksproject, en de realiseerbaarheid ervan binnen een periode van vier jaar;
- 3° de strategische aard van het onderzoeksproject met betrekking tot het potentieel voor economische en/of maatschappelijke toepasbaarheid van de resultaten op termijn.

De projectaanvragen voor doctoraatsbeurzen voor strategisch basisonderzoek worden gerangschikt op basis van een vóór de oproep vastgelegd gewicht aan de scores op de kwaliteit van het projectvoorstel, de economische finaliteit en de kwaliteit van de kandidaat en van de nodige diversiteit inzake toepassingsdomeinen bij gelijkwaardige scores. Op basis van de budgettaire mogelijkheden worden de hoogst gerangschikte projectvoorstellen gesteund.

§7. De raad van bestuur steunt bij zijn beslissing over het steunen van investeringsinitiatieven voor zware onderzoeksinfrastructuur op het advies van experts die de wetenschappelijke kwaliteit van de aanvragen evalueren, en die vervolgens voor de aanvragen die excellent bevonden zijn, nagaan of de opgemaakte investeringsplannen voldoende realistisch en objectief zijn. De raad van bestuur kan daarvoor een of meer expertencolleges aanwijzen.

§8. Het bedrag dat jaarlijks beschikbaar is voor middelzware onderzoeksinfrastructuur, wordt over de associaties verdeeld met toepassing van een verdeelsleutel die door de Vlaamse Regering wordt vastgesteld op basis van het gewogen gemiddelde van de verdeelsleutel, bepaald met toepassing van artikel 63/1, §5, en de verdeelsleutel, bepaald met toepassing van artikel 57, §4. De raad van bestuur steunt bij zijn beslissing over het steunen van investeringsinitiatieven voor middelzware onderzoeksinfrastructuur op het advies van het betrokken associatiebestuur.

§9. Het bedrag dat jaarlijks beschikbaar wordt gemaakt voor de aanschaf en inzet van onderzoeksinfrastructuur, is voor 60 tot 70 procent bestemd voor de subsidiëring van middelzware onderzoeksinfrastructuur en voor 30 tot 40 procent voor de financiering van zware onderzoeksinfrastructuur.

De Vlaamse Regering kan jaarlijks beslissen om van het interval, vermeld in het eerste lid, af te wijken op grond van objectief vastgestelde noodwendigheden.”

Art. 18. In hetzelfde decreet wordt een artikel 18/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 18/1. Binnen de beschikbare begrotingskredieten is het FWO belast met:

- 1° het beheer en de cofinanciering van de technische installatie en de technische exploitatie van TIER1-computerinfrastructuur aan een universiteit;
- 2° de cofinanciering van TIER2-computerinfrastructuur in universiteiten of associaties.

Het FWO sluit een meerjarenovereenkomst met de betrokken universiteit over het beheer en de cofinanciering van de technische installatie en de technische exploitatie van TIER1-computerinfrastructuur. De voormelde overeenkomst regelt ten minste:

- 1° de fundamentele modaliteiten voor de technische installatie en de technische exploitatie, alsook de cofinanciering daarvan door het FWO en het kostenverhaal op gebruikers van rekentijd en schijfruimte;
- 2° de voorwaarden waaronder onderzoekscentra en derden kunnen gebruikmaken van de TIER1-computerinfrastructuur;
- 3° de opvolging van de technische exploitatie.

Het FWO sluit meerjarenovereenkomsten met de betrokken universiteiten en associaties over de cofinanciering van TIER2-computerinfrastructuur in universiteiten

of associaties. De voormelde overeenkomst regelt het bedrag en het betalingsritme, de cofinancieringsvoorwaarden en de monitoring en de controle van de cofinanciering door het FWO.

Voor de ondersteuning van het beheer van de TIER1-infrastructuur en voor het stimuleren van het gebruik van grote rekencapaciteit bij de Vlaamse bedrijven en non-profitinstellingen, zodat ze hun innovatieve capaciteit kunnen versterken, wordt door de raad van bestuur van het FWO een industrial board ingesteld.”.

Art. 19. Artikel 19 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 19. §1. De Vlaamse Regering benoemt de volgende leden van de raad van bestuur van het FWO:

- 1° twee leden worden aangesteld op voordracht van de raad van bestuur van de Katholieke Universiteit Leuven;
- 2° twee leden worden aangesteld op voordracht van de raad van bestuur van de Universiteit Gent;
- 3° één lid wordt aangesteld op voordracht van de raad van bestuur van de Universiteit Antwerpen;
- 4° één lid wordt aangesteld op voordracht van de raad van bestuur van de Vrije Universiteit Brussel;
- 5° één lid wordt aangesteld op voordracht van de raad van bestuur van de UHasselt;
- 6° één lid wordt aangesteld uit een dubbeltal, gezamenlijk voorgedragen door de raden van bestuur van de strategische onderzoekscentra;
- 7° vier onafhankelijke bestuurders, die voorgedragen worden door de raad van bestuur onder de voorwaarden en op basis van de procedure, vermeld in paragraaf 2, en van wie hoogstens twee van hetzelfde geslacht mogen zijn.

Ten hoogste vijf van de leden, vermeld in het eerste lid, 1° tot en met 5°, mogen van hetzelfde geslacht zijn. Als aan die voorwaarde niet voldaan is, dragen de universiteiten die geen kandidaat van het ondervertegenwoordigde geslacht hadden voorgedragen, een bijkomende kandidaat van dat geslacht voor.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de voordrachtenregelingen, vermeld in het eerste lid, 1° tot 6°.

§2. De onafhankelijke bestuurders, vermeld in paragraaf 1, 7°, beschikken over deskundigheid op het vlak van het algemeen bestuur van het agentschap en over specifieke deskundigheid met betrekking tot de missie en de taken van het agentschap, vermeld in artikel 17 en 18. De onafhankelijke bestuurders zijn bovendien afkomstig uit het bedrijfsleven en zijn vertrouwd met het wetenschaps- en innovatiebeleid.

Ze zijn onafhankelijk ten aanzien van het Vlaamse Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de universiteiten, de strategische onderzoekscentra en de secretaris-generaal. Om die onafhankelijkheid te bepalen, zijn de criteria uit de corporate-governancecode voor beursgenoteerde bedrijven richtinggevend.

De raad van bestuur stelt de vereisten vast waaraan kandidaten voor het mandaat van onafhankelijk bestuurder moeten voldoen op het vlak van bekwaamheden, kennis en ervaring en doet een open oproep tot kandidaatstelling voor een mandaat van onafhankelijk bestuurder. Die oproep bevat een weergave van de vereisten waaraan kandidaten moeten voldoen en regelt de wijze van kandidaatstelling, waarbij minstens een curriculum vitae wordt voorgelegd.

De raad van bestuur vergelijkt de respectieve verdiensten van de kandidaten.

De onafhankelijke bestuurders worden uit lijsten van twee kandidaten per vacant mandaat door de Vlaamse Regering aangesteld, op voordracht van de raad van bestuur.

§3. De raad van bestuur verkiest onder zijn leden een voorzitter, behorend tot de categorie, vermeld in §1, eerste lid, 1° tot en met 5°, en een ondervoorzitter, behorend tot de categorie, vermeld in §1, eerste lid, 7°.

§4. Artikel 18, 19 en 20 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003 zijn van toepassing op de raad van bestuur van het FWO.

§5. De leidend ambtenaar van het Agentschap Innoveren en Ondernemen woont de vergaderingen van de raad van bestuur van FWO bij met raadgevende stem.”.

Art. 20. Aan artikel 20, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014, wordt een punt 11° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“11° de werking van de raad van bestuur en de interne beheersstructuren.”.

Art. 21. In titel II van hetzelfde decreet wordt hoofdstuk II/1, dat bestaat uit artikel 22/1 tot en met 22/13, opgeheven.

Art. 22. Artikel 66 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 23. In artikel 68 van hetzelfde decreet wordt het eerste lid opgeheven.

Art. 24. In hetzelfde decreet wordt een artikel 69/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 69/2. §1. Op 1 januari 2016 wordt de stichting van openbaar nut Herculesstichting, opgericht bij notariële akte van 5 december 2007, uit kracht van decreet en zonder formaliteiten ontbonden en vereffend. Haar vermogen wordt van rechtswege overgedragen aan het FWO, vermeld in artikel 15.

Op 1 januari 2016 neemt het FWO van rechtswege de taken van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie over die betrekking hebben op strategisch basisonderzoek en toegepast biomedisch onderzoek met een uitgesproken maatschappelijke toepasbaarheid en een slechts beperkt potentieel voor de industrie.

§2. Ingevolge de fusieoperatie, vermeld in paragraaf 1, geldt dat:

- 1° het FWO volkomen en onmiddellijk in de rechten en plichten treedt van de Herculesstichting en de rechten en plichten van het FWO volledig behoudt;
- 2° de op 1 januari 2016 lopende subsidieovereenkomsten, gesloten met het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie, binnen de door het FWO overgenomen programma's, afgehandeld worden door het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie of zijn rechtsopvolger;
- 3° een samenwerkingsprotocol tussen het FWO, het Agentschap Ondernemen, het IWT en zijn rechtsopvolger de afspraken regelt inzake de transfer en de terbeschikkingstelling van personeelsleden vanuit Agentschap Innoveren en Ondernemen en inzake de samenwerking tussen het FWO en het Agentschap Innoveren en Ondernemen;
- 4° de personeelsleden van de Herculesstichting van rechtswege overgedragen worden aan het FWO, met behoud van alle wettelijke en reglementaire rechten en plichten die ze genoten in de Herculesstichting, met dien verstande dat de Vlaamse Regering de nadere voorwaarden kan regelen krachtens het decreet van 28 november 2008 tot regeling van de overdracht van personeelsleden binnen de diensten van de Vlaamse overheid in geval van verschuiving van taken of bevoegdheden.”.

Art. 25. In hetzelfde decreet wordt een artikel 69/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 69/3. In afwijking van artikel 20 kan de samenwerkingsovereenkomst die loopt op het moment van de bekendmaking van dit decreet, worden beëindigd en vervangen door een nieuwe samenwerkingsovereenkomst.”.

Art. 26. In hetzelfde decreet wordt een artikel 69/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 69/4. Het FWO brengt zijn statuten in overeenstemming met de bepalingen van artikel 19 binnen een periode van zes maanden na de bekendmaking van dit decreet.”.

Art. 27. In hetzelfde decreet wordt een artikel 69/5 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 69/5. Naast de evaluatie, vermeld in artikel 22, kan een evaluatie van het FWO worden uitgevoerd in de tweede jaarhelft van 2018.”.

Hoofdstuk 6. Wijzigingen van het decreet van 16 maart 2012 betreffende het economisch ondersteuningsbeleid

Art. 28. In artikel 3 van het decreet van 16 maart 2012 betreffende het economisch ondersteuningsbeleid wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

“1° onderneming: iedere entiteit, ongeacht haar rechtsvorm, die een economische activiteit uitoefent;”.

Art. 29. In hetzelfde decreet wordt hoofdstuk 7, opgeheven door het decreet van 13 juli 2012, opnieuw ingevoegd in de volgende lezing:

“Hoofdstuk 7. Innovatiesteun

Afdeling 1. Toepassingsgebied

Art. 27. De Vlaamse Regering kan steun verlenen aan projecten ter bevordering van de innovatie:

- 1° aan ondernemingen onder de voorwaarden, vermeld in dit decreet, de algemene groepsvrijstellingsverordening en de uitvoeringsbesluiten;
- 2° aan entiteiten, die geen onderneming zijn, onder de voorwaarden, vermeld in dit decreet en de uitvoeringsbesluiten.

De Vlaamse Regering kan de begunstigden, vermeld in het eerste lid, verder concretiseren in functie van de noodzakelijkheden en de beleidsprioriteiten.

Afdeling 2. Steunintensiteit

Art. 28. De steunintensiteit wordt berekend als een percentage van de in aanmerking komende kosten.

De Vlaamse Regering bepaalt de in aanmerking komende kosten en de steunintensiteit.

De Vlaamse Regering bepaalt in welke mate er cumulatie van steun is toegelaten, ongeacht de bron en in welke vorm ook verleend, met betrekking tot dezelfde kosten.”.

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Art. 30. De Vlaamse Regering kan de bestaande decreetsbepalingen waarin de werking van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie, van het Agentschap Ondernemen of van het Hermesfonds nader is geregeld, wijzigen, aanvullen, vervangen of opheffen, om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet.

De besluiten die krachtens het eerste lid worden vastgesteld, houden op uitwerking te hebben als ze niet bij decreet zijn bekrachtigd binnen negen maanden na de datum van de inwerkingtreding ervan. De bekrachtiging werkt terug tot die laatste datum.

De bevoegdheid, vermeld in het eerste lid, vervalt twaalf maanden na de inwerkingtreding van dit decreet. Na die datum kunnen de besluiten die krachtens dit artikel zijn vastgesteld en zijn bekrachtigd, alleen bij een decreet worden gewijzigd, aangevuld, vervangen of opgeheven.

Art. 31. De Vlaamse Regering kan de bepalingen van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid coördineren met de bepalingen die daarin uitdrukkelijk of stilzwijgend wijzigingen hebben aangebracht tot aan het tijdstip van de coördinatie.

Daarvoor kan de Vlaamse Regering:

- 1° de volgorde en de nummering van de te coördineren bepalingen veranderen en in het algemeen de teksten naar de vorm wijzigen;
- 2° de verwijzingen die voorkomen in de te coördineren bepalingen, met de nieuwe nummering overeenbrengen;
- 3° zonder afbreuk te doen aan de beginselen die in de te coördineren bepalingen vervat zijn, de redactie ervan wijzigen om ze onderling te doen overeenstemmen en eenheid in de terminologie te brengen.

De coördinatie zal het volgende opschrift dragen: "Coördinatie-decreet van 30 april 2009".

De coördinatie treedt in werking op de dag van de bekrachtiging ervan bij decreet.

Art. 32. §1. In de volgende besluiten van de Vlaamse Regering, wordt "IWT" na de inwerkingtreding van dit decreet gelezen als "Agentschap Innoveren en Ondernemen", wordt "raad van bestuur" of "raad van bestuur van het IWT" gelezen als "beslissingscomité bij het Hermesfonds" en wordt "directiecomité" of "directiecomité van het IWT" gelezen als "beslissingscomité bij het Hermesfonds":

- besluit van de Vlaamse Regering van 30 april 2004 houdende de oprichting van een programma voor de bevordering van kennistransfer door instellingen van hoger onderwijs;
- besluit van de Vlaamse Regering van 18 februari 2005 betreffende de projectmatige financiering van toegepast collectief onderzoek voor de land- en tuinbouwsector;
- besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot regeling van de steun aan projecten van innovatiestimulering, technologisch advies en collectief onderzoek op verzoek van Vlaamse innovatiesamenwerkingsverbanden;
- besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot regeling van de steun aan projecten van onderzoek en ontwikkeling van het bedrijfsleven in Vlaanderen.

§2. Behoudens de regeling inzake het beheer van de op 1 januari 2016 lopende subsidieovereenkomsten door het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie of zijn rechtsopvolger zoals voorzien in artikel 24, §2, wordt in de hiernavolgende besluiten van de Vlaamse Regering "IWT" na de inwerkingtreding van dit decreet gelezen als "Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek":

- besluit van de Vlaamse Regering van 29 mei 2009 tot regeling van de steun-toekenning van doctoraatsbeurzen voor de uitvoering van projecten van strategisch basisonderzoek;
- besluit van de Vlaamse Regering van 3 oktober 2003 houdende de instelling van een financieringskanaal voor het strategisch basisonderzoek in Vlaanderen;
- besluit van de Vlaamse Regering van 15 september 2006 voor de financiering van toegepast biomedisch onderzoek met een primair maatschappelijke finaliteit.

§3. In afwijking van §2 kan het beslissingscomité bij het Hermesfonds op basis van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 oktober 2003 houdende de instelling van een financieringskanaal voor het strategisch basisonderzoek in Vlaanderen steun toekennen aan projecten welke geheel of gedeeltelijk bestaan uit basisonderzoek uit te voeren door onderzoekscentra.

§4. De §§1, 2 en 3 blijven in voege tot aan de aanpassing van de daarin vermelde besluiten, in uitvoering van dit decreet.

Art. 33. De termijn van het eerste beslissingscomité bij het Hermesfonds start op de datum van de omvorming van het Agentschap Ondernemen tot het Agentschap Innoveren en Ondernemen, krachtens besluit van de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering legt de overgangsmaatregelen vast.

Art. 34. Dit decreet treedt in werking op de dag van publicatie in het Belgisch Staatsblad, met uitzondering van artikel 28, dat in werking treedt op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum.

Brussel, 11 september 2015.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,

Philippe MUYTERS